

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	HISTORIJA SOCIJALNIH I POLITIČKIH DOKTRINA - I				
Šifra/kod	FIL SOC 110	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 3; seminar _____; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se bavi analizom i osnovnom interpretacijom geneze socijalne i političke misli i učenja u antičkoj Grčkoj. Neke od tema uključuju: pretpostavkama zasnivanja Platonove filozofokratije i doktrine sofista i Sokrata. Etičko-politički relativizam (physis-nomos, mythos-logos). Platonova koncepcija države i vlasti. Pojam pravičnosti kod Platona. Kralj-filozof kao personifikacija zakona (sloboda utemeljena na umnosti i spoznaje najviše ideje dobra). Političke prilike stare Grčke. Aristotelova koncepcija čovjeka kao zoon politikona. Podjela vlasti i struktura zakona kod Aristotela. Sinteza etičkog i političkog u Antici. Ispravni i izopačeni oblici vladavine				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente prve godine studija sa idejama poznatih mislilaca, od antičkog perioda do srednjovjekovnog doba koji su povijesno utjecali na formiranje socijalne i političke strukture Zapada i mišljenja uopće.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumije i kritički valorizira povijejsnofilozofijski, društveni i politički kontekst antičkog i srednjovjekovnog svijeta kao i da stekne osnovne komparativne, tradicijske i kontekstualne determinante o načinu kreiranja mentalnih,				

političkih, kulturnih i povijesnih konstrukcija modernog i savremenog doba.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Smisao proučavanja historije saznanja o čovjeku i društvu -opći aspekti Antičko doba Od nepisanih običaja do pisanih zakona
3.	Politička teorija polisa Mythos-Logos, Physis-Logos (opće napomene, analiza dijelova Kloskoeve knjige Razvoj Platonove političke filozofije)
4.	Platonovo shvatanje kalipolisa Analiza knjige II Platonove Države
5.	Apetitivni i Voljni dio duše kod Platona Svjetski građanin i univerzalna zajednica Vježbe: Analiza III i IV knjige Platonove Države
6.	Platonovo poimanje <i>orthe doksa</i> i <i>orthe episteme</i> Vježbe: Filozofokratija, Dijaloški rad sa studentima u vezi Platonove alegorije o pećini, Liniji i Suncu
7.	Aristotelovo razmišljanje političkog Analiza I knjige Politike
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Aristotelovo poimanje političke vlasti vs. Domaćinska vlast i problem robovlasništva
10.	Aristotelova kritika Platonovog koncepta zajedništva
11.	Koncept građanina u Aristotelovoj političkoj filozofiji, vrlina dobrog građanina vs. vrlina dobrog čovjeka Seminarski rad; prezentacija na zadatu temu i dijalog (Vrline dobrog čovjeka, vrline građanina, tipovi i oblici ispravne i izopačene vladavine, Aristotelovo određenje basileje i pojam despotikona).
12.	Razumijevanje ustava

13.	Demokratija u okviru antičke političke teorije
14.	Zaključna predavanja
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Druga provjera znanja</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<p>interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata provjeru znanja (test ili usmena provjera znanja) iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja ili usmenu provjeru znanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lukić, R. (1973): <i>Istorija političkih i pravnih teorija</i>. Beograd: Naučna knjiga. 2. Smailagić, N. (1970): <i>Istorija političkih doktrina I</i>. Zagreb: Naprijed. 3. Korać, V. (1990): <i>Istorija društvenih teorija</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Platon (1976): <i>Država</i>. Beograd: BIGZ. Ili Platon (2004): <i>Država</i>. Zagreb: Naklada Jurčić. 5. Aristotel (1988): <i>Politika</i>. Zagreb: Globus. <p><i>Dodatna</i></p> <p>Hefe, O. (2009): <i>Aristotelova Politika</i>. Beograd: Utopija.</p> <p>Mićunović, D. (2010): <i>Istorija društvenih teorija (tom 1)</i>. Beograd: Zavod za udžbenike.</p>
Napomene	<p>_____</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<i>HISTORIJA SOCIJALNIH I POLITIČKIH DOKTRINA II</i>				
Šifra/kod	FIL SOC 113	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	II	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			Prema rasporedu
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 3; seminar_____; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se bavi najosnovnijim temama iz oblasti srednjovjekovne političke i društvene teorije i to iz njihove historijske perspektive, te iz perspektive problematskog pristupa analizi i interpretaciji najznačajnijih teoretičara ovog perioda koji su odsudno utjecali na oblikovanje renesansnih, modernih i savremenih političkih i društvenih teorija i konstelacija.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente prve godine studija sa idejama, fenomenima, izazovima i teorijskim strujanjima najznačajnijih društvenih i političkih mislilaca/teoretičara u periodu srednjovjekovlja. Cilj kolegija je ukazati na savremeni značaj ovih teoretičara na način da njihove ideje ne reprezentiraju historijske okolnosti doba u kojem su živjeli i djelovali nego da temeljna socijalna, politička i povijesna učenja imaju svoj aktualni karakter, odnosno da ista utječu na mogućnost interpretiranja, razumijevanja i iluminiranja društvene stvarnosti i političkih konstelacija u modernom i savremenom dobu.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumije i kritički valorizira povijesnofilozofijski, društveni i politički kontekst srednjovjekovnog svijeta kao i da stekne osnovne komparativne, tradicijske i kontekstualne determinante o načinu kreiranja				

	<p>mentalnih, političkih, kulturnih i povijesnih konstrukcija modernog i savremenog doba. Od studenata se očekuje poliperspektivističko razumijevanje političkih i društvenih ideja koje historijski imaju svoj hronološki status ali da iste nemaju karakter ishabanosti i neupotrebljivosti u modernosti i savremenom dobu. Očekivat će se kritičko i komparativno razumijevanje osnovnih ideja i tendencija koji u ljudskoj povijesti ne mogu biti shvaćeni na linearan i jednodimenzionalan način nego imaju karakter ljudskih ideja i konstrukcija koje zadobijaju univerzalno značenje i aktualnost.</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Predavanje: Opće karakteristike srednjovjekovne političke teorije Vježbe: Analiza odabranih tekstova rimska politička teorija
3.	Predavanje: srednjovjekovlje vs. Antičko poimanje prirode, čovjeka i njegove povijesti Vježbe: Analiza odabranih tekstova – rimska politička teorija
4.	Predavanje: Augustinova politička teorija Vježbe: analiza odabranih tekstova i ekcerpata iz literature
5.	Predavanje: Povijest kod Augustina Vježbe: Odabrani tekstovi iz djela O božijoj državi
6.	Predavanje: Politička teorija T. Akvinskog Vježbe: Analiza odabranih ekcerpata, čitanje djela Država
7.	Predavanja: prirodni i natprirodni poredak zbilje Vježbe: Država, analiza teksta
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Teorija vladavina i svrha vladanja generalno Vježbe: analiza tekstova
10.	Predavanje: Temporalna i duhovna moć Vježbe: analiza tekstova
11.	Predavanje: V. Ockham, ograničenost papske ali i sekularne vlasti Vježbe: analiza tekstova
12.	Predavanje: Marsilio Padovanski, principi sekularne teorije Vježbe: analiza tekstova
13.	Predavanje: Ib Haldunovo razumijevanje društva i njegove povijesti

	Vježbe: Muqaddima
14.	Predavanje: Počeci rane moderne teorije i renesansnog mišljenja Vježbe: Ekscerpti iz odabrane literature
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Esej</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Esej II</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema dobiti maksimalnih 10 bodova. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do maja tekuće godine. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Esej	20	20 %	5.	Esej II	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Esej	20	20 %																														
5.	Esej II	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<ul style="list-style-type: none"> • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>- Smailagić, N. (1970): Historija političkih doktrina. Zagreb: Naprijed. - Molnar, A. (2001): Rasprava o demokratskoj ustavnoj državi (odabrana poglavlja). Beograd: Samizdar B92. - Augustin (1995): O državi Božjoj. Kršćanska sadašnjost: Zagreb. -Akvinski, T. (1990): Država. Globus: Zagreb. -Ibn Haldun (1982): Muqaddima. Veselin Masleša: Sarajevo. - Cicero (1995): Država. Zagreb: Demetra. -Ciceron (2001): Zakoni. Zagreb: Demetra.</p> <p><i>Dodatna</i></p> <p>- Mićunović, D. (2010): <i>Istorija društvenih teorija</i>. Beograd: Zavod za udžbenike.</p>
Napomene	<p>_____</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	MIGRACIJE I PRIPADANJE				
Šifra/kod	FIL ETNO 510	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>- Sociološke i antropološke studije koje nam pomažu da smjestimo procese globalizacije i migracije u historijski i globalnu perspektivu (npr. Malinowski, Appadurai, Abélès)</p> <p>- Antropološke studije diskursa o multikulturalnosti i identitetu (npr. Hall, Balibar, Eriksen)</p> <p>- Antropološke studije koje koriste rad Bourdieua, Foucaulta i Agambena kako bi se razmatrali režimi migracije, kontrole granica i politika o izbjeglicama (npr. Wacquant, Diken, Petrović)</p> <p>- Historijske promjene u formama migracija u Jugoistočnoj Evropi, poput radne migracije, ratno izbjeglištvo, dijasporske veze, i tranzitne migracije (npr. Bužinkić and Hameršak, Antonijević, Čapo Žmegač, Stojić Mitrović)</p> <p>Etnografske studije će se koristiti kako bi se pojasnili analitički pristupi kao i teorijski uvidi u pitanja migracije i pripadanja.</p>				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog modula je da se studenti upoznaju sa različitim sociološkim i antropološkim pristupima migraciji iz globalne i historijske perspektive. Zašto se ljudi sele, gdje i kako se sele, kako je to politički regulisano? Koji su efekti tog pomijeranja na njih i na društva u kojima se kreću? U ovom se modulu posebna pažnja poklanja stepenu do kojeg je migracija dobrovoljna ili prisilna, uticaj društvenih struktura, vrednosti, normi, fizičkog i simboličkog prostora i vice versa.
Ishodi učenja	Ishodi učenja su usmereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu celinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Zašto su migracije kao društveni fenomen važne Različiti talasi migracija Terminološke nejasnoće i izazovi
2.	Kritike klasičnih teorija migracija -Metodološki nacionalizam i eurocentrizam -Isticanje ekonomske perspektive -Gender disbalans
3.	Lokalnost i kultura Izvan tradicionalnog poimanja lokalne kulture i zajednice
4.	Transnacionalizam
5.	Globalizacija kao dvostruki faktor Nesigurnost i narativi o bezbednosti Rad, radni odnosi i globalizacija
6.	Teorije nejednakosti u studijama migracija Isključivanje „svetske sirotinje“- osvrt iz klasičnih studija
7.	Predrasude i stereotipi Rasizam i Ksenofobija Neoliberalizam i asimetrični odnosi moći
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Osnovni koncepti teorija nejednakosti u kontekstu migracija : Socijalno isključivanje Marginalnost i marginalizacija Periferizacija

	Prekarizacija
10.	Nacionalizam i narativi o bezbednosti
11.	Denaturalizacija kategorije prostora Teorija prakse i njen značaj za „prostorni zaokret“ Prisvajanje prostora
12.	Međe i granice – identitet i poredak Zatvoreni (nacionalni) sistem
13.	Suverenitet i građanstvo Gradovi i javni prostori u kontekstu migracija
14.	Solidarnost i problem hijerarhizacije politika identiteta Građanstvo i globalna pravda Bosna i Hercegovina tranzitna ruta ili tačka žarišta(?)
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Aktivnost u nastavi	10	10 %
	2.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %
	3.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %
	4.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %

5.	Seminarski rad	20	20 %
6.	Završni ispit	20	20 %
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema dobiti maksimalnih 10 bodova.
- Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do 10. maja tekuće godine.
- Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala.
- Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara.
- Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja).
- Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra.
- U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

- Abélès M. 2014. Antropologija globalizacije. Beograd: XX vek.
- Bužinkić E. i Hameršak M. (ur.) 2017. Kamp, koridor, granica: studije izbjeglištva u suvremenom hrvatskom kontekstu. Zagreb: IEF.
- Yuval Davis N. (2004): Rod i nacija. Beograd: Ženska infoteka
- Wacquant L. (1996). The Rise of Advanced Marginality: Notes on Its Nature and Implications. Acta Sociologica, 39(2), 121–139.

	<p>http://www.jstor.org/stable/4194814</p> <p>Ili Wacquant L. (2012): Three steps to a historical anthropology of actually existing neoliberalism. EASA, Social Anthropology, Volume20, Issue1, February 2012, Pages 66-79, https://doi.org/10.1111/j.1469-8676.2011.00189.x</p> <p>- Vandevordt R. (2020) Resisting Bare Life: Civil Solidarity and the Hunt for Illegalized Migrants. International Migration, imig.12715, doi:10.1111/imig.12715</p> <p>- Stanković S., Ecke J., Wirtz E. (2021): Forced Migration. Oxford Research Encyclopedias. Oxford University Press https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190854584.013.468</p> <p>- Schwiertz, H.; Steinhilper, E. (2020) Countering the Asylum Paradox Through Strategic Humanitarianism: Evidence from Safe Passage Activism in Germany. Critical Sociology, 089692052093221, doi:10.1177/0896920520932215.</p> <p>- Sassen S. (2004): Gubitak kontrole? Suverenitet u doba globalizacije. Beograd: Beogradski krug</p> <p>- Portes A, Guarnizo L. E. i Landolt P., (1999): The study of transnationalism: pitfalls and promise of an emergent research field. In: Ethnic and Racial Studies 217-237.</p> <p>- Lapid, Y. (2001) 'Identities, borders, orders: Nudging international relations theory in a new direction,' in Identities, Borders, Orders, M. Albert, D. Jacobson and Y. Lapid (eds), Minneapolis: University of Minnesota Press, pp. 1-20</p>
Napomene	<p>Određeni tekstovi i ekscerpti mogu biti uključeni u kolegij u ovisnosti od dinamike rada i interesa i ambicija studenata/ica.</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	MODERNE DRUŠTVENE / POLITIČKE TEORIJE				
Šifra/kod	FIL SOC 210	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 3 seminar_____; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Moderne društvene / političke teorije bavi se historijskom i sociologijskom analizom najznačajnijih predstavnika moderne društvene i političke misli koji su generirani pod utjecajem radikalnog preobrata od predmodernosti ka modernitetu kao metafizički subjektivnosti unutar koje je tzv. Kopernikanski obrat revolucionisao naše znanje o svijetu, o načinima društvenog i političkog organiziranja i načinima uspostave vladavine i pitanjima slobode unutar državnosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente sa najbitnijim karakteristikama moderniteta, razlikama u odnosu na antičko i srednjovjekovno mišljenje, utjecajima ovih povijesnih epoha, uključujući i renesansno mišljenje na etabliranje moderniteta i značaju svih institucionalnih tvorevina kao predmeta sociologijskom i filozofijskog mišljenja tog doba a koje je odsudno ne samo za ispravno razumijevanje odnosa građanina prema vladaru i obratno, nego je odsudno i za razumijevanje savremenog doba kao naslijeđa modernosti.				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumije, analizira, komparira i diferencira različite koncepte i problematike moderniteta iz sociološke perspektive na osnovu uvida u različite teorijske modele koje ova disciplina nudi. Studenti bi trebali razviti kritički odnos kao i komparativnu sposobnost razlikovanja onih faktora, procesa i varijavli koji su značajno formirali modernu misao te utjecali na oblikovanje i našeg savremenog doba.
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Rani moderni period i razumijevanje moderniteta uopće
3.	Niccolo Machiavelli i analiza Vladara
4.	Kontraktualne društvene teorije I Thomas Hobbes, Levijatan
5.	Kontraktualne društvene teorije II Thomas Hobbes, Levijatan
6.	John Locke i razumijevanje vlade
7.	David Hume : rasprava o pravičnosti i nepravičnosti
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Rousseau; analiza društva i porijekla nejednakosti Pitanje Opće volje i suvereniteta
10.	Kant i pitanje prosvjetiteljstva
11.	Hegelovo razumijevanje porodice, građanskog društva i države
12.	Konzervativizam kao politička teorije i politička ideologija Edmund Burke
13.	Liberalna teorija društva Alexis de Tocqueville i Jeremy Bentham
14.	Marskistička teorije društva Marx i kritika društvenog poretka
15.	Rasističke teorije društva
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Druga pismena provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<p>omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Smailagić, N. (1970): Historija političkih doktrina. Zagreb: Naprijed. 2. Kolaković, J. (1981): Historija novovjekovnih političkih teorija. Zagreb: Liber. 3. Mićunović, D. (2010): Istorija društvenih teorija 2. Beograd: Zavod za udžbenike. 4. Machiavelli, N. (1985): Vladar. Zagreb: Globus. 5. Hobbes, T. (2004): Levijatan ili građa, oblik i moć crkvene i građanske države. Zagreb: Jesenski i Turk. 6. Locke, J. (1978): Dve rasprave o vladi I-II. Beograd: Mladost. 7. Rousseau, J. J. (1978): Rasprava o porijeklu i osnovama nejednakosti među ljudima. Društveni ugovor. Zagreb: Školska knjiga. 8. Hume, D. (2008): Politički eseji. Beograd: Službeni glasnik. (odabrani tekstovi) 9. Kant, I. (2000): Pravno-politički spisi. Zagreb: Politička kultura. 10. Hegel, G. V. F. (1981): Pravni i politički spisi. Beograd: Nolit. 11. Berk, E. (2001): Razmišljanja o revoluciji u Francuskoj. Beograd: Filip Višnjić. 12. Marx - Engels (1967): Rani radovi. Zagreb: Naprijed. (odabrani tekstovi) <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Molnar, A. (2001): Rasprava o demokratskoj ustavnoj državi. Beograd: Samizdat B92, Reč. (odabrana poglavlja)
Napomene	<p>_____</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<i>SOCIOLOGIJA ZDRAVLJA</i>				
Šifra/kod	FIL SOC 322	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 seminar_____;		vježbe 2		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Sociologija zdravlja kao multidisciplinarno znanstvenoistraživačko područje u svom predmetnom i sadržajnom smislu nastoji razumjeti interferenciju društvene stvarnosti, ideologije i stepene „materijalizacije svijeta“ unutar nacionalnih i globalizirajućih tendencija s jedne strane, sa fenomenima bolesti, zdravlja i oboljenja s druge strane.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa konceptima i fenomenima, te trendovima u oblasti sociologije zdravlja, međuodnosnost zdravlja, bolesti i oboljenja sa stepenima društvene organizacije, razvojem kolektivnih reprezentacija i modusima putem kojih se ovaj konceptualni i pojavni trinitas zdravlje-bolest-oboljenje internalizuje i eksternalizuje, te institucionalizira unutar društvenih i državnih organizacija i aparata. Cilj je ukazati na činjenicu kako egzaktnost biomedicinskih parametara i polje medicinskog znanja, te njena praksa i organizacija jesu uveliko određeni tipično sociologijskim konstruktima, te da polje egzaktnosti (plauzibilnosti i univerzalizma) jesu vrste ideal-tipskih determinacija koje na operativnoj razini svakodnevnog životnog iskustva često raskrivaju svoj izraziti partikularizam, relativnost i nejednakosti.				

Ishodi učenja	<p>Od studenta se očekuje razvijanje kritičke refleksije u razumijevanju i vrednovanju koncepata i fenomena zdravlja, bolsti i oboljenja, da iste razlikuju, te da razumijevaju jasnu kauzalnost između raznolikih vanmedicinskih faktora sa medicinskim činjenicama i datostima. Očekuje se razumijevanje ovih koncepata i fenomena kao bioloških (organskih) činjenica i društvenih konstrukcija koje su direktno ovisne o raznim društvenim utjecajima, stepenom društvene organizacije, stepenom ekonomske i kulturne organizacije i povijesnim dinamikom generalno, kako od strane država-nacija, nacionalnih zdravstvenih organizacija i obrazovnih institucija, tako i od strane transnacionalnih organizacija i korporacija.</p>
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Biomedicinska paradigma
3.	Sopstvo kao anatomska, neurofiziološka datost (mozak kao biološki i kao apstraktni entitet)
4.	Sociološke perspektive zdravlja
5.	Funkcionalističke interpretacije zdravlja
6.	Konfliktne teorije sociologije zdravlja
7.	Mikrointerakcionističke eksplikacije zdravlja
8.	Polusestralna provjera znanja studenata
9.	Znanje i moć, medicinska znanost kao medicinski nadzor i industrija
10.	Definicije zdravlja u sociologiji
11.	Oboljenje versus bolest

12.	Mentalna oboljenja; pitanja društvene kontrole i nadzora
13.	Društvene neintediranosti i konzekvence u eri globalizacije i nepredvidivosti; primjer pandemije korona virusom (tolerancija i perpepcija rizika, nadzora i „ontološke sigurnosti“)
14.	Društvena nejednakost i zdravstvena njega; primjeri u svijetu i u BiH
15.	Feminističke interpretacije u sociologiji zdravlja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Esej</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20 %</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema dobiti maksimalnih 10 bodova. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Esej	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Esej	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<p>metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka maja tekuće godine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusestrialna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 5 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Cerjan-Letica, G. (et.al.) (2003): Medicinska sociologija. Zagreb: Medicinska naklada. - Illich, I. (1976): Medicinska nemesis. Beograd: Vuk Karadžić. <p><i>Dodatna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nettleton, S. (2021): The Sociology of health and illness. Oxford: Wiley. - Szasz, T. S. (2011): The Myth of Mental Illness: Foundation of a Theory o Personal Conduct. HarperCollins. - Szasz, T. S. (1970): The Manufacture of Madness. Syracuse University Press.
Napomene	<p>_____</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIJALNA POVIJEST IDEJA				
Šifra/kod	FIL SOC 409	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: tomlav. tadic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 seminar _____; vježbe: 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij Socijalna povijest ideja bavi se teorijskom analizom i kritičkom interpretacijom ljudskih ideja kao teorijskih refleksija i konceptualnih tvorevina koje, kao sociološki realiteti, svoju genezu imaju u okviru različitih formi ljudske djelatnosti (mitskih, umjetničkih, znanstvenih, filozofijskih, političkih, etc.)				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij je usmjeren ka razumijevanju socio-političkih i povijesnih pretpostavki generiranja, dinamike i promjena ljudskih ideja, te njihovih konsekvenci na nivou kolektivnih reprezentacija, svjetonazora, načina ponašanja i mišljenja kako na nivou personalnog iskustva, tako i na nivou društvene zajednice i kulturno-civilizacijskih tokova.				
Ishodi učenja	Od studenta se očekuje razvijanje kritičke refleksije u razumijevanju različitih društvenih fenomena i utjecaja različitih ideja na formiranje ideja na nivou personalnosti i kolektiviteta, na nivou nacionalnih i transnacionalnih zajednica,				

posebno u eri globalizma i informacijskog društva.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Moderno izučavanje povijesti ideja
3.	Focault i ideja diskontinuiteta ljudskih ideja
4.	Arheologija znanja
5.	Mitsko mišljenje kao forma istine vs. znanstvena istina
6.	Fysis versus Nomos Ideja etičko-političkog relativiteta
7.	Geofilozofija Evrope (analiza poglavlja 1)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Geofilozofije Evrope (analiza poglavlja 2-3)
10.	Ideje prirodnih znanosti i društveno-politički determinizam
11.	Kraj povijesti i kraj ideologije
12.	Ideja modernog identiteta Evrope
13.	Globalizacija i globalizam
14.	Seminarske radnje i prezentacije eseja
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">R. br.</th> <th style="width: 65%;">Elementi praćenja</th> <th style="width: 15%;">Broj bodova</th> <th style="width: 15%;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Esej I</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Esej II</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema dobiti maksimalnih 10 bodova. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka maja tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Esej I	20	20 %	5.	Esej II	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Esej I	20	20 %																														
5.	Esej II	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																																

	<p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>- Molnar, A. (2001): <i>Rasprava o demokratskoj ustavnoj državi</i>. Beograd: Samizdat B92.</p> <p>- Cacciari, M. (1996): <i>Geo-filozofija Europe</i>. Zagreb: Ceres.</p> <p>- Filipović, M. (2000): <i>Deset predavanja o ideji Europe</i>. Sarajevo: Fond otvoreno društvo BiH.</p> <p>- Habermas, J. (2011): <i>Ogled o ustavu Evrope</i>. Sarajevo: CJP.</p> <p>- Hajzenberg, V. (1989): <i>Fizika i metafizika</i>. Beograd: Nolit.</p> <p>- Heisenberg, W. (1997): <i>Fizika i filozofija</i>. Zagrab: KruZak.</p> <p>- Fuko, M. (1971): <i>Riječi i stvari</i>. Beograd: Nolit.</p> <p><i>Dodatna</i></p> <p>Supek, I. (1979): <i>Filozofija znanosti i humanizam</i>. Zagreb: SNL</p>
Napomene	<p>_____</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<i>IP SOCIOLOGIJA ELITA</i>				
Šifra/kod	FIL SOC 505	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij Sociologija elita sastoji se iz tematskih cjelina koje su usmjerene na interpretaciju i analizu klasičnih i savremenih socioloških teorija o elitama, elitizmu i s njima povezanih topika u oblasti društvene moći, nejednakosti, te posebno političkoj, ekonomskoj, informacijskoj i statusnoj formi oblikovanja privilegiranih društvenih grupa i individua.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog kolegija je upoznati studente sa osnovnim karakteristikama fenomena elitizma, njegovim refleksijama u demokratiziranom društvu, odnosu elita spram fenomena mase i obrnuto kao i sa temeljnim klasičnim i savremenim teorijama elitizma i njihovim interpretacijama ove značajne sociološke kategorije.				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumije i kritički valorizira fenomene elita i elitizma i s njim povezane geneze fenomena moći, društvene nejednakosti, eksploatacije, manipulativizma, instrumentalizacije i diseminacije moći od strane privilegiranih individua i grupa. Studenti bi trebali da jasnije razumijevaju društvene relacije, promjene u sadržini pojma elita/elite u savremenim društvenim, političkim, ekonomskim, kulturnim, informacijskim i mentalnim konstrukcijama i konstelacijama u odnosu na elite i elitizam u klasičnim teorijama i klasičnim društvenim organizacijama u ljudskoj povijesti.
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodna predavanja, upoznavanje studenata sa predmetom sociologije elita i određivanje značaja izučavanja fenomena elita u društvu.
2.	Osvrt na klasične teorije elita Vježbe: Weber: elita-klasa i ekonomska stratifikacija Marxova interpretacija elitizma u okviru klasne nejednakosti i društvene moći Analiza teksta Klasna borba (Marx)
3.	Konzervativne teorije elitizma Vježbe: Biologizam i teorije eugenike
4.	Vladajuća klasa kod Moske Vježbe: O vladajućoj klasi (Moska)
5.	Političke stranke i elitizam Vježbe: Mihels: Sociološki karakter političkih stranaka
6.	Odnos elita-masa u teoriji Vilfreda Pareta Vježbe: Primjena sile u društvu (Pareto) Kruženje elita
7.	Klasične interpretacije problema odnosa između elita i masa Vježbe: Seminarski rad (prezentacija i dijalog) Analiza fenomena gomile (Gustave Le Bone)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pojam autonomne individue, problem autonomnost-odnosnost. Vježbe: Seminarski rad (prezentacija i dijalog) Strategijske elite Suzanne Keller
10.	Elite kao savremena sociološka kategorija Vježbe: Seminarski rad (prezentacija i dijalog); Reproduciranje vladajuće klase (P. Bourdieu)
11.	Demokratija i elitizam Vježbe: Seminarski rad Schumpeter: Kapitalizam, socijalizam i demokratija (selektirana poglavlja)
12.	Savremena uloga poslovnih elita Vježbe: rad na odabranim tekstovima
13.	Inteligencija i organsko jedinstvo (inteligencija kao nosilac moći i kao afirmator

	vladajuće klase i političkih elita) vs. inteligencija kao slobodna i kritički angažirana svijest; inteligencija i univerzalne ideje
14.	Društvene i političke elite u Bosni i Hercegovini i bivšoj Jugoslaviji Vježbe: Rad na odabranim tekstovima
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Druga pismena provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<p>vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Koenen-Iter, Ž. (2005): <i>Sociologija elita</i>. Beograd: Clio. Weber, M. (2013): <i>Politika kao poziv</i>. Zagreb: Jesenski i Turk. Weber, M. (1976): <i>Privreda i društvo</i>. Beograd: Prosveta. Schumpeter, J. A. (1981): <i>Kapitalizam, socijalizam i demokratija</i>. Zagreb: Globus. Mils, R. (1964): <i>Elita vlasti</i>. Beograd: Kultura. Botomor, T. (2008): <i>Elite i društvo</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Veblen, T. (2008): <i>Teorija dokoličarske klase</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Galbraith, J. K. (1987): <i>Anatomija moći</i>. Zagreb: Stvarnost. Marks, K. 'Klasna borba'. U: T. Parsons i dr. (1969): <i>Teorije o društvu. Osnovi savremene sociološke teorije</i>. Beograd: Vuk Karadžić. Pareto, V. 'Kruženje elita'. U: T. Parsons i dr. (1969): <i>Teorije o društvu. Osnovi savremene sociološke teorije</i>. Beograd: Vuk Karadžić. Pareto, V. 'Primena sile u društvu'. U: T. Parsons i dr. (1969): <i>Teorije o društvu. Osnovi savremene sociološke teorije</i>. Beograd: Vuk Karadžić. Moska, G. 'O vladajućoj klasi'. U: T. Parsons i dr. (1969): <i>Teorije o društvu. Osnovi savremene sociološke teorije</i>. Beograd: Vuk Karadžić. Mihels, R. 'Sociološki karakter političkih stranaka'. U: T. Parsons i dr. (1969): <i>Teorije o društvu. Osnovi savremene sociološke teorije</i>. Beograd: Vuk Karadžić. Le Bon, G. (2007): <i>Psihologija gomila</i>. Beograd: Gradac. Fočo, S. (2005): Oglеди o tranziciji. <i>Zenica: Dom štampe</i>.</p>

	<p><i>Dodatna</i></p> <p>Scott, J. (1990): The Sociology of Elites. Brookfield, VT. USA.</p> <p>Hartmann, M. (2006): The Sociology of Elites. Routledge: Taylor&Francis Group.</p>
Napomene	Literatura će se dodatno proširivati i akomodirati u skladu sa individualnim interesima studenata. Dostupnost osnovne i dodatne literature će se regulirati u skladu sa bibliotečkim fondom i elektronskim izdanjima.

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA KULTURE I				
Šifra/kod	FIL SOC 212	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	V. Ass. Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: tatjana.zarkovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2		seminar:	vježbe: 2	
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij tematizira širok raspon fenomena koji su produkt ljudskog mišljenja i njegovih objektivacija u formi simboličkih reprezentacija koje se u generalnom smislu mogu imenovati pojmom kulture. Fokus je usmjeren na analitičko razumijevanje suodnosa priroda-kultura, kultura-društvo, kultura-kulture, institucionalno utemeljenje kulturnih formi i institucionalno i vaninstitucionalno realizovanje i kontinuiranje kulturnih formi i fenomena. Kolegij sadrži predstavljanje najznačajnijih klasičnih i savremenih mikrosocioloških i makrosocioloških tema i teorija te osnovni prikaz suodnosa kulture, obrazovanja, umjetnosti, politike i društvenih normi i vrijednosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je da se studenti dodiplomskog studija sociologije, filozofije i sociologije i dvopredmetnih studijskih grupa upoznaju sa temeljnih determinacijama koje kultura ima u svakodnevnicu, u društvenoj ontologiji i fenomenologiji kako na nivou rutinizovanih matrica i latentnih formi djelatnosti tako i na nivou makrosocioloških relacija, institucija, sa dijapazonom od				

	individualnih aktera i njegovih kultivacija i sublimacija, preko društvenih organizacija i institucija, nacionalnih kulturnih reprezentacija, te u konačnom kulturalnih trendova i inter-kulturalnih i transkulturalnih determinanti u društvenom svijetu.
Ishodi učenja	Studenti bi trebali da se osposobe za kritičko, komparativno i interpretativno analiziranje i razumijevanje kulturnih formi kao simboličkih reprezentacija društvene stvarnosti, da uvide suodnose raznovrsnih kulturalnih objekata, mentalnih reprezentacija, institucija, normi i društvenih vrijednosti, da razumijevaju kontinuitet i diskontinuitet kulturalnih objektivacija, kulture kao sistema znakova, ali i odnos između kulture, moći, ukusa, te društvenog, klasnog i političkog statusa individua i grupa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Pojam kulture; odnos između kulture i društva; kultura kao društvena činjenica i kao društveno djelovanje Seminar: Rad na tekstu
3.	Humor, igra i njegove socio-kulturne karakterizacije Seminar: Homo ludens (Huizinga)
4.	Sociološka analiza fenomena kulture masovnog društva Seminar: ekscerpti Morin: Duh vremena
5.	Nietzsche i razumijevanje kulture I Seminar: analiza djela Rođenje tragedije
6.	Nietzsche i razumijevanje kulture II Seminar: analiza djela Rođenje tragedije
7.	Kultura i klasifikacija II Seminar: rad na odabranim poglavljima djela C. Levi Straussa Divlja misao
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Odnos klase, moći i kulturnih formi i reprezentacija Seminar: rad na odabranim dijelovima P. Bourdieu: Distinkcija
10.	Mikrosociološko razumijevanje kulturnih formi Seminar: Odbrani dijelovi Peter Berger, Th. Luckmann: Socijalna konstrukcija zbilje
11.	Makrosociološko razumijevanje kulturnih formi Seminar: Odabrani dijelovi N. Elias: O procesu civiliziranja
12.	Walter Benjamin i Theodor W. Adorno Seminar: analiza odabranih tekstova

13.	Teorija kulturalnih ciklusa Seminar: ekscerpti iz djela Propast Zapada (O. Spengler)
14.	Teorija kulturalnih ciklusa Seminar: ekcerpti djela Propast Zapada (O. Spengler)
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Druga pismena provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<p>vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prva polusestrialna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusestrialne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Berger, P., Luckmann, T. (1992): <i>Socijalna konstrukcija zbilje</i>. Zagreb: Naprijed.</p> <p>Weber, M. (1989): <i>Protestantska etika i duh kapitalizma</i>. Sarajevo: Logos.</p> <p>Spengler, O. (1998): <i>Propast Zapada</i>. Zagreb: Demetra.</p> <p>Nietzsche, F. (1997): <i>Rođenje tragedije</i>. Zagreb: Matica Hrvatska.</p> <p>Durkheim, E. (2008): <i>Elementarni oblici religijskog života</i>. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo.</p> <p>Levi-Stros, K. (1978): <i>Divlja misao</i>. Beograd: Nolit.</p> <p>Elias, N. (1996): <i>O procesu civilizacije: sociogenetska i psihogenetska istraživanja</i>. Zagreb: Antibarbarus.</p> <p>Focht, I. (1876): <i>Tajna umjetnosti</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Morin, E. (1967): <i>Duh vremena: eseji o masovnoj kulturi</i>. Beograd: Kultura.</p> <p>Huizinga, J. (1992): <i>Homo ludens</i>. Zagreb: Naprijed.</p> <p>Fink, E. (1984): <i>Osnovni fenomeni ljudskog postojanja</i>. Beograd: Nolit.</p>

	<p><i>Dodatna</i></p> <p>Kloskowska, A. (2003): <i>Sociologija kulture</i>. Sarajevo: Krug 99.</p> <p>Labus, M. (2001): <i>Umjetnost i društvo. Ontološki i socio-antropološki temelji suvremene umjetnosti</i>. Zagreb: Institut za društvena istraživanja</p>
Napomene	-

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP: SOCIOLOGIJA MUZIKE (R. WAGNER)				
Šifra/kod	FIL SOC 315	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 seminar _____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Izborni predmet Sociologija muzike (R. Wagner) bavi se razumijevanjem mjesta i značenja muzike u okviru društvene ontologije i fenomenologije, razumijevanjem svih elemenata koji utječu na oblikovanje muzičkog djela, oblikovanje i kontinuiranje muzičkog ukusa i modusa na koji muzičko biva internalizirano od strane individualnih aktera te eksternalizirano u formi muzičkih institucionalizacija, normi i vrijednosti koje se valoriziraju kao kulturni kapital i kao forme simboličke moći.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente sa temeljnih pojmovima sociologije muzike, te značajem koji ova oblast ima u povezivanju društvene sa političkom ontologijom i političkim ideologijama.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumije, analizira, te samostalno poima fenomen muzičkog stvaralaštva ne samo iz optike muzikoloških i muzikohistorijskih interpretacija, nego da na osnovu sociološke metodologije i značajnih socioloških				

	<p>konceptata i perspektiva uvide mogućnost šireg razumijevanja muzike koja nije samo specifična umjetnička forma, nego i forma robe, kapitala, sa specifičnim društvenim, ekonomskim, političkim i kulturološkim pretpostakama, bez kojih nije moguće poimati muzičku stvarnost kao umjetničku konstrukciju, investiranje i propagiranje specifičnih aspekata i pravaca te stvarnosti, kontinuiranje te stvarnosti, te povezivanje iste sa političkim i društvenim konstrukcijama.</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Temeljni pojmovi sociologije muzike
3.	Klasici sociologije i njihovo razumijevanje muzičkog
4.	Kulturni kapital i simbolička moć
5.	Muzika i politička ontologija
6.	Muzički ukus i njegova društvena uvjetovanost
7.	Muzika kao tip društvene činjenice (institucionalizacija)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Richard Wagner i institucionalizacija muzike
10.	Povijesni i društvenopolitički kontekst oblikovanja Wagnerovog djela
11.	Sociokonstruktivistička interpretacija muzike
12.	Wagner, drama i muzika – esencijaliziranje muzike i konstruiranje zbilje
13.	Valorizacije muzike: internaliziranje muzičkog djela i njegova eksternalizacija
14.	Antisemitizam i politička ideologija
15.	Kritika Wagnerovog djela
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Esej</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Esej pretpostavlja samostalnu analizu određene topike ili problema u sklopu kolegija i ekstenziju seminarskog rada sa kritičko-heurističkim elementima. • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Esej	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Esej	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Berger, P., Luckmann, T. (1992): Socijalna konstrukcija zbilje. Zagreb: Naprijed. Jeremić-Molnar, D. (2007): Rihard Vagner: Konstruktor "istinske" realnosti. Beograd: Edicija Reč. Jeremić-Molnar, D., Molnar, A. (2004): Mit, ideologija i misterija u tetralogiji Riharda Vagnera. Prsten Nibelunga i Parsifal. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Seletković, I. (2021): Društvena fenomenologija opere. Sarajevo: Academia Analitica. Roy, G. W., Dowd, T. J. What is Sociological about Music? Annual Review of Sociology (2010), vol. 36 https://www.researchgate.net/publication/228173833_What_Is_Sociological_About_Music
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Adorno, T. (2005): In Search of Wagner. London: Verso. Jacobs, Robert L. "Wagner's Influence on Hitler." Music & Letters (Oxford University) 22, no. 1 (1941): 81-83.
Napomene	_____

SYLLABUS

Odsjek	GERMANISTIKA / ROMANISTIKA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<i>SOCIOLOGIJA – OPĆI PREDMET</i>				
Šifra/kod	FIL SOC 100	Status (obavezni ili izborni)	<i>Obavezni</i> (Odsjek za romanistiku) <i>Izborni</i> (Odsjek za germanistiku)	ECTS	3
Ciklus studija	I	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 Email: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	V. ass. Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 Email: tatjana.zarkovic@ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 1; seminar - vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij ima za cilj studente upoznati s osnovnim teorijskim i metodološkim problemima sociologije kao cjelovite znanosti o društvu. U okviru kolegija radit će se na čitanju tekstova iz klasične i suvremene sociologije a u skladu sa tematskim i nastavnim jedinicama. Pored rada na tekstovima studenti će u formi klasičnih predavanja biti upoznati s osnovnim temama i perspektivama razvijenim u okviru suvremene sociologije. Studentima će biti prezentovano na koji način je sociologija povezana s drugim društvenim i humanističkim znanostima i kakav je uopće smisao društvenih znanosti u eri globalizacije i „društva utemeljenog na znanju“.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa osnovnim sociološkim pojmovima relevantnim za kritičko razumijevanje društvenih procesa koji se odvijaju na lokalnoj i globalnoj društvenoj razini.				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje elementarno poznavanje klasičnih i savremenih teorijskih diskursa u oblasti sociološkog mišljenja. Očekuje se kritičko valoriziranje u identificiranju društvenih fenomena i mogućnost razvoja osnovnih kompetencija neophodnih za kritičko iluminiranje društvene ontologije i fenomenologije.
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Predavanja: Upoznavanje studenata s režimom izvođenja nastave, obavezama i zadacima koje imaju u toku semestra. Vježbe: Savremeni značaj sociologije. Komponente koje tvore pojam društvo
2.	Predavanja: Čemu sociologija? Vježbe: Sociološke teorije od klasičnog pozitivizma do neofunkcionalizma. Smisao stvaranja socioloških teorija i način njihove upotrebe u konkretnom društvenom kontekstu.
3.	Predavanja: Sociologija kao znanost društvene strukture i društvene promjene Vježbe: Osnovni metodološki izazovi u suvremenoj sociologiji. Razlika u shvatanju između metoda i tehnika znanstvenog istraživanja. Kvalitativna i kvantitativna metodologija u sociologiji
4.	Predavanja: Sociologija i modernost Vježbe: Transformacija suvremenog društva i osnovni izazovi sociologije u eri globalizacije. Giddensovo mišljenje «konsekvenci modernosti» i Habermasovo shvatanje «krize socijalnih znanosti».
5.	Predavanja: Durkheimovo razumijevanje društva Vježbe: Kultura i Društvo. Edward B. Tylor i holistička definicija kulture. Kultura kao masovna i elitna kategorija. Značaj i uloga igre u izgradnji društvenog svijeta. Kultura kao simbolički sustav u socioantropologiji C. Geertza. Proces «civiliziranja» kao proces «uljudnjavanja» Norberta Eliasa.
6.	Predavanje: Weber i problem supstantivne racionalnosti Vježbe: Religija i Društvo. Šta je religija za sociologe? Tipologija religija. Tipologija religijskih organizacija. Religija kao simboličko posredovanje ljudske egzistencije. Društvo kao «religijska tvorevina» Rene Girarda.
7.	Predavanje: Marx u okviru teorije društvenog sukoba Vježbe: Sociologija između globalizacije i tradicije. Od skeptika do hiperglobalista. Šta je globalizacija kao sociološki problem? Da li se BiH društvo može smatrati globaliziranim društvom?
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Osnove simboličkog interakcionizma Vježbe: Nacionalizam kao sociološka kategorija. Modernizam, etnosimbolizam, sekularni i religijski nacionalizam. Kako misliti pitanje nacionalizma izvan logike «općih mjesta».
10.	Predavanje: Sociologija Talcotta Parsonsa

	Vježbe: Problem društvene uloge rada u sociologiji. Rad kao društvena vrijednost i kao «svrsishodna» karakteristika čovjeka. Transformacije u karakteru rada od feudalizma do informacijskog društva. Definicija i oblici ljudskog rada u sociologiji. Čovjek između ciljne i vrijednosne racionalnosti.
11.	Predavanje: Ralph Dahrendorf
	Vježbe: Osnovni pojmovi sociologije porodice. Šta je porodica. Porodica ili obitelj? Transformacije u stvarnom i terminološkom značaju kategorija kao što su: brak, obitelj, roditeljstvo. Šta je rod, a šta spol? Uloga feminističke revolucije u shvatanju ljudskih prava i sloboda.
12.	Predavanje: Živimo li u postmodernizmu?
	Vježbe: Nužnost konflikata za održavanje društvenog stanja. Sociologija R. Dahrendorfa i tipologija konflikata. Rat kao najsloženiji i najpogubniji oblik socijalnog sukoba.
13.	Predavanje: Društvo rizika i neintendirane akcije
	Vježbe: Osnovna pitanja kritičke teorije društva. Dijalektika prosvjetiteljstva kao «dijalektika modernizacije» U. Becka. Kritička teorija od Horkheimera do Dubiela: kritika logike linearne racionalnosti progresa ljudskog uma kao pitanje «fundamentalizma moderne».
14.	Predavanje: Sociologija „poslije društva“
	Vježbe: Osnovna pitanja socijalne antropologije. Možemo li nešto naučiti iz «primitivnih» društava. Mehanička i organska solidarnost. Strukturalizam Claude Levi-Straussa. Izvori društvene povezanosti u primordijalnih socijalnim zajednicama.
15.	Predavanja:
	Vježbe: Sistematizacija gradiva i završna priprema za ispit.
16.	
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	
18.	
	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Analiza teksta, izlaganje studenata na zadate tematske jedinice.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 243 1435 579"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Zadatak I</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Zadatak II</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prezentacija eseja</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema dobiti maksimalnih 10 bodova. • Student koji sa predmetnim saradnikom dogovori prezentaciju eseja može dobiti maksimalno 20 bodova. • Zadatak I i II izvodi se u toku nastavnog procesa u periodu polusemestralnih provjera znanja. • Završni ispit organizira se u formi pismene ili usmene provjere znanja, u učionici Fakulteta koja je određena rasporedom, ili online, u zavisnosti od pandemijske situacije. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Zadatak I	20	20	2.	Zadatak II	20	20	4.	Prezentacija eseja	20	20	5.	Aktivnost u nastavi	10	10	6.	Završni ispit	30	30	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Zadatak I	20	20																										
2.	Zadatak II	20	20																										
4.	Prezentacija eseja	20	20																										
5.	Aktivnost u nastavi	10	10																										
6.	Završni ispit	30	30																										
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abercrombie, N., Hill, S., Turner, B. (2008): <i>Rječnik sociologije</i>. Zagreb: Jesenski i Turk. 2. Elias, N. (2007): <i>Što je sociologija?</i> Zagreb: Antibarbarus. 3. Giddens, A. (2007): <i>Sociologija</i>. Zagreb: Globus. (ili neko od dostupnih izdanja) odabrana poglavlja 4. Fočo, S. (2011): <i>Sociologija</i>. Sarajevo: Svjetlost. Odabrana poglavlja 																												

	<p><i>Dodatna</i> - Turner, J. H. (2009): <i>Sociologija</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.</p>
Napomene	<p>Literatura navedena u silabusu nije fiksna i prilagođavat će se dinamici izvođenja vježbi u toku semetra. Studenti će blagovremeno biti informirani o svim eventualnim odstupanjima i promjenama.</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA ZNANJA I ZNANOSTI				
Šifra/kod	FIL SOC 320	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 19	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se bavi osnovnim teorijskim analizama i razumijevanjima međuzavisnosti spoznaje i znanja sa društvenim faktorima i povijesnim strukturama, te modusima generiranja znanja kao društvenog konstrukta podložnog verifikaciji, falsifikaciji, modifikaciji i relativizmu. U tom smislu kolegij je fokusiran i na specifičnu poziciju znanosti i epistemsku uvjetovanost ideolojskim konstruktima i društvenim konstelacijama, posebno društvenih znanosti koje, sve i da hoće, ne mogu eliminirati ove utjecaje jer se bave društvenom ontologijom i fenomenologijom.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa fenomenima, problemima i tematikama u oblasti sociologije znanja i znanosti i to na osnovu razumijevanja klasičnih i savremenih tekstova najznačajnijih socioloških mislilaca koji se bave uzajamnim utjecajima društvenih varijabli (političkih, ekonomskih, ideoloških, kulturalnih,				

	<p>psihologijskih, socijetalnih) i povijesti generalno sa znanjem i znanošću kao društvenim konstrukcijama. Studenti treba da apsolviraju najznačajnije teorijske refleksije koje znanje problematiziraju u kontekstu vrijednosne neutralnosti shvatanja znanja kao relacionog kompleksa s one strane nepromjenjivih i apsolutno plauzibilnih i univerzalnih datosti.</p>
Ishodi učenja	<p>Od studenata se očekuje da razumije i kritički valorizira fenomene spoznaje i znanosti u socio-političkom i povijesnom kontekstu kao i da steknu uvide u razumijevanja znanosti kao jednog od modusa ljudskog afirmiranja i kultiviranja i modusa dosezanja za onim što je znanstvena istina bez transcendentih i transpovijesnih tendencija i eshatoloških interpretacija ljudskog saznanja, znanosti i njegove povijesti. Očekuje se zavidno vladanje temeljnim klasičnim i savremenim raspravama i refleksijama koje problematizuju pojam istine u znanosti, posebno društvene znanosti, dijalektičnost saznanja i njegovih konačnih „produkata“ kao i utjecaje koje savremeni socio-politički diskursi i političke ideologije imaju u kreiranju znanstvenih istina, njene objektivnosti i vrijednosne neutralnosti. Također, jedan od ishoda učenja odnosi se na kritičnost društvenih znanosti koja s jedne strane biva podređena i destabilizirana logikom tržišne ekonomije i „društva znanja“ (znanja kao kalkulabilnog, scijentifikovanog, kibernetkog i instrumentalno upotrebnog fenomena), te, s druge strane, kritičnosti društvenih znanosti koja iluminira društvenu stvarnost i afirmira polivalenciju znanja i znanstvenih vrijednosti nasuprot monopolističnog i prevalirajućeg utjecaja formi znanja i vještina koje stimuliraju ili su stimulirane globalizacijskim tendencijama u formi ideologije neoliberalnog kapitalizma i njegovog ekskluzivizma.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	<p>Određenje discipline, temeljni pojmovi, kraći povijesni pregled, srodne discipline i oblasti izučavanja. Problemi sociologije znanja (Berger-Luckmann)</p>
2.	<p>Durkheimovo određenje sociologije znanja Seminar: Elementarni oblici religijskog života, Problem sociologije spoznaje</p>
3.	<p>Osnovne teze Marxovog i Engelsonog razumijevanja svijesti i superstrukture Seminar: Njemačka ideologija (odabrana poglavlja)</p>
4.	<p>Problem reifikacije kod Lukácsa Seminar: Povijest i klasna svijest (odabrano poglavlje)</p>
5.	<p>Društvena kauzalnost spoznaje i znanja (nemarskistički pristup) Seminar: Mannheimova Ideologija i utopija (uvodna rasprava)</p>
6.	<p>Objektivnost spoznaje u društvenoj znanosti i društvenoj politici Vrijednosno neutralna znanost? Seminar: Metodologija društvenih nauka, Weber</p>

7.	Sociologija i ideologija; najznačajnije teme, ideje i predstavnici Seminar: Mannheim: Ideologija i utopija
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Institucionalizacija i objektivacija društvene zbilje Seminar: Socijalna konstrukcija zbilje (Berger, Luckmann)
10.	Internaliziranje društvenih normi i vrijednosti; modusi formiranja, distribuiranja i kontinuiranja znanja, te deponovanje znanja u formi personalnog i kolektivnog iskustva Seminar: Socijalna konstrukcija zbilje (Berger, Luckmann)
11.	Znanje kao atribut moći Predavanje: Foucault: Znanje i moć
12.	Institucije znanja kao institucije moći Politička struktura apsolutizma (R. Koselleck) Seminar: Koselleck: Kritika i kriza (ekscerpti)
13.	Znanje o Drugome; orijentalizam kao evrocentrička epistemologija Seminar: Said: Orijentalizam; odabrani tekstovi Calhouna, Wiewiorke, Paul Ernesta i Bhabrae
14.	Objektivnost znanja Seminar: Bourdieu (Znanost o znanosti i reflektivnost)
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %

bodovanje)	2.	Seminarski rad	5	5 %
	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %
	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %
	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %
	6.	Završni ispit	40	40 %
	Ukupno: 100 bodova			100%
<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema dobiti maksimalnih 10 bodova. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do 10. maja tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja. 				
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>			

<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Berger, P., Luckmann, T. (1992): Socijalna konstrukcija zbilje. Zagreb: Naprijed. - Durkheim, E. (2008): Elementarni oblici religijskog života. Zagreb: Jesenski i Turk. - Marks, K., Engels, F. (1962): Njemačka ideologija. Beograd: Kultura. - Manhajm, K. (1987): Ideologija i utopija. Beograd: Nolit. - Weber, M. (1989): Metodologija društvenih nauka. Zagreb: Globus. - Foucault, M. (1994): Znanje i moć. Zagreb: Globus. - Foucault, M. (2005): Postmoderno stanje. Zagreb: Ibis grafika. - Kozelek, R. (1997): Kritika i kriza. Beograd: Plato. - Bourdieu, P. (2014): Znanost o znanosti i reflektivnost. Zagreb: Jesenski i Turk. - Said, S. V. (2000): Orijentalizam. Beograd: Biblioteka XX vek. -Ibrulj, N. (2005): Stoljeće rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu. Filozofsko društvo Theoria: Sarajevo. -Ibrulj, N. 'Fenomenologija anomalijaskog kauzaliteta'. U: I. Komšić (2015): Teorija socijalne pulsacije. Logos: Sarajevo. - Kalanj, R. (2010): Ideologija, utopija, moć. Zegreb: Jesenski i Turk. - Milić, V. (1986): Sociologija saznanja. Sarajevo: Logos. - Lukacs, G. (1977): Povijest i klasna svijest. Zagreb: Naprijed.
	<p><i>Dodatna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wolf, K. (1984): Uvod u sociologiju znanja. Zagreb: Naprijed. - Vaclavik, P. (1987): Kako je stvarno stvarno. Beograd: Nolit. - Marušić, A. (1977): Sociologija znanja i marskizam. Zagreb: Školska knjiga. - Fuko, M. (1998): Arheologija znanja. Beograd: Plato. - Manhajm, K. (2009): Eseji o sociologiji znanja. Novi Sad: Mediterran Publishing. - Bor, N. (1985): Atomska fizika i ljudi. Beograd: Nolit. - Hajzenberg, V. (1989): Fizika i metafizika. Beograd: Nolit. - Latour, P. (1999): Pandora's Hope: Essays on the Reality of Science Studies. Harvard University Press.
<p>Napomene</p>	<p>Određeni tektovi i ekscerpti mogu biti uključeni u kolegij u ovisnosti od dinamike rada i interesa i ambicija studenata.</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<i>TEORIJE NACIJA I NACIONALIZMA / SOCIOLOŠKE TEORIJE NACIJA I NACIONALIZMA</i>				
Šifra/kod	FIL SOC 412	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Vedad Muharemović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 59 E-mail: vedad.muharemovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2 seminar_____; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se bavi se teorijskom analizom etničkog i nacionalnog identiteta i analizom kulturnih i političkih zajednica iz socioolške perspektive kako bi se jasnije razumijevali svi povijesni odnosi koji su utjecali na razvoj predmodernih, modernih i savremenih društava.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog kolegija je upoznati studente sa osnovnim karakteristikama etnije, nacije I ideologijom nacionalizma , te njenim temeljnim komponentama, razvojem etničkog identiteta I razlici spram nacije, kao I razlozima razvoja raznolikih transformiranja etnija u nacije, te razlozima etničkih I nacionalnih konflikata.				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumije i kritički valorizira sociokulturni karakter etniciteta, nacije i nacionalizma, njegovu vezu sa personalnim identitetom, njegov značaj razvoja sociopolitičkih entiteta poput nacija i razlozima njegovog egzistiranja u savremenom svijetu. Također, od studenata se očekuje razvijanje onih kompetencija koje omogućuju sagledavanje etnija iz perspektive širih društvenih i povijensih relacija, te veze etnija sa drugih entitetima i identitetima sa naglaskom na razumijevanje etnija kao značajnog simboličkog potencijala današnjice a ne kao etnitet koji ima efemeran ili violentan karakter. Od posebnog značaja je razumijevanje nacionalizma kao ideologije nacije u savremenom kontekstu.
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodna predavanja, upoznavanje studenata sa sadržajem nastavnog predmeta
2.	Šta su etnije a šta su nacije? Ključni elementi etniciteta
3.	Temeljne teorije etniciteta Porijeklo etničkih grupa, Weber
4.	Primordijalizam kao teorija etniciteta
5.	Etničko porijeklo nacija (Smith)
6.	Nacija i nacionalizam
7.	Trajnost etniciteta i nacije kao sociokulturnog identiteta u modernitetu
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Etno-simbolička interpretacija nacija i veza sa etnijama (Anthony D. Smith)
10.	Etnički nacionalizam versus građanski nacionalizam
11.	Nacionalizami veza sa modernitetom
12.	Nacija i pitanje metodološkog nacionalizma
13.	Problem teoretiziranja i pojmovnog definiranja naroda BiH (etničke zajednice, religijski entiteti, etničke nacije ili nacionalne zajednice?) BiH kao multilateralnost sociokulturnih identiteta, pitanje građanskog nacionalizma, te problem sociopolitičkog konteksta i konstrukcije uzajamno isključujućih nacija ili etničkih

	nacija.
14.	Transnacionalno, globalizacija i prevazilaženje nacionalizma?
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 1003 1435 1415"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prva polusestrialna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Druga pismena provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi najkasnije do početka decembra tekuće godine. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusestrialna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusestrialna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<p>prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prva polusestrialna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusestrialne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Malešević, S. (2010): Sociologija etniciteta. Beograd: Fabrika knjiga. 2. Smit, E. (1998): Nacionalni identitet. Beograd: Biblioteka XX vek. 3. Gellner, E. (1998): Nacije i nacionalizam. Zagreb: Politička kultura. 4. Dženkins, R. (2001): Etnicitet u novom ključu. Beograd: Biblioteka XX vek. 5. Eriksen, T. H. (2004): Etnicitet i nacionalizam. Beograd: Biblioteka XX vek. 6. Katunarić, V. (2003): Sporna zajednica. Zagreb: Jesenski i Turk. 7. Malešević, S. (2017): Države-nacije i nacionalizmi. Organizacija, ideologija i solidarnost. Zagreb. Jesenski i Turk. 8. Ibrulj, N. „Nacionalni dogmatizam ili logika konsocijacije.“ https://academiaanalitica.files.wordpress.com/2016/10/n-ibrulj-nacionalni-dogmatizam-ili-logika-konsocijacije.pdf 9. Muharemović, V. (2019): Savremenost nacionalizma. Sarajevo: Academia Analitica. <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Connor, W. (1994): Ethnonationalism. The Quest for Understanding. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. 2. Hutchinson, J., Smith, A. D. (1996): Ethnicity. Oxford, New York: Oxford University Press. 3. Filipović, M. (2003): Bosna i Hercegovina u okovima nacionalizma.

	Sarajevo: Svjetlost. Biblioteka Refleksi.
Napomene	Literatura će se dodatno proširivati i akomodirati u skladu sa individualnim interesima studenata. Dostupnost osnovne i dodatne literature će se regulirati u skladu sa bibliotečkim fondom i elektronskim izdanjima.

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Antopologija usmene književnosti				
Šifra/kod	FIL ETN 302	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	V.	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __1__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet se, uz nužan književno-povijesni okvir, fokusira na recentna bilježenja usmene književnosti u Bosni i Hercegovini, njene prenositelje i njene zapisivače, na odnos kazivač – zapisivač, kontekst u kojem se različiti oblici ove književnosti manifestiraju (veza usmene književnosti sa običajnom praksom i vjеровanjima, posebno onim dijelom narodnih vjеровanja koja spadaju u najstariji sloj vjеровanja na našim prostorima).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je da student ovladaju pojmom „usmena književnost“ te odnosom pisana-usmena književnost, s naglaskom na kontekst u kojem se usmena književnost ostvaruje, mjestom i ulogom prenositelja (kazivača; pjevača) u njenom oblikovanju.				
Ishodi učenja	Kroz ovaj predmet student će ovladati znanjima koja se odnose na različite oblike usmene književnost, načinima njihovoga prenošenja i bilježenja što će omogućiti studentima da stečena znanja primijene u svom budućem pozivu etnologa, posebno u sklopu terensko-istraživačkoga rada.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Usmena književnost i pitanje njenog nastanka Vježbe: Posjeta Foklornom arhivu Zemaljskoga muzeja BiH i upoznavanje sa zapisima usmene književnosti u rasponu od 1950-tih do 1980-tih godina
3.	Osnovne odlike usmene književnosti Vježbe: M. Bošković-Stulli, Priče i pričanje – analiza odabranih dijelova
4.	Usmena književnost i pitanje njene klasifikacije Vježbe: Parry, Pjevač priča – analiza teksta
5.	Usmena lirika- klasifikacija i osnovne odlike Vježbe: analiza odabrane usmene balade
6.	Antropologija usmene epike Vježbe: Presentacija seminarskih radova
7.	Slika svijeta u usmenoj bajci Vježbe: Djevojka-ptica zlatna perja (analiza i diskusija)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Usmena književnost kao odraz stvarnost (na primjeru novela, šaljivih priča, anegdota i viceva) Vježbe: Presentacija seminarskih radova
10.	Usmene predaje- suvremeni kontekst Vježbe: Softić, Usmene predaje Bošnjaka (odabrani dijelovi)
11.	Recentna bilježenja usmene književnosti u BiH Vježbe: Etnološko-folkloristička istraživanja Drežnici analiza odabranih dijelova)
12.	Usmena književnost – od stvaralaca do zapisivača Vježbe: Lord, Pjevači: izvođenje i obuka – analiza teksta

13.	Usmena književnost i običajna praksa
	Vježbe: Hangi, Život i običaji muslimana u BiH – analiza odgovarajućih dijelova
14.	Odraz narodnih vjerovanja u usmenoj književnosti BiH
	Vježbe: Mitske predaje – analiza odabranih predaja ove tematike
15.	Pitanje mjesta i uloge usmene književnosti u suvremenom društvu
	Vježbe: Lj. Marks, Zagrebačka usmena tradicija između ljubavi i politike – analiza teksta
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%									Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Redovno prisustvo	10	10%																														
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																														
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																														
4.	Završna provjera znanja	35	35%																														
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																														

	<ul style="list-style-type: none"> • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.V. Palevestra, Historijska usmena predanja Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1999. 2. A. Softić, Usmene predaje Bošnjaka. Sarajevo, 2002. 3. Narodna književnost/izbor studija i članaka o narodnoj književnosti/. Priredili Đ. Buturović i V. Palavestra. Sarajevo, 1974. 4. Đ. Buturović, Morići – od stvarnosti do usmene predaje. Sarajevo, 1983. 5. Ista, Bosansko-muslimanska usmena epika. Sarajevo, 1992. 6. M. Parry, Pevač priča. U: Bošnjačka književnost u književnoj kritici, knj. II, Sarajevo 1998:330-339. 7. A. Softić, Usmena proza Bošnjaka. Sarajevo, 2004. 8. A. B. Lord, Pevači: izvođenje i obuka. U: Bošnjačka književnost u književnoj kritici, knj. II, Sarajevo 1998: 340-354. 9. M. Bošković-Stulli, Usmena književnost kao umjetnost riječi. Zagreb, 1975. 10. V. Latković, Narodna književnost. Beograd, 1987. 11. A. Hangi, Život i običaji muslimana u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 2009. 12. M. Bošković-Stulli, Priče i pričanje. Zagreb, 2006. 13. D. Zečević, Prošlost u sadašnjost. Osijek, 1991. 14. V. Biti (priredio), Suvremena teorija pripovijedanja. Zagreb, 1992. 15.M. Dragić, Hrvatska usmena književnost Bosne i Hercegovine –proza, drama i mikrostrukture. Sarajevo, 2006. 16. R. Jambrešić-Kirin, Svjedočenje i povijesno pamćenje: o pripovjednom posredovanju osobnog iskustva. Narodna umjetnost,32/2. Zagreb 1995:165-185. 17. Lj. Marks, Zagrebačka usmena tradicija između ljubavi i politike. Narodna umjetnost33/2. Zagreb, 1996:357-380. .

Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Etnologija u BiH od 1945. godine do danas				
Šifra/kod	FIL ETN 203	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	III.	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __1__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet će biti koncipiran iz dvije cjeline – prva će se fokusirati na prve prave etnološke radove u BiH i pionire etnološke nauke kod nas, a druga će se bazirati na predstavljanju karaktera rada na polju etnologije od kraja šezdesetih godina 20. stoljeća pa nadalje, s naglaskom na ekipni terensko-istraživački rad i objavljene rezultate takvog rada. Posebno će biti posvećena pažnja onim autorima kojima pripada značajno mjesto u razvoju etnologije u BiH, pa i šire.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet treba da upozna studente s karakterom institucionalnoga bavljenja etnologijom u Bosni i Hercegovini od sredine 20. stoljeća pa do danas.				
Ishodi učenja	Sticanje neophodnih znanja koji se tiču etnologije u BiH od sredine 20. stoljeća pa do suvremenog doba: - Uočavanje osobenosti etnološkog rada na području BiH i njegovo smještanje u širi (regionalni) okvir; - Osposobljavanje studenta za samostalnu analizu i interpretaciju literature; - Razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja.				

--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Etnologija u Bosnii Hercegovini u periodu Drugog svjetskog rata (Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja) Vježbe: H. Kreševljaković, „Vareš kao glavno središte gvozdrenoga obrta u BiH do 1891.“ – analiza teksta
3.	Osnovne karakteristike etnološkog rada u BiH u prvim godinama nakon Drugoga svjetskog rata (M. S. Filipović, Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja) Vježbe: M. S. Filipović, „Tragovi Perunovog kultakod Južnih Slovena“ – analiza teksta
4.	Izučavanje seoske kulture kao odraz evropskog shvaćanja Drugog (Poarije, Filipović-Fabijanić) Vježbe: A. Kalmeta „O seljačkom lončarstvu u zapadnoj i srednjoj Bosni“ – usporedna analiza teksta
5.	Prvi školovani etnolozi u BiH i njihov rad (Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskoga muzeja, Glasnik Zemaljskog muzeja – odgovarajuće sveske) Vježbe: Z. Marković, „Izrada češljeva, čibuka i svirala u Goduši kod Visokog“ – analiza (s posebnim osvrtom na kontinuitet spomenute prakse)
6.	Terensko-istraživački rad na polju etnologije u prvim decenijama nakon Drugoga svjetskog rata (Spomenica, Glasnik Zemaljskog muzeja – odgovarajuće sveske) Vježbe: Posjeta suvremenim majstorima tradicionalnih muzičkih instrumenata u Goduši kod Visokoga
7.	Rade Uhlik i njegov rad na izučavanju romske kulture i jezika (Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine – odabrani dijelovi) Vježbe: R. Uhlaki, Lj. Beljkašić „Neka vjerovanja Cigana čerगाša“ – analiza
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Etnološki rad na polju materijalne kulture u periodu 1945. – 1990. (GZM, Spomenica, Godišnjak Centra za balkanološka istraživanja)

	Vježbe: <i>Etnološka i folkloristička ispitivanja u Livanjskom polju</i> – analiza odabranih priloga iz domena tradicionalne materijalne culture
10.	Tradicionalna duhovna kultura BiH u etnološkom obzorju (Filipović, GZM, Spomenica)
	Vježbe: Š. Kulišić, Matrilokalni brak i materinska filijacija u narodnim običajima Bosne i Hercegovine i Dalmacije – diskusija
11.	Karakteristike monografskih etnoloških istraživanja u BiH u periodu 1945.-1990. (GZM, Spomenica, Godišnjak Centra)
	Vježbe: <i>Etnološko-folkloristička istraživanja u Žepi</i> – diskusija
12.	Etnološka istraživanja u BiH: BiH kako evropski Drugi (Bringa, Čulinović-Konstatinović, Grbić)
	Vježbe: M. Petrić, O migracijama stanovništva u BiH. Doseljavanje i unutrašnje migracije.
13.	Etnologija i rat (Jambrošić-Kirin)
	Vježbe: Posjeta Muzeju ratnoga djetinjstva
14.	Etnološki rad u BiH na početku 21. stoljeća
	Vježbe: Glasnik ZM, sv. Etnologija, 2013. – analiza odabranih priloga
15.	Etnologija i/ili antropologija –budućnost etnologije u BiH
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="479 243 1451 657"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																		
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																																		
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Glasnik Zemaljskog muzeja BiH (od 1954. do danas) 2. Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888.-1988. (odabrana poglavlja) 3. M.S. Filipović, Etnološki (etnografski) rad u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 1955: 210-216. 4. R. Filipović –Fabijanić, Kratak pregled i karakter etnološkog rada u Bosni i Hercegovini u vremenu 1845.-1969. Radovi I. Zenica, 1970: 155-160 5. Lj. Beljkšić–Hadžidedić, Razvojne tendencije u etnologiji u SR Bosni i Hercegovini. Pregled. Sarajevo, juli-avgust 1984, god. LXXIV, br.7-8: 867-875. 																																				

	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tone Bringa, Biti musliman na bosanski način. Sarajevo, 1997. 2. Svanibor Pettan, Making the refugee experience different: "Azra" and the Bosnians in Norway. U: War, exile, everyday life: Cultural perspectives. Renata Jambrošić Kirin and Maja Povrzanović (eds.). Institute of Ethnology and Folklore Research. Zagreb, 1996, str. 245-255. 3. Mart Bax, Mass Graves, Stagnating Identification and Violence in Bosnia, Anthropological Quarterly 70 (1), 1997. 4. Ivana Maček, War Within Everyday Life in Sarajevo under Siege. Acta Universitatis Upsaliensis. Uppsala Studies in Cultural Anthropology 29, 2000. 5. Torsten Kolind, Non-ethnic Condemnation in Post-War Stolac: An Ethnographic Case-Study from Bosnia-Herzegovina. U: The Balkanin Focus. Cultural Boundaries in Europe. Sanimir Resic and Barbara Torquist-Plewa (eds.). Nordic Academic Press. Lund, 2002. 6. Maja Povrzanović-Frykman; The War and after. On War-Related Anthropological Research in Croatia and Bosnia
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ETNOLOGIJA BALKANA				
Šifra/kod	FIL ETN 206	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	2
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon: +387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar _____; vježbe ___2___				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Historijski pregled proučavanja kulture i načina življenja u Jugoistočnoj Evropi kroz etnografske zapise stranih i domaćih autora. Geografske, političke, kulturne i ekonomske granice na Balkanu. Balkan između Istoka i Zapada i Balkan kao evropski „drugi“. Orijentalizacija i samoorijentalizacija. Razvoj tradicionalne kulture. Kult junaka i balkanski ep. Tradicionalna kultura i modernizacija. Religija i nacija i njihov uticaj na razvoj identiteta. Kulturna baština na Balkanu. Osmansko naslijeđe i savremeno doba.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznati studente sa etnološkim istraživanjima Balkanskog poluostrva i njihovim karakteristikama.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje Balkana u historijskom i kulturnom kontekstu; - Ovladavanje savremenom etnološkom literaturom koja se tiče Balkana; - Osposobljavanje studenta za samostalnu analizu i interpretaciju literature; 				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Balkan – šta je to? Vježbe: Izbor tema za seminarske radove
3.	Balkan u historijskom i etnografskom kontekstu (Mazower, Naumović, Jezernik) Vježbe: Kritičko čitanje odabranih poglavlja iz putopisa A. Dž. Evansa
4.	Geografske, političke i kulturne granice na Balkanu (Mazower, Noris) Vježbe: Jezernik, Divlja Evropa: Balkan u očima putnika sa Zapada - diskusija
5.	Pojam „drugosti“ u antropologiji/etnologiji i njegov doraz na Balkanu (Todorova, Rihtman-Auguštin) Vježbe: Bringa, Biti musliman na bosanski način – analiza odabranih poglavlja
6.	Balkan između Istoka i Zapada (Fleming, Rot) Vježbe: Presentacija seminarskih radova
7.	Balkan u kontekstu orijentalizma (Said, Jansen, Bakić-Hayden) Vježbe: pripreme za polusemestralni ispit
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Neke karakteristike tradicijske kulture Balkana (Kazer, Denitch) Vježbe: Filipović, Srodstvo po mleku kod Južnih Slovena - analiza
10.	Tradicijska kultura i modernizacija (Bjelić i Savić, Rot) Vježbe: Bratanić, Uz problem doseljenja Južnih Slavena - diskusija
11.	Religija i nacija i njihov uticaj na razvoj identiteta (Vlahović) Vježbe: Đorđević, Nekoliki samrtni običaji u Južnih Slovena – analiza
12.	Nacionalizam na Balkanu (Todorova, Mazower) Vježbe: Presentacija seminarskih radova
13.	Poimanje porodice i srodstva na Balkanu

	(Kazer, Denitch) Vježbe: Stanimirović, Raširenost miraza na Balkanu u i početkom veka – analiza
14.	Kulturna baština na Balkanu (Marasović) Vježbe: Mostar – posjeta starom jezgru grada
15.	Osmansko naslijeđe u savremenom dobu (Stavrianos)
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Seminarski rad; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	5	5%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	10	10%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%	5.	Seminarski rad	15	15%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Redovno prisustvo	5	5%																										
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	10	10%																										
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																										
4.	Završna provjera znanja	35	35%																										
5.	Seminarski rad	15	15%																										
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																										

	<p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. B. Jezernik, Divlja Evropa: Balkan u očima putnika sa Zapada. Beograd, 2007. 2. D. Bjelić i O. Savić, Balkan kao metafora. Između globalizacije i fragmentacije. Beogradski krug (17-38), Beograd, 2003. 3. M. Mazower, Balkan: kratka povijest. Zagreb, 2007. 4. M. Todorova, Imaginarni Balkan. Beograd, 1999. 5. S. Numović, „Diskursion in Balkan ethnology“, Ethnologia balkanica 2, 1998:101-120. 6. P. Vlahović, „Etnički pluralizam balkanskih naroda i etnos u svetu antropologije“. Etnoantropološki problemi 1, 1987:7-14. 7. B. Jezernik, Zemlja u kojoj je sve naopako: prilozi za etnologiju Balkana. Sarajevo, 2000. 8. M. Bakić-Hayden, „Nesting Orientalisms“. Slavic Tevirw, Vol. 54, No 4 (Winter 1995): 917-931. 9. D. Rihtman-Auguštin, „Zašto i otkad se grozimo Balkana“. U: Ulice moga grada. Beograd, 2000: 211-236. 10. L.S. Stavrianos, Balkan posle 1453. godine (odabrana poglavlja). Beograd, 2005. 11. M. Miteraer, Porodični kontekst: Balkan u poređenju sa Evropom. U: Kad je Adam kopao, a Eva prela: Istorijsko-antropološki ogledi iz prošlosti evropske porodice. Beograd, 2001:129-155. 12. D. Noris, Konstruisanje Balkana; Tekstualne reprezentacije. U: Balkanski mit. Beograd, 2002:13-29; 31-68. 13. K.E. Fleming, Orientalizam, Balkan i balkanska historiografija. Filozofija i

	<p>društvo XVIII, Beograd, 2001:11-32.</p> <p>14. S. Jansen, Svakodnevni orijentalizam:doživljaj Balkana/Evrope u Beogradu i Zagrebu. Filozofija i društvo XVIII, 2001:33-71</p> <p>15. K. Kazer, Porodica i srodstvo na Balkanu (odabrani dijelovi), Beograd, 2002:65-172.</p> <p>16. B.S.Denitch, Spol i moć na Balkanu. Etnološki pregled 22, 1986:85-98.</p> <p>17. K. Rot, Slike u glavama. Ogledi o narodnoj kulturi u jugoistočnoj Evropi (odabrani dijelovi). Beograd, 2000:214-238.</p>
	<p><i>Dodatna</i></p> <p>1. B. Bratanić, Uz problem doseljenja Južnih Slavena. U: Zbornik radova Filozofskog fakulteta I. Zagreb, 1955.</p> <p>2. Š. Kulišić, Tragovi arhaične rodovske organizacije i pitanje balkansko-slovenske simbioze. Beograd, 1963.</p> <p>3. M.S. Filipović, Srodstvo po mleku kod Južnih Slovena. U: Čovek među ljudima. Beograd, 1991.</p> <p>4. T.R. Đorđević, Nekoliki smrtni običaji u Južnih Slovena. Godišnjica Nikole Čupića 48. Beograd 1940. i 1941.</p> <p>5. T. Bringa, Biti musliman na bosanski način. Sarajevo, 1996.</p> <p>6. V. Stanimirović, Ustanova miraza u našoj tradicijskoj kulturi (odabrani dijelovi). Beograd, 1998:37-103.</p> <p>7. D. Rihtman-Auguštin, Struktura tradicijskog mišljenja (odabrani dijelovi). Zagreb, 1984:7-21; 26-29; 165-189.</p>
<p>Napomene</p>	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ETNOLOGIJA U BiH DO 1945. godine				
Šifra/kod	FIL ETN 103	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij je baziran na praćenju i analizi etnoloških/etnografskih podataka, u različitim izvorima i u hronološkom slijedu, koji su vezani za prostor Bosne i Hercegovine. Tematsko grupiranje ovih podataka omogućit će da se stekne slika o različitim segmentima tradicijske kulture BiH koji su bili u fokusu interesovanja etnologa i etnografa (kao i amatera različitog profila), posebno od sredine 19. pa do pedesetih godina 20. stoljeća.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz ovaj predmet student treba da stekne znanja o osnovnim karakteristikama rada na polju etnologije u BiH od prvih pisanih tragova do početka institucionalnog bavljenja etnologijom kod nas.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje historijskog konteksta u kojem se javlja etnologija/etnografija u BiH; - Uočavanje osobenosti etnološkog rada na području BiH i njegovo smještanje u širi (regionalni) okvir; 				

- Osposobljavanje studenta za samostalnu analizu i interpretaciju literature;
- Razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Bosna i Hercegovina u srednjem vijeku. BiH u sklopu Osmanskog carstva. Austrougarski period BiH. (Kratak historijski presjek) (Enciklopedija Jugoslavije - Separat Bosna i Hercegovina, Malcolm, Besarović, Lovrenović) Vježbe: Analiza odabranog poglavlja iz knjige N. Malcoma: Bosna. Kratka povijest
3.	Tragom najstarijih etnografskih podataka sa područja BiH (Kuripešić, Čelebi) Vježbe: Evlija Čelebi, Putopis – analiza odabranih dijelova
4.	Putopisna literatura od 16. do početka 19. stoljeća kao etnološki/etnografski izvor (Matković, Dinić, Šamić) Vježbe: Putovanje po Balkanskom poluotoku XVI vijeka (III D. Šepera; IV J. Chensana i V K. Zena) – čitanje i diskusija
5.	Karakter etnografskih podataka vezanih za BiH od početka 19. stoljeća do austrougarske okupacije (Šamić, Giljferding, Evans; časopisi Vienac, Bosanski prijatelj i dr.) Vježbe: Evans – naliza odabranih odlomaka koji se odnose na tradicionalno odijevanje u BiH u 19. stoljeću
6.	Kulturna politika Austro-Ugarske monarhije u BiH i njen odraz na polju etnološkog rada (Besarović, Palavestra, Buturović, Kajmaković) Vježbe: „Narodni običaji u Bosni“. Bosanski prijatelj. Sisak, 1870. sv. VI, str. 161-178 (kritičko čitanje)
7.	Osnivanje Zemaljskog muzeja BiH 1888. godine i njegov značaj u razvoju etnologije u BiH (Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine – odabrani dijelovi) Vježbe: Posjeta Zemaljskom muzeju BiH
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Glasnik Zemaljskog muzeja BiH i njegova uloga na polju etnološkog rada

	(Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja BiH) Vježbe: Diskusija na temu „Karakter etnografskih prilog u prvim godištima Glasnika Zemaljskog muzeja BiH“
10.	Kosta Hormann, Ludvig Kuba i Antun Hangi i njihov doprinos etnologiji u BiH (Buturović, Softić) Vježbe: Tematika kratkih etnoloških priloga K. Hormanna u Glasniku Zemaljskog muzeja BiH (analiza i diskusija)
11.	Etnografska/etnološka građa s područja BiH u časopisima i listovima iz 19. stoljeća (Bosanska Vila, Zora, Behar, Nada, Školski vjesnik, Bosanski prijatelj, Bosanska pošta, Vienac zabavi i pouci, itd.) Vježbe. Etnografski prilozima u Bosanskoj Vili – diskusija
12.	Uticaj Prvog svjetskog rata na etnološki rad u BiH (Besarović, Palavestra) Vježbe: Posjeta Folklornom arhivu Zemaljskog muzeja BiH
13.	Karakter etnoloških radova u periodu između dva svjetska rata (Tihomir R. Đorđević; Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, Naš narodni život, Glasnik Zemaljskog muzeja BiH) Vježbe: Milenko S. Filipović, Visočka nahija (analiza odabranih dijelova)
14.	Uloga amatera u sakupljanju i bilježenju etnografske/etnološke građe u BiH od kraja 19. do četrdesetih godina 20. stoljeća Vježbe: Antun Hangi, Život i običaji muslimana u BiH (analiza odabranih dijelova)
15.	Rad na prezentaciji etnološke/ etnografske građe s područja BiH u zemlji i inostranstvu (kroz izložbenu djelatnost Zemaljskog muzeja BiH - od osnivanja Muzeja do 1945. godine)
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.
---	---

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Redovno prisustvo	10	10%
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%
4.	Završna provjera znanja	35	35%
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Redovno prisustvo predavanjima i vježbama;
- Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative;
- Polusemestralni ispit;
- Završni pismeni ispit.

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
 b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
 c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
 d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
 e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
 f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<p><i>Obavezna.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Glasnik Zemaljskog muzeja BiH (od 1889. do 1945. godine) 2. Risto Besarović, Kultura i umjetnost pod austrougarskom upravom. Građa, tom IV. Arhiv Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1968. 3. Milovan Gavazzi, Kulturno naslijeđe Južnih Slavena u svjetlu etnologije. U: Vrela i sudbine narodnih tradicija. Liber, Zagreb, 1978. 4. Antun Hangi, Život i običaji muslimana u Bosni i Hercegovini. Zemaljski muzej BiH, 2010. 5. Nikola Buconjić, Život i običaji Hrvata katoličke vjere u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 1908. 6. Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja BiH 1888-1988. Sarajevo, 1988. 7. Aiša Softić, Tragom bošnjačkih narodnih običaja. U: Antun Hangi, Život i običaji muslimana u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 2009., str. 459-533.
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noel Malcom, Bosna. Kratka povijest. Sarajevo, 2011. 2. Dubravko Lovrenović, Stećci. Bosansko i humsko mramorje srednjeg vijeka. Sarajevo, 2010. 3. Benedikt Kuripešić, Putovanje kroz Bosnu, Srbiju, Bugarsku i Rumeliju 1530. Sarajevo, 1950. 4. Evlija Čelebi, Putopis. Odlomci o jugoslovenskim zemljama. Sarajevo, 1996. 5. Mula Mustafa Ševki Bašeskija, Ljetopis (1746-1804). Sarajevo, 1987. 6. Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena (odabrani prilozi u odgovarajućim brojevima) 7. Časopisi: Behar, Novi Behar, Bosanska Vila, Nada itd. 8. Putopisna literatura (izbor po dogovoru)
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ETNOLOŠKA MUZEOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL ETN 401	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon: +387 33 253 100	Termin konsultacija	Ponedjeljak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovne postavke muzeološkijske znanosti. Nastanak i razvoj muzeja. Muzejski predmeti i muzejske zbirke – od ulaska u muzej do prezentacije (pronalazak, inventarizacija, dokumentacija, čuvanje, izlaganje). Stalne i povremene muzejske postavke: od koncepcije do realizacije. Etnološke zbirke – karakteristike i specifičnosti. Povezanost etnologije i muzeja. Muzeji kao učilišta. Muzejska etika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Student kroz ovaj predmet treba da stekne osnovna znanja iz oblasti muzeologije, posebno one koja se odnosi na etnološke muzeje i specifičnosti formiranja, obrade, čuvanja i prezentacije etnološke građe.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Ovladavanje osnovnim pojmovima iz domena muzeologije; - Sposobnost praktične primjene stečenih znanja. 				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Muzeji – nastanak, razvoj i značaj Vježbe: Razgovor na temu: Muzej – šta je to?
3.	Etnološki/etnografski muzeji – od prvih začetaka do danas Vježbe: Virtuelna šetnja muzejem: utisci i diskusija
4.	Začeci i razvoj muzeologije te njeno prerastanje u zasebnu nauku Vježbe: Posjeta nekom od depadansa Muzeja Sarajeva
5.	Etnološka muzeologija – određenje i specifičnosti Vježbe: Razgovor i diskusija nakon posjete Muzeju Sarajeva
6.	Muzejski predmeti – pronalazak, inventarizacija, dokumentacija Vježbe: Posjeta Dokumentacijskoj službi Odjeljenja za etnologiju Zemaljskog muzeja BiH
7.	Načini čuvanja i zaštite muzejskih etnoloških predmeta Vježbe: Kako inventarisati predmet u muzeju – praktična vježba
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Muzejske postavke – od koncepcije do realizacije Vježbe: Razgovor sa kustosom o iskustvima u izložbenoj djelatnosti
10.	Etnološke zbirke - karakteristike i specifičnosti Vježbe: Posjeta depoima tradicijske nošnje u Zemaljskom muzeju
11.	Uloga kustosa, preparatora, konzervatora i dokumentariste u kontekstu etnološke muzeologije Vježbe: Šta nam kazuju muzejski depoi - diskusija
12.	Povezanost muzeja i etnologije Vježbe: Posjeta konzervatorsko- preparatorskom odjeljenju Zemaljskog muzeja BiH

13.	Mjesto i uloga muzeja u savremenom društvu, s posebnim osvrtom na turizam
	Vježbe: Razgovor sa preparatorom
14.	Muzeji i njihovo mjesto u obrazovnom sistemu
	Vježbe: Posjeta nekoj od privatnih etnografskih zbirki
15.	Muzejska etika
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	10	10%	3.	Polusemestralna provjera znanja	40	40%	4.	Završna provjera znanja	40	40%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo	10	10%																						
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	10	10%																						
3.	Polusemestralna provjera znanja	40	40%																						
4.	Završna provjera znanja	40	40%																						
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																						

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I. Maroević, Uvod u muzeologiju. Zagreb, 1993. 2. Z. Antoš i A. Mlinar, Upute za čuvanje etnografskih zbirki. Zagreb, 2004. 3. I. Maroević, Sadašnjost baštine. Zagreb, 1986. 4. Lj. Gavrilović, Muzeologija u vakuumu. Etnoantropološki problemi, n.s., god. I, sv.2. Beograd, 2006. 5. T. Šola, Marketing u muzejima: ili o vrlini i kako je obznaniti. Zagreb, 2001.
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Kale, Kako izložiti tradiciju in situ: projektni zadatak Rossini i Matavulj u Šibeniku. Etnološka istraživanja 16 (2011):7-43.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Interpretacija etnografskog naslijeđa				
Šifra/kod	FIL ETN 419	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na kolegiju interpretacije etnografskoga naslijeđa nastojat će se upoznati studente s kulturnim naslijeđem i njegovim položajem u suvremenom kontekstu. Pokušat ćemo razumjeti svakodnevnicu i neraskidivu povezanost urbanih i ruralnih sredina kao sustvaratelja etnografije bliskoga i prepoznatljivoga.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje s teorijskim postavkama različitih pristupa interpretacije tekstualnih i vizualnih podataka. Stjecanje znanja o postavkama i pristupima interpretacije materijala u različitim tradicijama. Osposobljavanje za samostalan rad na primjeni kvalitativnih metoda interpretacije materijala.				
Ishodi učenja	Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih				

teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korištenje znanstvenoga u postavkama istraživačkoga rada i u nastavnim aktivnostima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Što je to kulturno naslijeđe i kako prepoznati etnografske elemente u njemu Vježbe: Izbor tema za terensko istraživanje
3.	Kako postaviti temelje za dobro istraživanje Vježbe: Elaboriranje izabranih tema i rasprava o njihovom etnografskom potencijalu
4.	Kako se dobro spremati za istraživanje i odabrati prikladnu literaturu Vježbe: Pokušaji, promašaji i razočarenja – između teorije i prakse
5.	Između kvalitativne i kvantitativne metodologije istraživanja Vježbe: Analiza članka Ivane Jeđud, <i>Alisa u zemlji čuda – kvalitativna metodologija i metoda utemeljene teorije</i>
6.	Etnografsko naslijeđe – između tradicionalnoga i modernog Vježbe: Kako prepoznati etnografiju u suvremenom kontekstu
7.	Globalizacija – na razmeđu između gubitka i ponovnoga otkrivanja vlastitog identiteta Vježbe: Pripreme za polusestrialni ispit
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Kako razumjeti svakodnevicu – etnografsko naslijeđe u suvremenom kontekstu Vježbe: Odabir teme za seminarski rad
10.	Materijalna i nematerijalna kulturna baština kao dio etnografskoga naslijeđa Vježbe: Izlaganje metodologije seminarskoga rada
11.	Grad – otkrivanje višeznačnosti etnografskoga naslijeđa urbanih sredina Vježbe: Predstavljanje prikupljenoga materijala terenskoga istraživanja

12.	Selo – etnografija svakodnevnoga života
	Vježbe: Pokušaji i promašaji pri terenskom istraživanju
13.	Etnografija medija
	Vježbe: Prezentacija seminarskih radova
14.	Etnografija studentskoga života
	Vježbe: Etnografsko naslijeđe u fakultetskom okruženju
15.	Između teorije i prakse – reinterpretacija etnografskoga naslijeđa
	Vježbe: Završna analiza i diskusija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristit će se i prezentacija uz upotrebu suvremenih tehnologija te analiza i diskusija.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																		
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																																		
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		

	<ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uvjete, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uvjete, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Titscher, S., Meyer, M., Wodak, R. and Vetter E. (2000). <i>Methods of Text and Discourse Analysis</i>, London: Sage – odabrani dijelovi Flick, Uwe et al. (2004). <i>Companion to Qualitative Research</i>. London: Sage. – odabrani dijelovi Uwe Flick (2009), <i>An Introduction to qualitative research</i>, SAGE Publications Ltd, London - odabrani dijelovi Ivana Jeđud, <i>Alisa u zemlji čuda - kvalitativna metodologija i metoda utemeljene teorije</i> - članak Anči Leburić, Bajić, J. i dr. (2017). <i>Narativna analiza: različiti metodološki koncepti</i>, Metodološka biblioteka. Edicija Metodološke teme. Knjiga br. 5. Split: Redak Leburić, A.; Afrić, V.; Dadić, M. i dr. (2011) <i>Diskurzivna analiza: kvalitativni pristup u istraživanju medija</i>. Metodološka biblioteka. Edicija Metodološke teme, knjiga br. 1. Split: Redak.</p> <p><i>Dodatna</i></p> <p>Šic, A. (2012) <i>Problem društvene stvarnosti</i>, Mediterran Publishing: Novi Sad. Mannheim, K. (1987) <i>Ideologija i utopija</i>, Nolit: Beogradž Foucault, M. (1999.) <i>Arheologija znanja</i>, Plato: Beograd Bourdieu, P. (2014) „Povijest i istina“, u: <i>Znatnost o znatnosti i refleksivnost</i>, Jesenski i Turk: Zagreb, str. 101-117. Garfinkel, H. (1967) <i>Studies in Ethnomethodology</i>. New York: Prentice Hall, Inc.</p>

	<p>Glaser, B. i Strauss, A. (1967) <i>The Discovery of Grounded Theory</i>. Chicago: Aldine.</p> <p>Knoblauch, H. (2002). <i>Communication, contexts and culture. A communicative constructivist approach to intercultural communication</i>, in A. di Luzio, S. Günthner and F. Orletti (eds.), <i>Culture in Communication. Analyses of Intercultural Situations</i>. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. pp. 3-33.</p> <p>Soeffner, H.-G. (1997) <i>The Order of Rituals: The Interpretation of Everyday Life</i>. New Brunswick: Transaction.</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Kultura i nasilje				
Šifra/kod	FIL ETN 402	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegiji kultura i nasilje nastoji progovoriti o važnosti i ulozi antropologa u istraživanju suvremenih medija i kulture u kojoj živimo. Nužno je prepoznati indirektni utjecaj medija kao i sve veću važnost nasilja i njegov upliv u razna životna područja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog modula je da se studentima ponudi uvid u epistemologiju, analitički pristup i neka centralna teorijska sredstva socio-kulturalne antropologije kroz fokus na ključnu temu u ovoj naučnoj disciplini: kako ljudi žive s razlikama? Konkretno, u modulu se to postiže tako što se sustavno usmjerava pozornost na dva centralna pojma: kulturu i klasifikaciju. Ovo će pomoći da se razumije na koji način antropolozi analiziraju konstrukciju, prepoznavanje, upravljanje i pobijanje razlika među grupama, uključujući i nasilje koje ovo može podrazumijevati.				
Ishodi učenja	Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju				

u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korištenje znanstvenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Kultura i nasilje – pojmovi i paradigme
3.	Vježbe: Kako govoriti o teškim temama Antropološki pristup proučavanju nasilja (Nedeljković)
	Vježbe: Može li se biti na distanci kad se govori o teškim temama?
4.	Suvremeni mediji u kulturi nasilja
	Vježbe: Analiza vijesti u dnevnim, tjednim i mjesečnim tiskovinama
5.	Njegovanje kulture nasilja
	Vježbe: Položaj pojedinca u bosanskohercegovačkom kontekstu
6.	Kultura kao nasilje – ponešto drugačije iščitavanje poznatog konteksta
	Vježbe: Pokušaj razumijevanja drugoga u kulturni nenasilja
7.	Kultura nasilja i kultura sjećanja – između osobne i političke stvarnosti
	Vježbe: Neispričane priče – kultura šutnje
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Rat i njegovi tragovi – antropologija svakodnevice
	Vježbe: Posjet Principovu mostu u Sarajevu
10.	Djetinjstvo u radu
	Vježbe: Posjet Muzeju ratnoga djetinjstva u Sarajevu
11.	Film i (ne)kultura nasilja
	Vježbe: Pokušaji interpretacije filmske (ne)kulture i nasilja

12.	Animirani filmovi u nenasilnoj kulturi – susret imaginarnoga i stvarnog
	Vježbe: Razgovor o animiranim filmovima i njihovoj ulozi u formiranju stavova
13.	Sport i nasilje u Europi (Nedeljković)
	Vježbe: Kako razumjeti pojedinca
14.	Nogometni tereni, politika i huligani – suvremene arene (Nedeljković)
	Vježbe: Razgovor o ulozi državne politike u sportu
15.	Internet i njegova uloga u kulturi nasilja
	Vježbe: Kako razumjeti ulogu pojedinca u globalnim trendovima
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristit će se i prezentacija uz upotrebu suvremenih tehnologija te analiza i diskusija.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="477 279 1451 688"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																		
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																																		
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uvjete, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uvjete, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>H. Bauzinger, <i>Etnologija. Od proučavanja starine do kulturologije</i>. Beograd, 1999.</p> <p>D. Bodin, L. Robene i S. Heas, <i>Sport i nasilje u Europi</i>, Zagreb, 2007.</p> <p>Ž. Poarije, <i>Istorija etnologije</i>. Beograd, 1999.</p> <p>B. Bratanić, <i>Regionalna ili nacionalna i opća etnologija</i>, Slovenski etnograf X, Ljubljana, 1957, str.7-18.</p> <p>V. Belaj, <i>Plaidoyer za etnologiju kao historijsku znanost o etničkim skupinama. Studia ethnologica</i>1. Zagreb,1989, str. 9-17.</p> <p>S. Nedeljković, <i>Kultura i nasilje – pojmovi i paradigme</i>, Beograd, 2011.</p> <p>M. Bajraktarović, <i>Osnovi opšte etnologije</i>. Beograd, 1977.</p>																																				

	<p><i>Dodatna</i></p> <p>R. Sulima, <i>Antropologija svakodnevice</i>. Beograd, 2005. M. Abeles, <i>Antropologija globalizacije</i>. Beograd, 2014.</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodologija etnoloških istraživanja				
Šifra/kod	FIL ETN 501	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Metodologije etnoloških istraživanja daje uvid u metodologiju kvalitativnih znanstvenih istraživanja koja su temelj svakoj etnološkoj i antropološkoj praksi sastavni su dio disciplinarnih kurikuluma. Riječ je o kolegiju koji studentima omogućuje upoznavanje s principima znanstvenoga istraživanja, zahtjevima terenskoga rada i osposobljava ih u prenošenju spoznaja o društvenom i kulturnom životu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Uputiti studenta u metodologiju etnoloških istraživanja te osposobiti ga za vlastiti terensko-istraživački rad, i to za sve faze takvog rada – priprema i razrada projekta, prikupljanje, klasifikacija, obrada te prezentacija prikupljene građe.				

Ishodi učenja	Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korištenje znanstvenoga u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Uvod u metodologiju Vježbe: Kako ispravno razumjeti metodologiju etnološkog istraživanja
3.	Uloga terena kao mjesta istraživanja Vježba: Može li teren biti izvan terena
4.	Biti na terenu – promatranje sa sudjelovanjem Vježba: Insajder i autsajder na terenu
5.	Teren kao etnografija bliskog (Čapo, Gulin Zrnić i Pavel Šantek) Vježbe: Kako razumjeti i istraživati ono što nam je poznato
6.	Kako istražiti sebe – autoetnografija (Škrbić Alempijević) Vježbe: Istraživanje autoetnografije kao suvremenoga trenda u etnologiji i kulturnoj antropologiji
7.	Suvremeni etnografski teren – etnologija bliskog Vježbe: Promatranje grada očima etnologa – terenski rad
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Antropologija prema političkoj ekonomiji Vježbe: Rezultati promatranja grada – analize, obrazloženja, diskusije
10.	Feministička etnografija (Škrbić Alempijević)

	Vježbe: Suvremeni trendovi u etnologiji i kulturnoj antropologiji
11.	Pisanje etnografije i autoritet
	Vježbe: Kako povezati teoriju i praksu u znanstveni rad
12.	Etnolog i njegova publika (Čapo Žmegač)
	Vježbe:
13.	Etnolog i kulturna baština (Zebeć)
	Vježbe: Uloga materijalne i nematerijalne baštine u etnološko istraživanju
14.	Etnografija bosanskohercegovačke dijaspor (Čapo)
	Vježba: Što je dijaspora i njezina uloga u bosanskohercegovačkom kontekstu
15.	Žena u bosanskohercegovačkom društvu
	Vježbe: Od majke i kućanice do poslovne žene i znanstvenice
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristit će se i prezentacija uz upotrebu suvremenih tehnologija te analiza i diskusija.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="479 247 1453 657"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																		
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																																		
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uvjete, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uvjete, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>N. Škrbić Alempijević, S. Potkonjak i T. Rubić, <i>Misliti etnografski. Kvalitativni pristup i metode u etnologiji i kulturnoj antropologiji..</i> HED: Zagreb, 2016.</p> <p>J. Čapo Žmegač, V. Gulin Zrnić i G. Pavel Šantek, <i>Etnologija bliskog. Poetika I politika suvremenih terenskih istraživanja.</i> Institut za etnologiju i kulturnu antropologiju: Zagreb, 2006.</p> <p>J. Čapo Žmegač i V. Gulin Zrni, <i>hrvatska svakodnevnica. Etnografije vremena i prostora.</i> Institut za etnologiju i kulturnu antropologiju: Zagreb, 2013.</p> <p>J. Čapo, <i>Dva doma. Hrvatska radna migracija u Njemačkoj kao transnacionalni fenomen.</i> Durieux: Zagreb, 2019.</p>																																				

	<p>M. Milenković, Istorija postmoderne antropologije. Teorija etnografije. Etnološka biblioteka, knj.24. Srpski genealoški centar. Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta. Beograd, 2007.</p> <p>Isti, Ispitanik. U: Mimica, Aljoša (ur), Bogdanović, Marija (ur), Sociološki rečnik. 1. izdanje. Zavod za udžbenike. Beograd, 2007.</p> <p>Isto, Istraživanje, terensko, str. 209 – 210</p> <p>Isto, Lična jednačina istraživača, str. 204 -286</p> <p>K. Gerc, <i>Tumačenje kultura</i>, Biblioteka XX vek. Beograd, 1998.</p> <p>S. Potkonjak, <i>Teren za etnologe početnike</i>, HED: Zagreb, 2014.</p>
	<p><i>Dodatna</i></p>
<p>Napomene</p>	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Politička i ekonomska antropologija				
Šifra/kod	FIL ETN 419	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na kolegiju će se nastojati upoznati studente s važnošću razumijevanja političkoga i ekonomskoga konteksta u etnološkom i kulturnoantropološkom istraživanju društva u kome žive. Jednako tako naglasit će se važnost razumijevanja vidljivih simbola i odnosa između državne politike i života pojedinaca na rubu društva.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je da se studenti upoznaju sa ključnim antropološkim doprinosima i razumijevanjima pitanja politike i ekonomije. Konkretno, kroz globalnu komparativnu perspektivu, ovaj modul tretira antropološke studije koje pokazuju da politički i ekonomski odnosi variraju kroz prostor i vrijeme, te su, stoga, historijski kontingentni.				
Ishodi učenja	Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korištenje znanstvenoga u postavkama				

istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Povijest i teorija antropologije (Barnard)
3.	Uloga države u antropologiji društva
4.	Politička antropologija (Balandier)
5.	Antropologija države (Abélès)
6.	Politika simbola (Čolović)
7.	Potruga za identitetom – koje državljanstvo izabrati (Brković)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Socijalizam i što dolazi poslije njega (Verderi)
10.	Kako nam je dobro bilo – mitovi i legende o socijalizmu
11.	Bosna i Hercegovina između prošlosti i sadašnjosti
12.	Zemlja u tranzitu ili tranzitna zemlja
13.	Prosjačenje – između nebrige, nužde i biznisa
14.	Što s Drugim, neželjenim – lice i naličje političke ekonomije
15.	Prešućeno siromaštvo – politika ne govora o položaju migranata u BiH

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristit će se i prezentacija uz upotrebu suvremenih tehnologija te analiza i diskusija.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="477 890 1451 1304"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo	10	10%																						
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																						
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																						
4.	Završna provjera znanja	35	35%																						
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p>																								

	<p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uvjete, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uvjete, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Abélès M. 2001. <i>Antropologija države (prev. A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Balandije Ž. [Balandier G.] 1998. <i>Politička antropologija (prev. N Bertolino)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Barnard A. 2011. <i>Povijest i teorija antropologije (prev. S Hasnaš)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Barnard A. & Spencer J. 2009. <i>The Routledge encyclopaedia of social and cultural anthropology</i>. Abingdon: Routledge.</p> <p>Bošković A. 2009. <i>Kratak uvod u antropologiju</i>. Beograd: Službeni list / Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Brković Č. 2012. 'Potraga za vezama kao konstitutivni element biološkog aspekta državljanstva u bosanskom gradu na granici' <i>Antropologija</i> 12:2, 123–144.</p> <p>Klastres P. [Clastres P.] 2002. <i>Društvo protiv države: eseji iz političke antropologije</i>. Beograd: Anarhija – Blok 45.</p> <p>Čolović I. 2000. <i>Politika simbola</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Čupić Č. (ur.) 2002. <i>Politička antropologija: hrestomatija</i>. Beograd: Fakultet političkih nauka.</p> <p>Delijež R. [Deliège R.]. 2012. <i>Istorija antropologije (prev. P Sekeruš i T Valčić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Evans-Pričard E.E. [Evans-Pritchard E.E.] 1983. 'Nuersko političko uređenje' U: <i>Socijalna antropologija (prev. P Stojović)</i>. Beograd: XX vek. 307-383.</p> <p>Fabijeti U., Maligeti R. & Matera V. [Fabiatti U., Maligheti R., Matera V.] 2002. <i>Uvod u antropologiju: od lokalnog do globalnog</i>. Beograd: Clio.</p> <p>Fraser N. 2014. 'Od discipline do fleksibilizacije? Ponovno iščitavanje Foucaulta u sjeni globalizacije (prev. T Okić)' <i>Sophos: časopis mladih istraživača</i> 7, 243-259.</p> <p>Godelier M. 1982. <i>Marksizam i antropologija</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Graeber D. 2013. <i>Dug: prvih 5000 godina (prev. D Biličić)</i>. Zagreb: Fraktura.</p> <p>Hač E. [Hatch A.] 1979. <i>Antropološke teorije I/II</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Haviland W.A. 2004. <i>Kulturna antropologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.</p> <p>Jansen S. 2015. <i>Yearnings in the Meantime: 'normal lives' and the state in a Sarajevo apartment complex</i>. Oxford: Berghahn.</p> <p>Kuper A. 1996. <i>Anthropology and anthropologists: the modern British School</i>. London: Routledge.</p> <p>Luelen T. [Lewellen T.] 2001. <i>Uvod u političku antropologiju</i>. Čačak: Gradac.</p> <p>Mos M. [Mauss M.]. 1982. 'Ogled o daru' U: Mos M. <i>Sociologija i antropologija I (prev. A Moralić)</i>. Beograd: XX vek. 7-141.</p> <p>Milenković P. i Marinković D. (prir.) 2005. <i>Mišel Fuko: Hrestomatija</i>. Novi Sad: Vojvodjanska sociološka asocijacija.</p> <p>Minc S. [Mintz S.]. 2017. <i>Slast i moć: mesto šećera u modernoj istoriji (prev. S Gobec)</i>. Novi Sad: Mediterran.</p> <p>Moore J.D. 2002. <i>Uvod u antropologiju: teorije i teoretičari kulture</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Rapport N. & Overing J. 2007. <i>Social and cultural anthropology: the key concepts</i>. Abingdon: Routledge.</p> <p>Retklif-Braun A.R. [Radcliffe-Brown A.R.] 1982. <i>Struktura i funkcija u</i></p>

	<p><i>primitivnom društvu (prev. S Glišić).</i> Beograd: XX vek.</p> <p>Roseberry W. 1994. 'Hegemony and the language of contention' In: Joseph G.M. & Nugent D. (eds) <i>Everyday forms of state formation</i>. Durham: Duke UP. 355-366.</p> <p>Sahlins M. 1963. 'Poor man, rich man, big man, chief: political types in Melanesia and Polynesia' <i>Comparative Studies in Society and History</i> 5, 285-303.</p> <p>Salins M. [Sahlins M.] 2002. <i>Prvobitno društvo blagostanja: esej o ekonomiji lovaca-sakupljača</i>. Beograd: Anarhija - Blok 45.</p> <p>Spencer J. 2007. <i>Anthropology, politics and the state: democracy and violence in South Asia</i>. Cambridge UP.</p> <p>Verderi K. [Verdery K.] 2005. <i>Šta je bio socijalizam i šta dolazi posle njega? (prev. V. Kostić)</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Wolf E.R. 1982. <i>Europe and the people without history</i>. Berkeley: California UP.</p> <p>Žanić I. 1998. <i>Prevarena povijest: guslarska estrada, kult hajduka i rat u Hrvatskoj i BiH</i>. Zagreb: Durieux.</p> <p>Žižek S. 2002. <i>Sublimni objekt ideologije</i>. Zagreb: Arkzin.</p>
	<p><i>Dodatna</i></p>
<p>Napomene</p>	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U ETNOKOREOLOGIJU				
Šifra/kod	FIL ETN 303	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	4
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon: +387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __1__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Primarni fokus predmeta je upoznavanje studenata sa pojavom i razvojem etnokoreologije kao nauke u Evropi, kao i njenim predmetom i metodama istraživanja. Studenti će biti upoznati sa razvojem i značenjem plesa i pokreta u različitim svjetskim kulturama i njihovom ulogom u različitim kontekstima, uključujući rituale, običaje i ceremonije. Uz raznovrsne etnografske primjere, posebna pažnja će biti posvećena razvoju etnokoreologije u BiH, sa akcentom na bilježenje i izučavanje narodnih igara i plesova na ovom području, kao i na njihove lokalne i regionalne osobenosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ovladavanje osnovnim karakteristikama narodnoga plesa i ritmičkih igara, s naglaskom na bosanskohercegovački prostor. Osposobiti studenta za praktičnu primjenu stečenih znanja kroz predmet etnokoreologija (npr. rad s kulturnoumjetničkim društvima).				
Ishodi učenja	Studenti će kroz ovaj kolegij steći osnovna znanja o postanku, razvoju i				

karakteristikama narodnih plesnih i ritmičkih igara. Također, usvojena teorijska znanja moći će valjano primijeniti u praksi.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Postanak i razvoj etnokoreologije Vježbe: Odabir tema za seminarske radove
3.	Metode istraživanja u etnokoreologiji Vježbe: Analiza odabranih etnokoreoloških priloga u Biltenu za istraživanje folkloru
4.	Razvoj i značaj plesa i pokreta kroz historiju Vježbe: Antropološki film o plesu (po izboru) – diskusija
5.	Plesne tradicije u vremenu i prostoru – stare civilizacije (I) Vježbe: Maletić, Povijest plesa starih civilizacija I – analiza odabranih dijelova
6.	Plesne tradicije u vremenu i prostoru – stare civilizacije (II) Vježbe: Maletić, Povijest plesa starih civilizacija II – analiza odabranih dijelova
7.	Etnokoreologija: evropski kontekst Vježbe: Posjeta nekom od kulturno-umjetničkih društava
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Mjesto i uloga plesa u sklopu rituala i običaja Vježbe: Presentacija seminarskih radova
10.	Etnokoreologija u BiH Vježbe: Presentacija seminarskih radova

11.	Doprinos Jelene Dopuđe etnokoreologiji BiH
	Vježbe: Analiza odabranoga rada J. Dopuđe
12.	Lokalne i regionalne osobenosti narodnih igara i plesova na području BiH
	Vježbe: H. Hadžić, Igre, napjevi i narodni običaji Kraljeve Sutjeske...- analiza odabranih dijelova
13.	Značaj Folklornoga arhiva Zemaljskog muzeja BiH za izučavanje narodnih igara i plesova na području BiH
	Vježbe: Posjeta FZMBiH i upoznavanje sa zbirkom etnokoreoloških zapisi
14.	Specifičnost terenskoga rada u etnokoreologiji
	Vježbe: T. Zebec, Etnokoreolog na terenu – razgovor o tekstu
15.	Tradicionalni ples i igra danas – stanje i perspektive
	Vježbe: Mladenović, Kolo u Južnih Slovena – diskusija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se realizira kroz predavanja, video prezentacije, praktičnu nastavu izvan Fakulteta te aktivno uključivanje studenata u diskusije, s naglaskom na kritička promišljanja.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Redovno prisustvo i aktivno učešće u diskusijama	10	10%
	2.	Seminarski rad	20	20%
	3.	Polusestrialna provjera znanja	35	35%
	4.	Završna provjera znanja	35	35%

	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Ukupno: <u> 100 </u> bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Seminarski rad na zadatu temu; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	Ukupno: <u> 100 </u> bodova	100%
Ukupno: <u> 100 </u> bodova	100%		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>		
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. A. Maletić, Povijest plesa starih civilizacija. Od Mezopotamije do Rima. I dio. Zagreb, 2003. 2. Ista, Povijest plesa starih civilizacija. Azijske plesne tradicije. II dio. Zagreb, 2003. 3. O. Mladenović, Kolo u Južni Slovena. Etnografski muzej, posebna izdanja, knj. 14. Beograd, 1973. 4. O. Vasić, Etnokoreologija: tragovi. Beograd, 2004. 5. T. zebec, Etnokoreolog na terenu: kontinuitet istraživanja i dileme primjene. U. Etnologija bliskoga: poetika i politika suvremenih terenskih istraživanja. Ur. J. Čapo Žmegač, V. Gulin Znić, P. Šantek. Institut za etnologiju i folkloristiku. Zagreb, 2006:167-190. 6. H. Hadžić, Igre, napjevi i narodni običaji Kraljeve Sutjske i šire okolice. Sarajevo, 2004. 7. Odgovarajući članci iz Glasnika Zemaljskog muzeja BiH <p>Odabrani prilozi iz Biltena Instituta za proučavanje folkloru</p>		
Napomene			

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U ETNOMUZIKOLOGIJU				
Šifra/kod	FIL ETN 205	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __1__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Definiranje etnomuzikologije i njenog mjesta unutar etnologije i antropologije. Nastanak etnomuzikologije kao nauke, počevši od podataka prisutnih u putopisnoj literaturi, evolucionističkog pristupa razvijenog od strane „etnomuzikologa u fotelji“, kao rezultata kolonizacije, preko razvoja nacionalnih škola i folklorizma u Evropi, razvoja komparativne muzikologije, do razvoja etnomuzikologije kao savremene nauke i njene podjele na evropsku (etnološki smjer) i američku (antropološki smjer). Razvoj etnomuzikologije u BiH, počevši od Ludviga Kube i Franje Kuhača do „očeva“ bosanskohercegovačke etnomuzikologije – Cvjetka Rihtmana i Vlade Miloševića. Pregled predmeta i metoda istraživanja u etnomuzikologiji BiH, uključujući oblike tradicijske vokalne i instrumentalne gradske i seoske muzičke pratnje. Pregled savremenih tema u etnomuzikologiji.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa osnovama etnomuzikologije kao i sa tradicionalnom muzičkom praksom i tradicionalnim muzičkim instrumentima u BiH.				

Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Usvajanje osnovnih znanja o etnomuzikologiji i njenim karakteristikama i percepciji u prošlosti i danas; - Uočavanje osobnosti etnomuzikološkog rada na području BiH i njegovo smještanje u širi (regionalni) okvir; - Osposobljavanje studenta za samostalnu analizu i interpretaciju literature; - Razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja
---------------	---

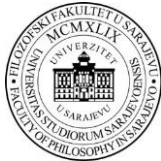
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Etnomuzikologija – pojam i određenje Vježbe: J. Blacking, Pojam muzikalnosti (analiza odabranih poglavlja)
3.	Postanak i razvoj etnomuzikologije kao zasebne znanosti Vježbe: Saks, Muzika starog sveta (čitanje i analiza odabranih poglavlja)
4.	Karakteristike evropske škole u etnomuzikologiji Vježbe: Peeva, „Čija je ovo pjesma“ (gledanje dokumentarnog filma)
5.	Antropološki smjer u etnomuzikologiji – karakteristike i specifičnosti Vježbe: Diskusija o filmu „Čija je ovo pjesma“
6.	Klasifikacija i stilovi muzičkog folklor Vježbe: Posjeta Kući sevdaha
7.	Metode istraživanja muzičkog folklor Vježbe: O Kući sevdaha – zapažanja i diskusija
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Počeci i razvoj etnomuzikologije u BiH Vježbe: Pripreme za odlazak na teren (Goduša kod Visokog, izrada tradicionalnih muzičkih instrumenata)
10.	Značaj i karakteristike rada Ludviga Kube i Franje Kuhača Vježbe: Goduša – terenski rad
11.	Bosanskohercegovačka etnomuzikološka škola i njeni začetnici 1. Cvjetko Rihtman i njegov značaj u razvoju etnomuzikologije u BiH Vježbe: C. Rihtman, Muzička tradicija. GZM , n.s. Etnologija, sv. XIV, 1959:209-

	306 (analiza)
12.	2. Vlado Milošević i njegov rad na polju etnomuzikologije u BiH
	Vježbe: Milošević, Sevdalinka (analiza odabranih poglavlja)
13.	Gradske i seoska vokalna i instrumentalna muzička praksa u BiH
	Vježbe: Razgovor sa nekim od savremenih interpretatora sevdalinki (npr. D. Imamović, A. Alajbegović)
14.	Tradicionalni muzički instrumenti u BiH
	Vježbe: Upoznavanje sa zbirkom tradicionalnih muzičkih instrumenata u Zemaljskom muzeju BiH
15.	Zaštita tradicionalne muzike – međunarodni kontekst (Rezolucija iz Sao Paola; Komitet za zaštitu folkloru pri UNESCO-u)
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.																																						
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																																						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u></td> <td>bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusestrialna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: <u>100</u>		bodova	100%		
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																				
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																				
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																				
3.	Polusestrialna provjera znanja	35	35%																																				
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																				
Ukupno: <u>100</u>		bodova	100%																																				

	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusestrialni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Blacking, Pojam muzikalnosti. Beograd, 1992. 2. K. Saks, Muzika starog sveta. Beograd, 1980 3. A. Petrović, Music of Bosnia-Herzegovina. U: Garland Encyclopedia of World Music, Vol.8 (Europe). Edit by Timothy Rice. 4. C. Rihtman, Oblici kratkog napjeva u narodnoj tradiciji Bosne i Hercegovine. GZM, n.s. Etnologija, XVIII, 1963, str. 61-75. 5. V. Milošević, Sevdalinka. Banjaluka, 1964. 6. A. Softić i T. Karača-Beljak, Sviram kako pjesma kazuje. Tradicionalni muzički instrumenti BiH. Sarajevo, 2005.

	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Lj. Kuba, Pjesme i napjevi iz Bosne i Hercegovine. Glasnik Zemaljskog muzeja 1906, 1907, 1908. i dalje.2. F. Kuhač, Turski živalj u pučkoj glazbi Hrvata, Srba i Bugara. Glasnik Zemaljskog muzeja, X, 1898:175:217.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U FOLKLORISTIKU				
Šifra/kod	FIL ETN 104	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Kolegij je baziran na praćenju razvoja folkloristike kao nauke, kao i promjena u definiranju folkloru, naročito u odnosu na njegovo mjesto i upotrebu u savremenom diskursu. Kroz kolegij će biti predstavljeni različiti žanrovi folkloru te grupe koje održavaju folklorne tradicije.</p> <p>Studenti će posebno biti upoznati sa teorijama i metodama koje se koriste u studijima folkloristike u posljednja dva stoljeća. Također će biti upoznati sa rezultatima i karakteristikama rada na polju folkloristike u Bosni i Hercegovini kao i najznačajnijim bosanskohercegovačkim folkloristima i njihovim djelima.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa pojmovima folklor i folkloristika, razlikama u njihovom tumačenju te savladavanju terminologije vezane za folkloristiku.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Sticanje uvida u specifičnost folkloristike i historijskog konteksta njenog nastanka; - Ovladavanje folklorističkom terminologijom; 				

- Osposobljavanje studenta za samostalnu analizu i interpretaciju literature;
- Razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Folklor i nauka o folkloru – nastanak discipline i osnovni pojmovi (Kokjara; Ben-Amos) Vježbe: Odabir tema za naredne časove vježbi
3.	Historijski razvoj folkloristike (Kokjara, Jakobson i Bogatirjov) Vježbe: O braći Grim i njihovom radu
4.	Najznačajnije škole u folkloristici (njemačka, finska, engleska) (Kokjara) Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz knjige „Primitivna kultura“ E. B. Tylora
5.	Arnold Van Genep i njegov rad na polju folkloristike (Kokjara) Vježbe: Van Genep, „Obredi prelaza – analiza odabranih poglavlja
6.	Folklor i folkloristika na južnoslavenskim prostorima (Bošković-Stulli, Milošević-Đorđević, Latković, Schmaus, Lord) Vježbe: A.B.Lord, Pjevač priča (kritičko čitanje odabranih dijelova)
7.	Folkloristički rad na prostoru BiH – razvoj i karakteristike (Filipović, Palavestra, Kajmaković i Buturović, Beljkašić-Hadžidedić) Vježbe: C. Rihtman, Narodni pjevač Čičak Janja – analiza teksta
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Glavni pravci u izučavanju usmene poezije u BiH (Schmaus, Lord, Rizvić, Buturović, Maglajlić) Vježbe: K. Hormann, Narodne pjesme muslimana u Bosni i Hercegovini (analiza predgovora)
10.	Od predaje do anegdote i vica – usmena proza BiH (Palavestra, Smailbegović, Softić) Vježbe: V. Palavestra, Narodna predaja o starom stanovništvu u dinarskim krajevima (interpretacija)
11.	Glavne karakteristike tradicijske muzičke prakse u BiH

	(Kuba) Vježbe: Posjeta Kući sevdaha
12.	Etnokoreološki rad u BiH (Glasnik ZM BiH – odgovarajući prilozi, Zbornik radova povodom 110 godina od rođenja J. Dopuđe) Vježbe: J. Dopuđa, Narodne igre s područja Jajca (analiza teksta)
13.	Dječiji folklor (Rajković, Dopuđa, Obradović) Vježbe: Zbirka tradicionalnih dječijih igračaka u Zemaljskom muzeju BiH (posjeta)
14.	Savremene tendencije u folkloristici (Bauzinger, Antonijević, Bošković-Stulli) Vježbe: terenski rad
15.	Specifičnosti terenskog rada u folkloristici
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija, zatim analiza, diskusija te posjeta muzejima.
---	--

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Redovno prisustvo	10	10%
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	10	10%
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%
4.	Završna provjera znanja	35	35%
5.	Usmeno izlaganje na zadatu temu	10	10%
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Redovno prisustvo predavanjima i vježbama;
- Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative;
- Usmeno izlaganje na zadatu temu;
- Polusemestralni ispit;
- Završni pismeni ispit.

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<p><i>Obavezna.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Đ. Kokjara, Istorija folkora u Evropi I i II. Beograd, 1985. 2. R. Jakobson i P. Bogatirjov, Folklor kao naročit oblik stvaralaštva. U: M. Hameršek i S. Marjanić (ur.), Folkloristička čitanka. Zagreb, 2010:31-42. 3. D. Ben-Amos, Prama definiciji folkloru u kontekstu. U: Folkloristička čitanka, str. 123-134. 4. A. Dundas, Tekstura, tekst i kontekst. U: Folkloristička čitanka, str. 91-103. 5. Isti, Folkloristika u 21. stoljeću. U: Folkloristička čitanka, str. 265-296. 6. I. Lozica, Metateorija u folkloristici i filozofiji umjetnosti. U: Lozica, I. Zapisano i napisano. Folkloristički spisi. Zagreb, 2008, str. 9-36. 7. M. Bošković-Stulli, O usmenoj književnosti izvan izvornog konteksta. U: Folkloristička čitanka, str. 181-197. 8. D. Rihtman-Auguštin, Istraživanje folkloru i kulturna praksa. Narodna umjetnost, Zagreb, 1979:9-19. 9. A. B. Lord, Pevač priča. Beograd, 1990.
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Glasnik ZM BiH (odabrani radovi) 2. V. Palavestra, Historijska usmena predanja Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1991. 3. A. Softić, Usmene predaje Bošnjaka. Sarajevo, 2002. 4. M. Bošković-Stulli, Priče i pričanje (odabrani dijelovi) 5. Đ. Buturović, Studija o Hormannovoj zbirci muslimanskih narodnih pjesama. Sarajevo, 1976. 6. J. Dopuđa, Narodni plesovi – igre u Bosni i Hercegovini. Zagreb, 1986. 7. Ista, Dječije igre u BiH. Sarajevo, 1959. 8. V. Propp, Morfologija bajke. Beograd, 1982. 9. M. Maglajlić, Usmeno pjesništvo od stvaralaca do sakupljača. Tuzla, 1989. 10. Z. Rajković, današnji dječiji folklor – istraživanje u Zagrebu. Narodna umjetnost, knj.15, str.37-95. Zagreb, 1978. 11. L. Kuba, Pjesme i napjevi iz Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1984.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U MITOLOGIJU				
Šifra/kod	FIL ETN 301	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon: +387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Šta i ko utiče na postanak mita? Kako se on širi u prostoru i vremenu? Koje su karakteristike i značenje rituala, gdje i kako se on manifestira? Da li i na koji način mitovi i rituali žive danas, posebno u urbanoj sredini? Koje su veze savremenih mitova sa tradicionalnim sižeima? Baveći se ovim i drugim pitanjima, predmet predstavlja uvod u antropologiju mita i rituala. Studenti će biti upoznati sa načinima na koje su antropolozi, pogotovo od začetka antropologije kao nauke, prilazili mitu i ritualu i na koji su ih način analizirali u njihovoj vezi sa društvom. Poseban osvrt će biti na mitologiju Slavena, kao i na ulogu mita u određenim nacionalnim narativima i posljednjim dešavanjima na prostoru bivše Jugoslavije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa pojmovima mit i ritual, njihovim porijeklom i značenjem; odnosom mit i ritual – savremenost.				
Ishodi učenja	Usvajanje osnovnih znanja o antropološkom pristupu mitu i ritualu i njihovim transformacijama u vremenu i prostoru.				

	Prepoznavanje mita i rituala u savremenom kontekstu, kritičko promišljanje o njihovim karakteristikama i značenjima.
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Mit i ritual: porijeklo i značenje Vježbe: Odabir tema za seminarske radove
3.	Mit u etnološkom/antropološkom obzorju Vježbe: Gerc, Tumačenja kultura – analiza odgovarajućeg poglavlja
4.	Mitska slika svijeta prapovijesnih stanovnika BiH Vježbe: Stipčević, Iliri – povijest, život, kultura (analiza odabranog poglavlja)
5.	Mitski svijet Slavena Vježbe: Ledić, Mitologija Slavena – analiza odabranog poglavlja
6.	Tradicionalni vs. suvremeni mitovi Vježbe: Softić, Usmene predaje o zakopanom blagu - diskusija
7.	Urbani mitovi - postanak i prenošenje Vježbe: Presentacija seminarskih radova
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Postanak i značenje mita u ruralnoj sredini Vježbe: Presentacija seminarskih radova
10.	Metode proučavanja uavremenih mitova Vježbe: Kovačević, Semiologija mita i rituala - diskusija
11.	Uloga mita u pojedinim nacionalnim narativima (s težištem na ratna dešavanja 1990-tih i prostor bivše Jugoslavije) Vježbe: Bošković, Mit, politika, ideologija (analiza odgovarajućih poglavlja)

12.	Rituali: karakteristike i značenja
	Vježbe: Baćević, Studentska legenda o polaganju ispita:kritika ili afirmacija obrazovnoga sistem - diskusija
13.	Rituali i politika
	Vježbe: Rihtman – Auguštin, Kako je umro 8. mart – analiza i diskusija
14.	Uloga medija u konstrukciji mitova i rituala
	Vježbe: Antonijević, Legende o krađi organa:moralna dilema savremenog društva – diskusija
15.	Završna razmatranja o mitu i ritualu, s akcentom na najnovije tendencije u antropološkoj literaturi
	Vježbe: Leach i Aycock, Strukturalističke interpretacije biblijskog mita – diskusija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija, te analiza i diskusija.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: _100_____bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusestrialna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: _100_____bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																		
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																		
3.	Polusestrialna provjera znanja	35	35%																																		
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																		
Ukupno: _100_____bodova			100%																																		

	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>

Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. F. Ledić, Mitologija Slavena, sv. 1. Zagreb, 1969. 2. Isti, Mitologija Slavena, sv. 2. Zagreb, 1970. 3. M. Vodopija, Maturiranje kao <i>rite de passage</i>. Narodna umjetnost, 13. Zagreb, 1976:77-90 4. D. Bratić, Ceremonija ispraćanja radnika u penziju. Etnološke sveske 5. Beograd, 1984:99-104 5. M. Elijade, Sveto i profano. Novi Sad, 1986 6. A. Stipčević, Iliri – povijest, život, kultura. Zagreb, 1988. (odabrani dijelovi) 7. K. Gerc, Tumačenje kultura I. Beograd, 1998. (odabrana poglavlja) 8. D. Rihtman-Auguštin, Ulice moga grada. Beograd, 2000. 9. I. Kovačević, Semiologija mita i rituala I-III. Beograd, 2001. (odabrani dijelovi) 10. A. Softić, Usmene predaje Bošnjaka. Sarajevo, 2002.(odabrana poglavlja) 11. A. Van Genep, Obredi prelaza. Beograd, 2005. 12. A. Bošković, Mit, politika, ideologija. Beograd, 2006. 13. I. Kovačević, Antropologija tranzicije. Beograd, 2007. 14. E. Leach i D.A. Aycock, Strukturalističke interpretacije biblijskog mita. Zagreb, 1988. 15. C. Levi-Strauss, „Struktura mitova“, pogl. XI u: Strukturalna antropologija. Zagreb, 1989. 16. J. Baćević, Studentska legenda o polaganju ispita: kritika ili afirmacija obrazovnog sistema. Etnoantropološki problemi, god.2, br.2. Beograd, 2007:87-100. 17. D. Antonijević, Legende o krađi organa: moralna dilema savremenog društva. Etnoantropološki problemi, god.2, br.2. Beograd, 2007:35-66. 18. V. Belaj, Hod kroz godinu. Mitska pozadina hrvatskih narodnih običaja i vjerovanja. Zagreb, 2007.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ETNOLOGIJA SAVREMENOG BOSANSKOHERCEGOVAČKOG DRUŠTVA				
Šifra/kod	FIL ETN 204	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar_____; vježbe <u>1</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Etnološko istraživanje, metode i perspektive vezane za bosanskohercegovačko društvo i kulturu. Kulturni kontekst društvenih promjena. Foklorna tradicija i društvena organizacija vezana za različite historijske periode bosanskohercegovačkog društva. Pitanja vezana za savremeno bosanskohercegovačko društvo, uključujući velike promjene nastale kao posljedica rata u BiH 1992.-1995. (kao što su izmjena demografske slike zemlje, interne migracije i njihov uticaj na lokalne običaje i sl.). Predmet se bavi različitim pitanjima „bosanstva“, kao i pitanjem porodice, roda, kulturnog naslijeđa i uticaja globalizacije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznati studente sa etnologijom društva i svakodnevice u generalnom smislu, uz poseban osvrt na savremeno bosanskohercegovačko društvo.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Bolje razumijevanje bosanskohercegovačkog društva i kulture; - Razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja; 				

- Osposobljavanje studenta za samostalnu analizu i interpretaciju literature.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

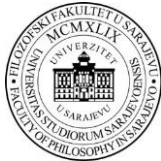
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upozvanje studenata sa predmetom i načinima izvođenja nastave.
2.	Bosna i Hercegovina i njeno stanovništvo kroz historiju (Malcom, Donia) Vježbe: Odabir tema za seminarske radove
3.	Osnovne karakteristike etnološkog rada u BiH od prvih početaka do danas (Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja BiH) Vježbe: Kajmaković, Semberija (etnološka monografija) - analiza
4.	Bosna i Hercegovina kao evropski „drugi“ (Jezernik) Vježbe: Jezernik, Divlja Evropa – odabrana poglavlja (čitanje i diskusija)
5.	Savremene perspektive u etnologiji/antropologiji u 21. stoljeću (Bošković, Trifunović, Ože) Vježbe: Sulima, Antropologija svakodnevice (analiza odabranog poglavlja)
6.	Društvene promjene u BiH kao odraz političkih zbivanja na kraju 20. i početkom 21. stoljeća Vježbe: Petrić, O migracijama stanovništva u BiH – analiza
7.	Kulturni identitet u BiH i njegov odraz u etnologiji (Lovrenović, Markešić) Vježbe: Pripreme za polusemestralni ispit
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Demografija i njen značaj za etnologiju (Bošnjović) Vježbe: Prezentacija seminarskih radova
10.	Migracije – bosanskohercegovački kontekst (Black, Kelly, Halilović) Vježbe: Agić, Imigracija i asimilacija. Iskustva bosanskih muslimana u Čikagu (analiza)
11.	Migracije i njihov uticaj na promjene u tradicijskoj kulturi (Antonijević)

	Vježbe: Grbić, Konceptualni pristupi istraživanju migracijskih procesa – analiza
12.	Porodica i rod u savremenoj etnološkoj/antropološkoj perspektivi (Helms, Bringa)
	Vježbe: Bringa „Svi smo mi susjedi“ – diskusija na temu gledanog filma
13.	Promjene u poimanju terenskog istraživačkog rada u etnologiji/antropologiji 21. stoljeća (Bošković)
	Vježbe: Trifunović, Internet kao teren – čitanje i analiza
14.	Kulturno naslijeđe i rat (na primjeru BiH) Kulturno naslijeđe i globalizacija (Hadžimuhamedović)
	Vježbe: Prezentacija seminarskih radova
15.	Uloga lokalne zajednice u očuvanju tradicije- bosankohercegovački primjeri
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se realizira kroz predavanja i vježbe, izlaganja seminarskih radova, prezentacije i diskusije.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Redovno prisustvo nastavi	5	5%
	2.	Aktivnost tokom nastave	10	10%
	3.	Seminarski rad	15	15%
	4.	Polusestrialni ispit	35	35%
	5.	Završni pismeni ispit	35	35%
	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%

	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću časovima predavanja i vježbi; • Aktivnom učešću u toku nastave i vježbi; • Uspješnim izlaganjem i dostavom pisane verzije seminarskog rada; • Položenim polusemestralnim ispitom; • Položenim završnim pisemenim ispitom.
Skala ocjenjivanja	<p>Napomena: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. N. Malcolm, Bosna. Kratka povijest. Sarajevo, 2011. 2. I. Markešić, Od religijskog do nacionalnog identiteta i nazad (na primjeru Bosne i Hercegovine). Sarajevo 1986. 3. I. Lovrenović, O kulturnom identitetu Bosne i Hercegovine. Dijalog 1:137-150. 4. E. Helms, East and West Kiss: Gender, Orientalism and Balkanism in Muslim-majority Bosnia. Slavic Review 67(1):88-119 5. M. Emirhafizović et.al (ur), Migracije u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 2013. 6. H. Halilović, (Re)konstrukcija zavičajnih identiteta u bosanskohercegovačkoj dijaspori: translokalne zajednice u Australiji i SAD. U: Migracije u Bosni i Hercegovini 2013.

	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. M. Ože, Prilog antropologiji savremenih svetova. Beograd, 2005.2. D. Antonijević, Stranac ovde, stranac tamo. Beograd, 2013.3. M. Petrić, O migracijama stanovništva u Bosni i Hercegovini. Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, XVIII, sarajevo, 1961:1-16.4. S. Vertovec, Introduction: New directions in the anthropology of migration and multiculturalism. Ethnic and Racial Studies, 2013, Vol 30, No 65. F. Bart, Etničke grupe i njihove granice. U: Putinja F. i Stret-Fenar Ž. (ur.). teorija o etnicitetu. Beograd. Beograd, 1997. Biblioteka XX.6. R. Sulima, Antropologija svakodnevice. Beograd, 2005. Biblioteka XX vek.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Očuvanje kulturnog naslijeđa				
Šifra/kod	FIL ETN 305	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon: +387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar _____; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz ovaj kolegij studenti stiču znanja o kulturnom naslijeđu, potrebi i načinima njegovog čuvanja, zaštite i vrednovanja. U hronološkom slijedu, prati se rad na zaštiti kulturnog naslijeđa od prvih poznatih pisanih tragova iz 4. stoljeća pa sve do savremenosti. Analiziraju se faktori koji utiču na propadanje kulturnog dobra te predstavljaju osnovne metode koje se koriste u zaštiti kulturnog naslijeđa, s posebnim akcentom na savremene tendencije i stanje u ovoj oblasti na prostoru Bosne i Hercegovine u poslijeratnom periodu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata: - s pojmom i definicijom kulturnog naslijeđa te glavnim uzrocima propadanja, principima na kojima počiva zaštita i metodama koje se				

	<p>koriste pri zaštiti kulturnog naslijeđa;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sa važećom bosanskohercegovačkom pravnom regulativom koja se odnosi na zaštitu kulturnog naslijeđa, kao i najvažnijim međunarodnim konvencijama i poveljama u ovoj oblasti.
Ishodi učenja	<p>Nakon odslušanog kolegija, studenti će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti značaj kulturnog naslijeđa kao općečovječanskog dobra; - znati koji faktori utiču na stanje kulturnog dobra, posebno na njegovo propadanje; - znati ko, kada i kako može i treba zaštititi kulturno naslijeđe, s posebnim naglaskom na ulogu etnologa u zaštiti kako materijalnog tako i nematerijalnog kulturnog naslijeđa

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem i ciljevima predmeta te koncepcijom vježbi.
2.	<p>Kulturno naslijeđe – pojam i određenje; vrijednosti kulturnog naslijeđa. (Feilden; Marasović)</p> <p>Vježbe: Odabir tema za seminarske radove</p>
3.	<p>Uzroci propadanja kulturnog naslijeđa i historijat rada na njegovoj zaštiti i očuvanju – od prvih pisanih tragova do 15. stoljeća. (Marasović)</p> <p>Vježbe: <i>Edikt rimskog cara Majorijana iz g. 458</i> – analiza i diskusija</p>
4.	<p>Odnos prema kulturnom naslijeđu u periodu renesanse i baroka. Značaj ovog razdoblja u razvoju svijesti o vrijednosti kulturnog naslijeđa i potrebi njegove zaštite. (Marasović)</p> <p>Vježbe: <i>Švedski zakon iz 1686. o zaštiti crkava, obredne odjeće i dobara</i> – analiza i diskusija</p>
5.	<p>Klasicizam i razvoj prve konzervatorske doktrine. Uzroci jačanja svijesti o potrebi zaštite kulturnog naslijeđa (Marasović)</p> <p>Vježbe: <i>Šefik Bešlagić, Proučavanje i zaštita stećaka</i> – analiza i diskusija</p>
6.	<p>Osnovne karakteristike odnosa prema kulturnom naslijeđu u periodu romantizma. Prvi pokušaji organizirane zaštite kulturnog naslijeđa na prostoru BiH u ovom</p>

	<p>periodu. (Marasović; Hadžimuhamedović)</p> <p>Vježbe: Derviš Tafro, <i>Iz istorije zaštite spomenika kulture u BiH do oslobođenja 1945.</i> – komparativna analiza</p>
7.	<p>Period tzv. „biološke“ zaštite (kraj 19. – sredina 20. stoljeća). Najvažnije konzervatorske škole i njihove karakteristike. (Marasović)</p> <p>Vježbe: Posjeta konzervatorsko-preparatorskoj radionici u okviru Odjeljenja za etnologiju Zemaljskog muzeja BiH</p>
8.	<p>Polusemestralna provjera znanja studenata</p>
9.	<p>Period nakon 2. svjetskog rata i nova doktrina u zaštiti kulturnog naslijeđa. Osnovne odlike „aktivne“ zaštite graditeljskog naslijeđa. (Marasović)</p> <p>Vježbe: Prezentacija seminarskih radova</p>
10.	<p>Kulturno naslijeđe i rat – bh kontekst (Hadžimuhamedović)</p> <p>Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz: Hadžimuhamedović, <i>Kulturno naslijeđe, rat i mir</i></p>
11.	<p>Uloga muzeja u zaštiti kulturnog naslijeđa (Gob i Drouguet)</p> <p>Vježbe: Analiza <i>Konvencije za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba Haag, 1954</i></p>
12.	<p>Etnologija i očuvanje kulturnog naslijeđa</p> <p>Vježbe: Popić-Filipović, <i>Odjeljenje za etnologiju i njegova uloga u očuvanju kulturnog naslijeđa</i> – analiza i diskusija</p>
13.	<p>Specifičnosti zaštite materijalnog, odnosno nematerijalnog kulturnog naslijeđa</p> <p>Vježbe: Nikolić, <i>Nematerijalno kulturno naslijeđe</i> – analiza teksta</p>
14.	<p>Uloga UNESCO-a u zaštiti kulturnog naslijeđa. ICCROM, ICOM, ICOMOS, IIC i njihovo mjesto u zaštiti i čuvanju kulturnog naslijeđa. (Hadžimuhamedović)</p> <p>Vježbe: Prezentacija seminarskih radova</p>
15.	<p>Briga o čuvanju i zaštiti kulturnog naslijeđa na području BiH (zakonska regulativa; službe zaštite) (Hadžimuhamedović)</p> <p>Vježbe: Analiza odabranih zakonskih propisa iz oblasti zaštite</p>
16.	<p>Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)</p>

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	U realizaciji nastave, uz predavanja i vježbe, koristit će se i terenski rad, te prezentacija uz pomoć savremene tehnologije. Studenti će se poticati na diskusiju, analizu i kritičko promišljanje.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Aktivnost u toku nastave</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Seminarski rad (izlaganje i pismeno)</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">15%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td style="text-align: center;">35%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td style="text-align: center;">35%</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td></td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću predavanjima i vježbama; • Aktivnošću, posebno u toku vježbi (učešću u diskusijama i sklonošću ka kritičkom promišljanju); • Prezentacijom i pismenom verzijom seminarskog rada; • Polusemestralnim ispitom; • Završnim pismenim ispitom 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	5	5%	2.	Aktivnost u toku nastave	10	10%	3.	Seminarski rad (izlaganje i pismeno)	15	15%	4.	Polusemestralni ispit	35	35%	5.	Završni ispit	35	35%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Redovno prisustvo nastavi	5	5%																										
2.	Aktivnost u toku nastave	10	10%																										
3.	Seminarski rad (izlaganje i pismeno)	15	15%																										
4.	Polusemestralni ispit	35	35%																										
5.	Završni ispit	35	35%																										
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																										

	<p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. T. Marasović, Zaštita graditeljskog naslijeđa. Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata. Zagreb, 1983. 2. B. M. Feilden, Uvod u konzerviranje kulturnog naslijeđa. Zagreb, 1981. 3. A. Hadžimuhamedović, Naslijeđe, rat i mir. Sarajevo, 2015. 4. Smjernice konzervatorsko-restauratorskog rada. Priredio Denis Vokić. Dubrovnik - Zagreb, 2007(odabrani tekstovi) 5. S. Nikolić, <i>Nematerijalno kulturno naslijeđe. Teorijsko određenje i stanje zaštite nematerijalnog kulturnog naslijeđa u Bosni i Hercegovini</i>. Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, 2013:291-321 6. Gob i Drouguet, Muzeologija: povijest, razvitak, izazovi današnjice. Zagreb, 2007. 7. Zakon o kulturnim dobrima BiH (nacr). www.fmks.gov.ba/kultura/legislativa/bih/42.pdf 8. Konvencija o zaštiti nematerijalnog naslijeđa 9. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine 10. M. Popić-Filipović, <i>Odjeljenje za etnologiju i njegova uloga u očuvanju kulturnog naslijeđa</i>. Muzej istočne Bosne, Tuzla 2014:65-75. <p>Dodatna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Antolović, Ekonomsko vrednovanje graditeljske baštine. Zagreb, 1998. 2. Zbornik radova sa Međunarodnog kongresa Katastrofe i zaštita od katastrofa u muzejima. Urednik Sylvia Mader. Sarajevo - Innsbruck, 2004. (odabrani prilozi) 3. Naše starine, Sarajevo (odabrani radovi)

	<ol style="list-style-type: none">4. Vallettska načela za očuvanje i upravljanje povijesnim gradovima, naseljima i urbanim područjima5. M. Milenković, <i>O očuvanju nacionalnog identiteta i kulturne baštine u evropskim integracijama. Osnovne zablude i značajnije mogućnosti. Etnoantropološki problemi</i>, n.s, god.8, sv.2,. Beograd, 2013:453-470.6. B. Žikić, <i>Kulturni identitet kao nematerijalno kulturno nasleđe</i>. Beograd, 2011.
Napomene	

SILABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Antropologija društvenog sjećanja				
Šifra/kod	FIL ETN 422	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	VIII	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	stef.jansen@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	Utorak 15:00-17:00 Srijeda 14:00-17:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na osnovu temeljnih teorijskih tekstova o sjećanju, etnografskih studija iz raznih konteksta te filmske građe, u ovom predmetu ćemo problematici sjećanja pristupiti kroz antropološku prizmu, t.j. shvatićemo je kao proces, kao ljudsku aktivnost, kao 'rad sjećanja' koji se sastoji od pamćenja i zaboravljenja. To znači da je sjećanje uvijek proizvod specifičnih društvenih uslova i da ga moramo razumijeti unutar tih uslova. Sesije će biti koncipirane oko savremenih antropoloških studija koje proučavaju dinamika sjećanja u vezi s modernošću, s nacionalizmom, s mjestom/lokacijom, sa nasiljem, sa fokusom na sukobljene interpretacije i političke instrumentalizacije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa teorijskim pristupom i ključnim konceptima u antropološkom razumijevanju sjećanja; - Razvoj intelektualne vještine induktivne i komparativne teorijske argumentacije na bazi empirijskog materijala iz etnografskih istraživanja; - Unaprijeđenje vještina kritičke analize društvenih procesa iz perspektive socijalne antropologije. 				
Ishodi učenja	Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu prepoznati značaj i specifičnosti antropološkog pristupa u studiji sjećanja; ovladati teorijskim znanjima o sjećanju kao društvenog procesa i 'rada' koji se sastoji od pamćenja i zaboravljanja; upotrebiti njihove ključne pojmove u odnosu na empirijske podatke i obrasce; artikulirati komparativno znanje na osnovi empirijskih istraživanja o sjećanju.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
1.	Uvodna sesija
<u>I. Dio: Sjećanje i društvo</u>	
2.	Varljivo sjećanje
3.	Pamćenje i zaboravljanje kao društveni procesi
4.	Modernost, nacionalizam i izmišljene tradicije
5.	Mjesta sjećanja
6.	Politika komemoracija
<u>II. Dio: Kako se sjećamo nasilja?</u>	
7.	Svjedočenje
8.	<i>Polusemestralna provjera znanja</i>
9.	Izbjeglištvo, dom i sjećanje
10.	Sjećanje nasilja, nasilje sjećanja I
11.	Sjećanje nasilja, nasilje sjećanja II
12.	Sjećanje nasilja, nasilje sjećanja III
<u>III. Dio: Nostalgija i zaborav</u>	
13.	Nostalgija i njeni efekti
14.	Funkcije zaborava
15.	Zaključna sesija
16.	Priprema za ispit (nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)

Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući videomaterijale, i vježba u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="480 371 1437 611"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja se postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću predavanjima i vježbama; • Aktivnošću u toku vježbi (učesću u diskusijama i sklonošću ka kritičkom promišljanju); • Polusemestralnom provjerom znanja; • Završnim ispitom 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%	2.	Učešće u vježbama	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	4.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%																						
2.	Učešće u vježbama	20	20%																						
3.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																						
4.	Završni ispit	50	50%																						
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																						
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																								
<p>Literatura</p>	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova. Neki će biti na BHS jeziku i neki na Engleskom jeziku. Dobro znanje Engleskog jezika je preduslov za ovaj predmet. Precizna uputstva za svaku jedinicu će biti dostupna u detaljnom silabusu.</p> <p>Antze P. & Lambek M. (ur.) 1996. <i>Tense past: cultural essays in trauma and memory</i>. London: Routledge.</p> <p>Asman A. [Assmann A.] 2011. <i>Duga senka prošlosti: kultura sećanja i politika povesti (prevela D Gojković)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Ballinger P. 2003. <i>History in exile: memory and identity at the borders of the Balkans</i>. Princeton: Princeton UP.</p> <p>Bosto S. i T Cipek (ur.) 2009. <i>Kultura sjećanja: 1945. Povjesni lomovi i savladavanje prošlosti</i>. Zagreb: Disput.</p> <p>Bougarel X., Helms E. & Duijzings G. (eds) 2007. <i>The new Bosnian mosaic: memories, identities and moral claims in a post-war society</i>. Aldershot: Ashgate.</p> <p>Boym S. 2001. <i>The future of nostalgia</i>. New York: Basic Books.</p> <p>Brkljačić M. i S. Prlenda (ur.) 2006. <i>Kultura pamćenja i historija</i>. Zagreb: Golden marketing i Tehnička knjiga.</p> <p>Čengić N.N. 2017. <i>Desilo se to što se desilo: govor, život i vrijeme nakon opsade u Sarajevu</i>. Beograd: Orion Art.</p> <p>Čengić N.N. & Šmidling T. (ur.) 2017. <i>Kultura sjećanja u četiri lokalne zajednice u BiH</i>. Sarajevo: Fondacija Mirovna akademija.</p>																								

	<p>Connerton P. 2004. <i>Kako se društva sjećaju (preveo Z Židovec)</i>. Zagreb: Antibarbarus.</p> <p>ili Konerton P. 2002. <i>Kako društva pamte (prevela S Miletić)</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Das V. 2006. <i>Life and words: violence and the descent into the ordinary</i>. Berkeley: California UP.</p> <p>Derić G. (ur.) 2009. <i>Pamćenje i nostalgija: neki prostori, oblici, lica i naličja</i>. Beograd: Filip Višnjić.</p> <p>Fassin D. & Rechtman R. 2009. <i>The empire of trauma: an inquiry into the condition of victimhood</i>. Princeton: Princeton UP.</p> <p>Gillis J. (ed) 1994. <i>Commemorations: the politics of national identity</i>. Princeton: Princeton UP.</p> <p>Green L. 1994. 'Fear as way of life' <i>Cultural Anthropology</i> 9:2, 227-256.</p> <p>Albvaks M. [Halbwachs M.] 2013 (1925). <i>Društveni okviri pamćenja (prevela O Petronić)</i>. Novi Sad: Mediterran.</p> <p>Hobsbom E. & Rejndžer T. [Hobsbawm E. & Ranger T.] (ur.) 2011 (1983). <i>Izmišljanje tradicije (prevele S Glišić i M Prelić)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Hofman A. 2016. <i>Novi život partizanskih pesama</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Jansen S. 2005. <i>Antinacionalizam: etnografija otpora u Zagrebu i Beogradu (prevela A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Razlog za dom (prevod IEF)</i>. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.</p> <p>Jansen S., Brković Č. & Čelebičić V. (eds) 2016. <i>Negotiating social relations in Bosnia and Herzegovina: Semiperipheral Entanglements</i>. London: Routledge.</p> <p>Kamberović H. (ed.) 2006. <i>Šezdeset godina od završetka drugog svjetskog rata – kako se sjećati 1945. godine</i>. Sarajevo: Institut za istoriju.</p> <p>Kuljić T. 2006. <i>Kultura sećanja</i>. Beograd: Čigoja.</p> <p>Malkki L. 1995. <i>Purity and exile: violence, memory and national cosmology amongst Hutu refugees in Tanzania</i>. Chicago: Chicago UP.</p> <p>Nora P. 1989. 'Between memory and history: les lieux de mémoire' <i>Representations</i> 26, 7–24.</p> <p>Özyürek E. 2006. <i>Nostalgia for the modern: state secularism and everyday politics in Turkey</i>. Durham: Duke UP.</p> <p>Palmberger M. 2016. <i>How generations remember: conflicting histories and shared memories in postwar Bosnia and Herzegovina</i>. London: Routledge.</p> <p>Petrović T. 2012. <i>YUROPA: Jugoslovensko nasleđe i politike budućnosti u postjugoslovenskim društvama</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Portelli A. 1981. 'The peculiarities of oral history' <i>History Workshop</i> 12, 96-107.</p> <p>Portelli A. 1988. 'Uchronic dreams: working class memory and possible worlds' <i>Oral History Journal</i> 16:2, 46-56.</p> <p>Portelli A. 1991. <i>The death of Luigi Trastulli and other stories</i>. New York: SUNY Press.</p> <p>Shaw C. & Chase M. (eds) 1989. <i>The imagined past: history and nostalgia</i>. Manchester: Manchester UP.</p> <p>Todorova M. & Gille Z. (eds) 2010. <i>Post-communist nostalgia</i>. Oxford: Berghahn.</p> <p>Velikonja M. 2010. <i>Titostalgija</i>. Beograd: XX vek.</p>
Napomene	

SILABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Etnologija Evrope				
Šifra/kod	FIL ETNO 202	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	stef.jansen@ff.unsa.ba	Termin konsultacij a	Pon 14:00-17:00 Srijeda 15:00-17:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>O čemu govorimo kada govorimo o Evropi? U ovom predmetu ćemo pristupiti tom pitanju kroz antropološku prizmu. Koji su procesi razlikovanja i ograničenja proizveli Evropu kao posebnu geografsku, političku i imaginarnu jedinicu? Kako oni funkcionišu u savremenim društvenim dinamikama u različitim dijelovima Evropskog kontinenta? Kako možemo razumijeti tenziju između shvaćanja 'Evrope' kao jedinstvene jedinice i etnonacionalne raznolikosti unutar kontinenta? Kakav je odnos između Evropske unije i Evrope? Kako možemo u svijetlu tih pitanja proučavati savremene društvene procese, i pogotovo sukobe i krize? Kroz niz etnografskih istraživanja predmet će upoznati studente/kinje s specifičnim kritičkim pristupom antropološkog proučavanja Evrope i omogućiti im da ga primjene na primjere iz medija i iz vlastitog iskustva.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa kontradiktornim procesima koji stvaraju 'Evropu'; - Upoznavanje studenata/kinja sa specifičnim antropološkim pristupom u proučavanju 'Evrope'; - Upoznavanje studenata/kinja sa antropološkim analizama nekoliko važnih društvenih procesa u savremenoj Evropi; - Unaprijeđenje vještina induktivne argumentacije i kritičke analize na osnovi etnografskih istraživanja. 				
Ishodi učenja	<p>Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu artikulirati kritičko znanje o procesima razlikovanja i ograničenja u stvaranju 'Evrope'; mogu upotrebiti ključne antropološke pojmove u analizi društvenih procesa u savremenoj Evropi; mogu prepoznati i procijeniti specifični antropološki pristup u proučavanju 'Evrope' u</p>				

odnosu na druge pristupe; mogu primjeniti taj pristup na iskustva iz vlastitog društva; mogu induktivno razvijati argumente o 'Evropi' na osnovi etnografskih istraživanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
1.	Uvodna sesija
	<u>I. Dio. Evropa i njeni drugi</u>
2.	Orijentalizam i balkanizam
3.	'Evropa' na Balkanu
4.	'Evropa' i balkanistička distinkcija
5.	'Put u Evropu', modernost i diskurs 'napretka'
	<u>II. Dio. Evropa i koncept 'nacija'</u>
6.	Evropa, EU i nacije
7.	Nacije, nasilje i granice I: postjugoslovenski ratovi i poslije
8.	<i>Polusemestralni zadatak</i>
9.	Nacije, nasilje i granice II: 'Balkanska ruta'
10.	Rod i nacija
	<u>III. Dio. Evropa i kapitalizam</u>
11.	Postsocijalistička 'tranzicija'
12.	Neoliberalizam i populizam
13.	Savremene rekonfiguracije države
14.	Rad i nezaposlenost
15.	Završna sesija
16.	Priprema za ispit (nema nastave)
17.	
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)

Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući videomaterijale, i vježba u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="443 376 1396 566"> <thead> <tr> <th>R.br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralni zadatak</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti/kinje postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću predavanjima i vježbama; • Aktivnošću u toku vježbi (učestvu u diskusijama i sklonošću ka kritičkom promišljanju); • Polusemestralnim zadatkom; • Završnim ispitom 	R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%	2.	Učešće u vježbama	20	20%	3.	Polusemestralni zadatak	20	20%	4.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%																						
2.	Učešće u vježbama	20	20%																						
3.	Polusemestralni zadatak	20	20%																						
4.	Završni ispit	50	50%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																								
<p>Literatura</p>	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Precizna uputstva za svaku jedinicu će biti dostupna u detaljnom silabusu.</p> <p>Ažije M. [Agier M.] 2019 (2013). <i>Nove seobe naroda, novi kosmopolitizam (prevela O Petronić)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Anderson B. 1990/8 (1983). <i>Nacija: zamišljena zajednica (preveli N Čengić i N Pavlović)</i>. Zagreb: Školska knjiga / Beograd: Plato.</p> <p>Bakić-Hejden M. [Bakić-Hayden M.] 1998 (1995). 'Reprodukcija orijentalizma: primer bivše Jugoslavije' <i>Filozofija i društvo</i> 14, 101-118.</p> <p>Bilig M. [Billig M.] 2009 (1995). <i>Banalni nacionalizam (preveo V Kostić)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Bužinkić E. & Hamersak M. (ur) 2017. <i>Kamp, koridor, granica: studije izbjeglištva u suvremenom hrvatskom kontekstu</i>. Zagreb: IEF.</p> <p>Erdei I. 2012. <i>Čekajući Ikeu: potrošačka kultura u postsocijalizmu i pre njega</i>. Beograd: Etnološka biblioteka.</p> <p>Fleming K.E. 2001 (2000). 'Orijentalizam, Balkan i balkanska historiografija (prevela S Miletić)' <i>Filozofija i društvo</i> 18, 11-32.</p> <p>Hal S. [Hall S.]. 2018 (1992). <i>Zapad i ostatak sveta (prevela I Maksić)</i>. Beograd: Karpos.</p> <p>Hercfeld M. [Herzfeld M.] 2004 (1996). <i>Kulturna intimnost: socijalna poetika u nacionalnoj državi (prevela S Glišić)</i>. Beograd: Biblioteka XX vek.</p> <p>Jansen S. 2005. <i>Antinacionalizam: etnografija otpora u Zagrebu i Beogradu (prevela A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p>																								

	<p>Jansen S. 2020. <i>Čežnja u medjuvremenu: 'normalan život' i država u jednom sarajevskom naselju (prevela A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Razlog za dom (prevod IEF)</i>. Zagreb: IEF.</p> <p>Kalb D. & Halmai G. (ur.) 2020 (2011). <i>Naslov: nacija, podtekst: klasa. Populizam radničke klase i povratak potlačenih u neoliberalnoj Evropi (prevela A Okerić Zaid)</i>. Sarajevo: Udruženje za izgradnju mira.</p> <p>Kapferer B. & Theodossopoulos D. (ur.) 2020 (2019). <i>Paradoks demokratije: populizam i njegova savremena kriza (prevela L Efendić Kuduz)</i>. Sarajevo: Udruženje za izgradnju mira.</p> <p>Obad O. 2009. 'Imperij kao uzvratanje udarca: predodžbe o kulturi i identitetu u hrvatskih pregovarača s Europskom unijom' <i>Narodna umjetnost</i> 46:2, 111–127.</p> <p>Petrović T. 2012. <i>YUROPA: Jugoslovensko nasleđe i politike budućnosti u postjugoslovenskim društvama</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Rubić T. 2017. <i>Nezaposleni u gradu: antropologija rada i neformalne ekonomije</i>. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo.</p> <p>Said E. 1999 (1978). <i>Orijentalizam (preveo R Hafizović)</i>. Sarajevo: Svjetlost.</p> <p>Segalen M. (ur.) 2002. <i>Drugi i sličan: pogledi na etnologiju svremenih društava (prevela L Muraj)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Simić M. 2006. 'EXIT u Evropu: popularna muzika i politike identiteta u savremenoj Srbiji' <i>Kultura</i> 116/117, 98-122.</p> <p>Spasić I. 2013. <i>Kultura na delu: društvena transformacija Srbije iz Burdijeovske perspektive</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Todorova M. 1998 (1997). <i>Imaginarni Balkan (preveli D Starčević i A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Verderi K. [Verdery K.] 2005 (1996). <i>Šta je bio socijalizam i šta dolazi posle njega? (preveo V Kostić)</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Yuval-Davis N. 2002 (1997). <i>Rod i nacija (prevela M Paić Jurinić)</i>. Zagreb: Ženska infoteka.</p>
Napomene	

SILABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Kognitivna antropologija				
Šifra/kod	FIL ETN 304	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	stef.jansen@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	Utorak 15:00-17:00 Srijeda 14:00-17:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __ 2 __; seminar _____; vježbe __ 2 __				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kognitivnu antropologiju ćemo u ovom predmetu shvatiti u širem smislu kao društvenu nauku o spoznaji. Kako ljudi na različite načine spoznaju svijet oko sebe i svoje mjesto u njemu? Kako razmišljaju o takvim pitanjima? Kako razumiju funkcionisanje tog svijeta i u kakvoj je vezi to razumijevanje sa njihovom praksom? Koje kulturne razlike postoje u takvom razumijevanju? Da li su različite kulture zapravo različiti načini razmišljanja? Do koje mjere postoje univerzalni obrasci spoznaje? Ključni pojmovi ovog predmeta uključuju: racionalnost, magiju, jezik, strukturu i klasifikaciju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	- Upoznavanje studenata/kinja sa osnovnim empirijskim i teorijskim tokovima kognitivne antropologije kao širokog ali specifičnog polja interesovanja unutar antropologije; - Upoznavanje studenata/kinja sa ključnim pojmovima za antropološku analizu spoznaje				
Ishodi učenja	Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu prepoznati značaj i specifičnosti kognitivne antropologije; ovladati osnovnim teorijskim znanjima iz oblasti; artikulirati znanje o temeljnim empirijskim radovima u njoj; i upotrebiti njene ključne pojmove.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
1.	Uvodna sesija
<u>I. Dio: Antropološki pristup raznolikosti spoznaje</u>	
2.	Čime se bavi kognitivna antropologija (u širem smislu)?
3.	Prosvjetiteljstvo i 'mentalitet' u evolucionističkoj antropologiji
4.	Magija i nauka u funkcionalističkoj antropologiji
5.	Jezik i kultura u američkoj kulturnoj antropologiji
6.	Racionalnost, ili kako ljudi razmišljaju o nesreći
7.	Divlja misao
8.	<i>Polusemestralna provjera znanja</i>
<u>II. Dio: Klasifikacija, red i društveni poredak</u>	
9.	Temelji strukturalističke antropologije
10.	Klasifikacija, ili kako čuvamo red
11.	Klasifikacija u akciji I: koje životinje smijemo jesti?
12.	Klasifikacija u akciji II: disciplina m/ž
13.	Klasifikacija u akciji III: nacionalni poredak stvari
14.	Klasifikacija u akciji IV: nejednakost i praksa
15.	Zaključna sesija
16.	Priprema za ispit (nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući videomaterijale, i vježba u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.										
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:										
(struktura izvođenja konačne	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R.br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%		
R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)								
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%								

ocjene i bodovanje)	2.	Učešće u vježbama	20	20%
	3.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%
	4.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100		bodova	100%
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti/kinje postižu na sljedeći način:			
<ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću predavanjima i vježbama; • Aktivnošću u toku vježbi (učešću u diskusijama i sklonošću ka kritičkom promišljanju); • Polusemestralnom provjerom znanja; • Završnim ispitom 				
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>			
Literatura	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Precizna uputstva za svaku jedinicu će biti dostupna u detaljnom silabusu.</p> <p>Barnard A. 2011 (2000). <i>Povijest i teorija antropologije (preveo S Hasnaš)</i>. Zagreb: Jesenki i Turk.</p> <p>Bart F. [Barth F.] 1997 (1969). 'Etničke grupe i njihove granice' U: Putinja F. i Stref-Fenar Ž. <i>Teorije o etnicitetu (preveo A Mimica)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Boas F. 1982 (1911). <i>Um primitivnog čoveka (preveo A I Spasić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Burdije P. [Bourdieu P.] 1999 (1977). <i>Nacrt za jednu teoriju prakse (prevela M Pajević)</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 39-52.</p> <p>Bugarski R. 2005. <i>Jezik i kultura</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Delijež R. [Deliège R.]. 2012 (2006). <i>Istorija antropologije (preveli P Sekeruš i T Valčić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Daglas M. [Douglas M.] 2001 (1966). <i>Čisto i opasno: analiza pojma prljavštine i tabua (prevela I Spasić)</i>. Beograd: XX Vek. ili Douglas M. 2004 (1966). <i>Čisto i opasno: antropološka analiza pojmova nečistoće i tabua (prevela T Bukovčan Žufika)</i>. Zagreb: Algoritam.</p> <p>Evans-Pritchard E.E. 1976 (1937). <i>Witchcraft, oracles and magic among the Azande</i>. Oxford: Clarendon.</p> <p>Evans-Pričard E.E. [Evans-Pritchard E.E.] 1983 (1951). <i>Socijalna antropologija (preveo P Stojović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Godelier M. 1982. 'Mit i povijest: razmišljanje o temeljima divlje misle' U: <i>Marksizam i antropologija (preveli M Hanžeković i D Zorić)</i>. Zagreb: Školska knjiga. 369-391.</p> <p>Haris M. [Harris M.]. 1995 (1975). <i>Krave, svinje, ratovi i veštice (prevela I Spasić)</i>. Novi Sad: Svetovi.</p> <p>Hač E. [Hatch E.]. 1979 (1973). <i>Antropološke teorije I/II (preveo A I Spasić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Hert G. [Herdt G.] 2002. 'Treći pol i treći rod (prevele A Zaharijević i Z Ivanović)</p>			

	<p><i>Kultura</i> 105/106, 63–131.</p> <p>Hromadžić A. 2012 (2011). 'Miješanje u školskim toaletima: mladi i politika pomirenja u poslijeratnoj Bosni i Hercegovini' U: Majstorović D. (ur) <i>Kritičke kulturološke studije u postjugoslovenskom prostoru (prevod FF UBL)</i>. Banja Luka: Filološki fakultet Univerziteta u Banjoj Luci. 315-344.</p> <p>Kulenović N. 2016. <i>Objašnjenje u antropologiji – istorijski kontekst</i>. Beograd: FF Uni BG, Odeljenje za etnologiju i antropologiju.</p> <p>Kulenović N. 2017. <i>Objašnjenje u antropologiji – polemike</i>. Beograd: FF Uni BG, Odeljenje za etnologiju i antropologiju i Srpski genealoški centar.</p> <p>Lič E. [Leach E.] 1972 (1970). <i>Klod Levi Stros (prevela M Mihajlović)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Lič E. [Leach E.] 1983 (1976). <i>Kultura i komunikacija (preveo B. Hlebec)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Leach E. 1988 (1964). 'Antropološki aspekti jezika: kategorija životinja i jezično nasilje (prevela S Bezjak)' <i>Quorum</i> 2 (19): 83-106.</p> <p>Lévi-Strauss C. 1978 (1962). <i>Divlja Misao (preveli J i B Jelić)</i>. Beograd: Nolit.</p> <p>Lévi-Strauss C. 1989 (1958). <i>Strukturalna antropologija (preveo I Kuvačić)</i>. Zagreb: Stvarnost.</p> <p>Lévy-Bruhl L. 1954 (1922). <i>Primitivni mentalitet (preveo N Berus)</i>. Zagreb: Kultura.</p> <p>Malinovski B. 1971 (1925). <i>Magija, nauka, religija (prevela A Todorović)</i>. Beograd: Prosveta.</p> <p>Malki L. [Malkki L.] 2009 (1994). 'Gradjani čovečanstva – internacionalizam i zamišljena zajednica nacija (prevela A Zaharijević)' <i>Treći Program (Radio Beograd)</i> 139-140 (III-IV), 381-411.</p> <p>Moore J.D. 2002 (1997). <i>Uvod u antropologiju: teorije i teoretičari kulture (prevela G V Popović)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Papić Ž. 1997. <i>Polnost i kultura: telo i znanje u socijalnoj antropologiji</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Papić Ž. & Sklevicky L. 2003 (1983). <i>Antropologija žene (2. izdanje)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Rihtman Augustin D. 1984. <i>Struktura tradicijskog mišljenja</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Sapir E. 1974. <i>Ogledi iz kulturne antropologije (Izbor i predgovor R Bugarski, preveo A I Spasić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Škrbić Alempijević N. 2006. 'Inverzija spolova u hrvatskim pokladnim i svadbenim običajima' <i>Narodna umjetnost</i> 43:2, 41–58.</p> <p>Spasić I. 2013. <i>Kultura na delu: društvena transformacija Srbije iz Burdijeovske perspektive</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Spasić I. 2004. <i>Sociologije svakodnevnog života</i>. Beograd: Zavod za udžbenike.</p> <p>Vorf B. [Whorf B.L.]. 1979. <i>Jezik, misao i stvarnost (Izbor i predgovor R Bugarski, preveo S Sinđelić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Žikić B. 2006. 'Kako složiti babe, žabe i električne gitare: uvod u kognitivnu antropologiju' <i>Antropologija</i> 6, 117-139.</p>
Napomene	

SILABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savremene teorije u etnologiji i kulturnoj antropologiji				
Šifra/kod	FIL ETN 101	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	stef.jansen@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	Pon 14:00-17:00 Srijeda 15:00-17:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar____; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Ovaj predmet će upoznati studente/kinje s ključnim teorijama i konceptima iz antropologije. Kako antropologija proučava ljudsku praksu? Kako koncipira kulturni/društveni okvir u kojem se ta praksa odvija? Kako formuliše kritičke analize? Koja je uloga upoređivanja u tome? Koji su koncepti u središtu raznih antropoloških teorija o kulturnoj raznolikosti, o društvenim odnosima, o redu i o sukobima, o istorijskim procesima? U fokusu našeg interesovanja će biti temelji antropološkog <i>pristupa</i> : oslanjaćemo se na etnografska istraživanja iz različitih dijelova svijeta kako bismo razumjeli kako antropologija doprinosi znanju o ljudima i o njihovom društvenom životu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa temeljima antropološkog pristupa; - Upoznavanje studenata/kinja sa ključnim teorijama i konceptima u antropologiji, pa i odnos između njih; - Upoznavanje studenata/kinja sa centralnom ulogom etnografskih istraživanja u razvoju antropoloških teorija; - Unaprijeđenje vještina kritičke analize pretpostavki savremenih društvenih konvencija. 				
Ishodi učenja	Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu pristupiti globalnoj raznovrsnosti društvenih praksi sa senzibilnošću i otvorenošću; mogu prepoznati značaj i specifičnost antropološkog pristupa, uključujući ulogu etnografskih istraživanja u razvoju teorijskih uvida; mogu ovladati osnovnim teorijskim znanjima iz antropologije; mogu prepoznati i procijeniti doprinose raznih teorija i odnos između njih; i mogu upotrebiti njihove ključne pojmove u analizi društvenih pojava.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
1.	Uvod: plan rada
	<u>I. Dio. Temelji antropološkog pristupa</u>
2.	Antropologija kao čuđenje I: kulturni relativizam
3.	Antropologija kao čuđenje II: socijalni konstruktivizam
4.	Kontekstualizacija, holizam i upoređivanje
	<u>II. Dio. Antropološki koncept 'kultura'</u>
5.	Raznobojni mozaik: klasična američka kulturna antropologija
6.	Kulture kao tekstovi: interpretativna antropologija
7.	Da li globalizacija vodi kulturnoj homogenizaciji?
8.	<i>Polusemestralni zadatak</i>
9.	Antropološka kritika pojma 'kultura'
	<u>III. Dio. Organizacija društva, dominacija i nejednakost</u>
10.	Društveni red: strukturno-funkcionalistička antropologija
11.	Kulture kao sistemi klasifikacije: strukturalistička antropologija
12.	Da li je ž/m univerzalno?: feministička antropologija
13.	Kultura kao mistifikacija: Marksistička antropologija
14.	Razlike, nejednakosti i globalni procesi
15.	Zaključna sesija
16.	Priprema za ispit (nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući videomaterijale, i vježba u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="443 376 1401 611"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralni zadatak</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti/kinje postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću predavanjima i vježbama; • Aktivnošću u toku vježbi (učesću u diskusijama i sklonošću ka kritičkom promišljanju); • Polusemestralnim zadatkom; • Završnim ispitom 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%	2.	Učešće u vježbama	20	20%	3.	Polusemestralni zadatak	20	20%	4.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%																						
2.	Učešće u vježbama	20	20%																						
3.	Polusemestralni zadatak	20	20%																						
4.	Završni ispit	50	50%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																								
<p>Literatura</p>	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Precizna uputstva za svaku jedinicu će biti dostupna u detaljnom silabusu.</p> <p>Abélès M. 2014 (2008). <i>Antropologija globalizacije (prevela A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Barnard A. 2011 (2000). <i>Povijest i teorija antropologije (preveo S Hasnaš)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Benedikt R. [Benedict R.] 1976 (1934). <i>Obrasci kulture (preveo B Marković)</i>. Beograd: Prosveta.</p> <p>Delijež R. [Deliège R.]. 2012 (2006). <i>Istorija antropologije (preveli P Sekeruš i T Valčić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Daglas M. [Douglas M.] 1983 (1966). <i>Čisto i opasno: analiza pojmova prljavštine i tabua (prevela I Spasić)</i>. Beograd: XX vek. ili Douglas M. 2004 (1966). <i>Čisto i opasno: antropološka analiza pojmova nečistoće i tabua (prevela T Bukovčan Žufika)</i>. Zagreb: Algoritam.</p> <p>Eriksen T.H. 2014 (2004). <i>Šta je socijalna antropologija? (prevela S Vuković)</i>. Beograd: Karpos.</p> <p>Gerc K. [Geertz C.]. 1998 (1973). <i>Tumačenje kultura (prevela S Glišić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Godelier M. 1982. <i>Marksizam i antropologija (preveli M Hanžeković i D Zorić)</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Hač E. [Hatch E.]. 1979 (1973). <i>Antropološke teorije I/II (preveo A I Spasić)</i>. Beograd:</p>																								

	<p>XX vek.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Razlog za dom (prevod IEF)</i>. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.</p> <p>Kalb D. & Halmai G. (ur.) 2020 (2011). <i>Naslov: nacija, podtekst: klasa. Populizam radničke klase i povratak potlačenih u neoliberalnoj Evropi (prevela A Okerić Zaid)</i>. Sarajevo: Udruženje za izgradnju mira.</p> <p>Luelen T. [Lewellen T.] 2001 (1992). <i>Uvod u političku antropologiju (preveo N Gaijć)</i>. Čačak: Gradac.</p> <p>Mekdugal Dž.P. [MacDougall J.P.] 2005 (2003). 'Transnacionalni proizvodi kao lokalne kulturne ikone: Barbi lutke u Meksiku (prevela Č Brković)' <i>Treći Program (Radio Beograd)</i> 125-126 (I-II), 301-315.</p> <p>Mid M. [Mead M.] 1978 (1928). <i>Sazrevanje na Samoi (prevela J Stakić)</i>. Beograd: Prosveta.</p> <p>Monaghan J. & Just P. 2003 (2000). <i>Socijalna i kulturna antropologija (prevela M Babić)</i>. Sarajevo: Šahinpašić.</p> <p>Moore J.D. 2013 (1997). <i>Uvod u antropologiju: teorije i teoretičari kulture (prevela G V Popović)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Papić Ž. 1984. 'Pol i rod: kategorije socijalne organizacije polnosti' <i>Revija za sociologiju</i> 3/4, 327-331.</p> <p>Papić Ž. & Sklevicky L. (ur.) 2003 (1983). <i>Antropologija žene</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Pavković N.F. 1986. 'Osvrt na francusku etnologiju marksističke orijentacije' <i>Marksistička misao</i> 5, 3-12.</p> <p>Retklif-Braun A.R. [Radcliffe-Brown A.R.] 1982 (1952). <i>Struktura i funkcija u primitivnom društvu (prevela S Glišić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Salins M. [Sahlins M.] 2016 (1972). <i>Prvobitno društvo blagostanja: esej o ekonomiji lovaca-sakupljača (preveo i priredio A Golijanin)</i>. Beograd: Anarhija-Blok 45.</p> <p>Šavija-Valha N. 2013. <i>Raja: ironijski subjekt svakodnevne komunikacije u Bosni i Hercegovini i raja kao strategija življenja</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Vasiljević J. 2016. <i>Antropologija građanstva</i>. Novi Sad: Mediterran.</p> <p>Rajt S. [Wright S.] 1998. 'Politizacija kulture (prevela Č Brković)' <i>Otvoreni kulturni forum</i></p>
Napomene	

SILABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Socijalna antropologija				
Šifra/kod	SOC 301	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	stef.jansen@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	Pon 14:00-17:00 Srijeda 15:00-17:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predmet će upoznati studente/kinje sa specifičnim pristupom socijalne antropologije. Na osnovi etnografskih istraživanja iz raznih dijelova svijeta, socijalna antropologija nudi komparativno i kritičko znanje o čovjeku kao društvenom biću. Kako ljudi u različitim društvima različito organizuju zajednički život? Koji je odnos između pojedinca i kolektiva u društvenim procesima? Koji mehanizmi služe da održavaju društvenu integraciju? Kako se odvijaju sukobi oko toga? Kako se reprodukuju i osporavaju nejednakosti i dominacija? Socijalna antropologija nudi pristup, koncepte i teorije za sofisticirano razumijevanje tih procesa, kao i za kritičko preispitivanje centralnih pretpostavki moderne misli i savremenih društava.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa karakteristikama socijalno-antropološkog pristupa, koji gradi teoriju na osnovi etnografskih istraživanja; - Upoznavanje studenata/kinja sa važnim socijalno-antropološkim teorijama i konceptima za komparativno razumijevanje društvenih procesa; - Razvoj intelektualne vještine induktivne teorijske argumentacije na bazi empirijskog materijala iz istraživanja svakodnevnih života; - Unaprijeđenje vještina kritičke analize društvenih procesa iz perspektive socijalne antropologije. 				
Ishodi učenja	<p>Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu prepoznati i artikulirati specifični socijalno-antropološki pristup, uključujući ključni doprinos etnografskih istraživanja; mogu operirati sa senzibilnošću i otvorenošću za globalnu raznovrsnost društvenih praksi, za njihovu kontingentnost, i za njihove različite kontekstualne značaje; mogu ovladati ključnim pojmovima iz socijalne antropologije i prepoznati i procijeniti doprinose raznih teorija; mogu upotrebiti njene temeljne pojmove u analizi društvenih pojava.</p>				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
1.	Uvodna sesija
2.	Raznolikost, kontingentnost i kritika
3.	Da li je bogatstvo isto kao i posjedovanje?
4.	Da li je čovjek primarno <i>homo economicus</i> ?
5.	Ima li besplatnih darova?
6.	Postoji li društvo bez/protiv države?
7.	Nada za i/li protiv države?
8.	<i>Polusemestralni zadatak</i>
9.	Kako se održava društveni red?
10.	Obreda prelaza
11.	Rod i nejednakost
12.	Egzistencija i ideologija
13.	Strategije i reprodukcija
14.	Ljudska praksa i globalni procesi
15.	Završna sesija
16.	Priprema za ispit (nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući videomaterijale, i vježba u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="443 376 1401 566"> <thead> <tr> <th>R.br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralni zadatak</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti/kinje postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnom prisutnošću predavanjima i vježbama; • Aktivnošću u toku vježbi (učestvu u diskusijama i sklonošću ka kritičkom promišljanju); • Polusemestralnim zadatkom; • Završnim ispitom 	R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%	2.	Učešće u vježbama	20	20%	3.	Polusemestralni zadatak	20	20%	4.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R.br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%																						
2.	Učešće u vježbama	20	20%																						
3.	Polusemestralni zadatak	20	20%																						
4.	Završni ispit	50	50%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																								
<p>Literatura</p>	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Precizna uputstva za svaku jedinicu će biti dostupna u detaljnom silabusu.</p> <p>Abélès M. 2001 (1990). <i>Antropologija države (prevela A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Abélès M. 2014 (2008). <i>Antropologija globalizacije (prevela A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Bringa T. 1997 (1995). <i>Biti Musliman na bosanski način (prevela S Kreso)</i>. Sarajevo: Dani.</p> <p>Burdije P. [Bourdieu P.]. 1999 (1972). <i>Nacrt za jednu teoriju prakse: tri studije o kabilskoj etnologiji (prevela M Pajević)</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.</p> <p>Klastres P. [Clastres P.] 2002 (1974). <i>Društvo protiv države: eseji iz političke antropologije (preveo i priredio A Golijanin)</i>. Beograd: Anarhija - Blok 45.</p> <p>Delijež R. [Deliège R.]. 2012 (2006). <i>Istorija antropologije (preveli P Sekeruš i T Valčić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Erdei I. 2008. <i>Antropologija potrošnje</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Eriksen T.H. 2014 (2004). <i>Šta je socijalna antropologija? (prevela S Vuković)</i>. Beograd: Karpos.</p> <p>Godelier M. 1982. <i>Marksizam i antropologija (preveli M Hanžeković i D Zorić)</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Godelije M. [Godelier M.] 2003 (1981). 'Prelazak i jednog načina proizvodnje u drugi (prevela S Grahek)' U: Mitrović Lj. & Todorović D. (prir.) <i>Sociologija i istorija</i>.</p>																								

- hrestomatija iz istorijske sociologije*. Niš: FF u Nišu / DIGP Prosveta. 237-244.
- Graeber D. 2013 [2011]. *Dug: prvih 5000 godina (preveo D Biličić)*. Zagreb: Fraktura.
- Jansen S. 2020. *Razlog za dom (prevod IEF)*. Zagreb: IEF.
- Jansen S. 2020. *Čežnja u međuvremenu: 'normalan život' i država u jednom sarajevskom naselju (prevela A Bajazetov)*. Beograd: XX Vek.
- Kalb D. & Halmai G. (ur.) 2020 (2011). *Naslov: nacija, podtekst: klasa. Populizam radničke klase i povratak potlačenih u neoliberalnoj Evropi (prevela A Okerić Zaid)*. Sarajevo: Udruženje za izgradnju mira.
- Mos M. [Mauss M.]. 1982 (1925). *Sociologija i antropologija (prevela A Moralić)*. Beograd: XX vek.
- Minc S. [Mintz W.]. 2017 (1985). *Slast i moć: mesto šećera u modernoj istoriji (prevela S Gobec)*. Novi Sad: Mediterran.
- Monaghan J. & Just P. 2003 (2000). *Socijalna i kulturna antropologija (prevela M Babić)*. Sarajevo: Šahinpašić.
- Moore J.D. 2013 (1997). *Uvod u antropologiju: teorije i teoretičari kulture (prevela G V Popović)*. Zagreb: Jesenski i Turk.
- Nemanjić M. & Spasić I. (ur.) 2006. *Nasleđe Pjera Burdijea: pouke i nadahnuća*. Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju.
- Papić Ž. 1997. *Polnost i kultura: telo i znanje u socijalnoj antropologiji*. Beograd: XX vek.
- Papić Ž. & Sklevicky L. (ur.) 2003 (1983). *Antropologija žene*. Beograd: XX Vek.
- Petrović T. & Matošević A. (ur.) 2020. *Duh pruge, zbornik radova o knjizi E.P. Thompsona; Pruga: Avantura izgradnje*. Beograd: Fabrika knjiga.
- Retklif-Braun A.R. [Radcliffe-Brown A.R.] 1982 (1952). *Struktura i funkcija u primitivnom društvu (prevela S Glišić)*. Beograd: XX vek.
- Salins M. [Sahlins M.] 2002 (1974). *Prvobitno društvo blagostanja: esej o ekonomiji lovaca-sakupljača (preveo i priredio A Golijanin)*. Beograd: Anarhija - Blok 45.
- Šavija-Valha N. 2013. *Raja: ironijski subjekt svakodnevne komunikacije u Bosni i Hercegovini i raja kao strategija življenja*. Zagreb: Jesenski i Turk.
- Škrbić Alempijević N., Potkonjak S. & Rubić T. 2016. *Misliti etnografski. Kvalitativni pristupi i metode u etnologiji i kulturnoj antropologiji*. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo.
- Supek O. 1987. 'Darivanje kao totalna komunikacija' *Etnološka tribina* 10, 7-18.
- van Genep A. [Van Gennep A.] 2005 (1908). *Obredi prelaza (preveo J Loma)*. Beograd: Srpska književna zadruga.
- Vodopija M. 1976. 'Maturiranje kao rite de passage' *Narodna umjetnost* 13, 77-90.

Napomene

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za sociologiju – studijski program Sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u etnologiju				
Šifra/kod	FIL ETN 102	Status (obavezni ili izborni)	obavezan	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 53 E-mail: Telefon:+387 33 253 100	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Historijski razvoj etnologije kao nauke. Terminološki problemi (etnologija, etnografija, antropologija). Teorije i škole u etnologiji. Etnološke metode i izvori. Važnost terenskog istraživanja. Nacionalne škole u etnologiji: evropska vs. američka etnologija. Suvremene perspektive i budućnost etnologije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenta sa nastankom i razvojem etnologije kao „nauke o narodu“, te osnovnim pojmovima etnološke znanosti, i to u kronološkom slijedu od prvog izdvajanja etnologije kao zasebne naučne discipline, preko mjesta i uloge etnologije u razdoblju romanizacije, do upoznavanja sa klasicima etnologije i njihovim teoretskim načelima. S obzirom na historijske okolnosti, posebno se razmatraju poimanja etnologije u bivšim evropskim socijalističkim zemljama, ali i najnoviji trendovi u suvremenoj etnologiji.				
Ishodi učenja	Po okončanju ovog kolegija studenti će moći : - Prepoznati porijeklo i značaj etnologije kao zasebne naučne discipline, - Razumjeti historijski kontekst koji je uticao na razvoj etnologije,				

- Prepoznavati i koristiti u praksi stručnu terminologiju.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem predmeta i koncepcijom vježbi
2.	Historija nastanka i razvoja etnologije. „Drugi“ u obzorju srednjeg vijeka. Putovanja i putopis kao etnografski izvor. Vježbe: Marko Polo, <i>Million</i> (odabrani dijelovi) – analiza i diskusija
3.	18. vijek – vijek prosvjetiteljstva. Začetak „nauke o čovjeku“. Značaj prelaska s pojma „ljudski rod“ na pojam „ljudska vrsta“. Revitalizacija pojma „divljak“. Antikolonijalistički stav u djelima autora 18. stoljeća. Vježbe: Ibn Haldun: <i>Muqadima</i> (odabrani dijelovi) – analiza i diskusija
4.	Značaj perioda romantizma u razvoju etnološke nauke. Odjek hermetičkog shvaćanja naroda u etnologiji početka 19. stoljeća. Vježbe: analiza teksta Nikole Pavkovića: <i>Antropologija/etnologija – nauka o drugima</i>
5.	Terminološka lutanja. Evropska etnologija i američka antropologija – susreti i razmimoilaženja. Osnovne odrednice etnologije 20. stoljeća. Vježbe: prezentacija seminarskih radova
6.	Teorije i škole u etnologiji: Jednolinijski evolucionizam, analitičke misaone struje – Boas i njegov koncept kulture; psihologizam i kulturalizam, animizam Vježbe: prezentacija seminarskih radova
7.	Funkcionalizam i njegov najznačajniji predstavnik B. Malinowski. Vježbe: analiza odabranog odlomka iz knjige B. Malinowskog: <i>Argonauti zapadnog Pacifika</i>
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Strukturalizam C. Levi-Straussa Vježbe: C. Levi-Strauss, <i>Tužni tropi</i> (odabrani dijelovi – diskusija)
10.	Etnološke metode i izvori. Vježbe: Intervju u etnografiji – kako ga sastaviti? (primjer i analiza)
11.	Etnolog na terenu. Etički kodeks etnografskih istraživanja.

	Vježbe: terenski rad–posjeta nekim od tradicionalnih zanatskih radionica na Bašćaršiji
12.	Materijalna i duhovna kultura u kontekstu etnoloških istraživanja.
	Vježbe: posjeta Muzeju Sarajeva
13.	Etnologija i turizam.
	Vježbe: prezentacija seminarskih radova
14.	Suvremene tendencije u etnologiji: etnologija svakodnevice; „rodna“ etnologija.
	Vježbe: Dunja Rihtman-Auguštin, <i>Ulice moga grada</i> (analiza odabranih dijelova)
15.	Suvremene tendencije u etnologiji: antropologija globalizacije; antropologija migracija
	Vježbe: prezentacija seminarskih radova
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Uz obavezan dio nastave, koji se sastoji iz predavanja i vježbi, koristiće se i prezentacija uz upotrebu savremenih tehnologija te analiza i diskusija.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="479 243 1451 657"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>35</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno prisustvo predavanjima i vježbama; • Aktivno učešće u diskusijama; pokazivanje inicijative; • Polusemestralni ispit; • Završni pismeni ispit. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo	10	10%	2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%	4.	Završna provjera znanja	35	35%													Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Redovno prisustvo	10	10%																																		
2.	Aktivnost na predavanjima i časovima vježbi	20	20%																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%																																		
4.	Završna provjera znanja	35	35%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>H. Bauzinger, <i>Etnologija. Od proučavanja starine do kulturologije</i>. Beograd, 1999.</p> <p>Ž. Poarije, <i>Istorija etnologije</i>. Beograd, 1999.</p> <p>B. Bratanić, <i>Regionalna ili nacionalna i opća etnologija</i>, Slovenski etnograf X, Ljubljana, 1957, str.7-18.</p> <p>V. Belaj, <i>Plaidoyer za etnologiju kao historijsku znanost o etničkim skupinama. Studia ethnologica</i>1. Zagreb,1989, str. 9-17.</p> <p>M. Bajraktarović, <i>Osnoviopšte etnologije</i>. Beograd, 1977.</p>																																				

	<i>Dodatna</i> R. Sulima, <i>Antropologija svakodnevice</i> . Beograd, 2005. M. Abeles, <i>Antropologija globalizacije</i> . Beograd, 2014.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<u>SATATISTIKA U DRUŠTVENIM ZNANOSTIMA</u>				
Šifra/kod	FIL SOC 321	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. godina	2022/23 2023/24 2024/25
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	ALMIRA ARNAUT-BERILO			
	Kontakt podaci	Kabinet: Ekonomski fakultet 53/III E-mail: almira.arnaut@efsa.unsa.ba Telefon: 033 275 954	Termin konsultacija	Ekonomski fakultet: • Srijeda od 10 do 15 Filozofski fakultet: • U dogovoru sa studentima	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar_____; vježbe _2_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se sastoji iz sljedećih tematskih cjelina: UVOD U STATISTIKU KAO NAUKU (osnovni pojmovi, metode prikupljanja i prezentacije podataka, analiza strukture statističkog skupa) DESKRIPTIVNA STATISTIKA (mjere centralne tendencije, mjere varijacije, mjere oblika distribucije) POJAM VJEROVATNOĆE I SLUČAJNE VARIJABLE (osnovni pojmovi, prekidne i neprekidne distribucije slučajnih varijabli) REGRESIONA I KORELACIONA ANALIZA (kovarijansa i korelacija, linearna regresija i metod najmanjih kvadrata) PROCJENE OBILJEŽJA OSNOVNOG SKUPA NA OSNOVU UZORKA (intervali povjerenja, hipoteze, neparametrijski testovi)				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je da se studenti upoznaju sa osnovnim karakteristikama statistike kao znanosti koja svoje nezaobilazno mjesto ima u društvenim naukama i da se osposobe za ispravno selektiranje statističkih podataka, valoriziranje njihove upotrebljivosti i vjerodostojnosti.				
Ishodi učenja	Student će po završetku kolegija biti osposobljen za praktičnu primjenu osnovnih statističkih metoda i modela u društvenim naukama. Tu podrazumjeva da će student:				

	<ul style="list-style-type: none"> • Razumjeti osnovne statističke pojmove i mjere u kontekstu deskriptivne analize i inferencijalne analize podataka. • Biti u mogućnosti da kritički analizira podatke i identificiraju neophodne informacije iz podataka te da efikasno koristi podatke primjenjujući statističke metode i da ispravno izvede zaključke na osnovu dobivenih rezultata. • Moći identificirati, analizirati i primjeniti statističke metode i razumjeti njihovu ulogu i značaj unutar posmatranog konteksta.
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Statistika i statistička istraživanja: Osnovni pojmovi i podjele
2.	Statistika i statistička istraživanja: Načini prikupljanja, obrade i prezentacije podataka
3.	Distribucija frekvencija i percentili
4.	Deskriptivna statistika: Mjere centralne tendencije
5.	Deskriptivna statistika: Mjere varijacije
6.	Deskriptivna statistika: Mjere oblika distribucije
7.	Z- vrijednost i normalna distribucija
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata: Parcijalni ispit I dio
9.	Regresiona i korelaciona analiza: Kovarijansa i korelacija
10.	Regresiona i korelaciona analiza: Linearna regresija i metod najmanjih kvadrata
11.	Osnovi metode uzoraka: procjene obilježja osnovnog skupa na osnovu uzorka
12.	Intervali povjerenja: (aritmetička sredina, varijansa i proporcija)
13.	

	Testiranje hipoteza (aritmetička sredina),
14.	Testiranje hipoteza (varijansa, proporcija)
15.	Seminarski radovi: prezentacije
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Ex katedra predavanja, rad u grupama i individualni rad.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Domaće zadaće</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u> 100 </u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenti su obavezni da kontinuirano tokom semestra rade i donesu na uvid zadaće • Seminarski rad se sastoji od analize formiranog anketnog upitnika (koji sadrži kvalitativne i kvantitativne varijable), izvještaja i prezentacije • Polusemestralna provjera znanja se provodi pismeno kroz test koji se sastoji od teorijskog dijela i dva zadatka. • Završni ispit se provodi pismeno kroz test koji se sastoji od teorijskog dijela i dva zadatka. <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Domaće zadaće	20	20%	2.	Seminarski rad	20	20%	3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30%	4.	Završni ispit	30	30%	5.												Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Domaće zadaće	20	20%																																		
2.	Seminarski rad	20	20%																																		
3.	Polusemestralna provjera znanja	30	30%																																		
4.	Završni ispit	30	30%																																		
5.																																					
Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																																				

	<p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Somun-Kapetanović, R.: Statistika u ekonomiji i menadžmentu, Ekonomski fakultet Sarajevo, treće izdanje, 2012.</p> <p>Resić, E.: Zbirka zadataka iz Statistike, Ekonomski fakultet Sarajevo, 2006.</p> <hr/> <p><i>Dodatna</i></p> <p>Serdar, V., Šošić, I.: Uvod u Statistiku, Školska knjiga, Zagreb, 2002.</p> <p>Gary W. Heiman: Basic Statistic for the Behavioral Science, six edition, , Wadsworth, Cengage Learning, 2011, Belmont, Usa, On line: http://file.zums.ac.ir/ebook/352-Basic%20Statistics%20for%20the%20Behavioral%20Sciences,%206th%20Edition-Gary%20Heiman-0840031432-Wadsworth%20Pu.pdf</p> <p>David M. Lane and all: Introduction to Statistics; Online Edition: http://onlinestatbook.com/Online Statistics Education.pdf</p>
Napomene	

Prof. Dr. Almira Arnaut Berilo

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP PRIMIJENJENA SOCIOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 504	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Jelena Gaković, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: tatjana.zarkovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Smisao sociologije kao aplikativne znanosti u izučavanju društvenih grupa i relacija. Sociološka imaginacija. Odnos sociologije i drugih društvenih znanosti. Debata konvencionalna vs. primjenjena sociologija. Primjena socioloških teorija, koncepata i metoda na aktualne društvene probleme. Specijalizirana područja sociologije. Interdisciplinarnost i multidisciplinarnost. Relevantnost profesije sociologa u savremenom društvu. Zanat sociologa. Interakcija znanja i akcije. Primijenjena istraživanja društvenih fenomena, društvenih identiteta i relacija, životnih stilova, društvenih grupa.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa osnovnim teorijskim i istraživačkim konceptima u kvantitativnoj i kvalitativnoj metodologiji u sociologiji. Studenti će raditi na tekstovima autora koji afirmiraju pozitivističke ili postpozitivističke paradigme u sociologiji, kao i one teorije koje svojim analizama doprinose afirmiranju i razvoju kvalitativnog metodološkog pravca (interpretativizam, konstruktivizam, postmodernizam, kritička teorija, poststrukturalizam, neomarksizam, teorije svakodnevnice, etc.) Studenti će raditi i na aplikativnoj dimenziji ovih metodoloških paradigmi kroz terenske faze istraživanja i kroz statističke analize socijalnih varijabli.				
Ishodi učenja	Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za				

	<p>njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Znanja: Upoznavanje i usvojeno znanje o najaktualnijim teorijskim i metodološkim koncepcijama koje se koriste u oblasti aplikativne sociologije sociologije kao praktične znanosti. Razumijevanje i analiza svakodnevnih društvenih relacija, fenomena i procesa i primjena adekvatnog istraživačkog instrumentarija.</p> <p>Vještine: Sposobnost provođenja terenskog istraživačkog rada. Komparacija i stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Kompetencije: Primjena socioloških teorija, koncepata i metoda na aktuelne društvene probleme. Dizajnirati istraživački projekat, definirati i prepoznati problem i metodološke postavke primjerene istraživanom fenomenu. Voditi primijenjena istraživanja društvenih fenomena, društvenih identiteta i relacija, životnih stilova, društvenih grupa.</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama.
2.	<p>Predavanje: Uvod u metodologiju društvenih nauka – metodološko utemeljenje sociologije. Status sociologije u okviru društvenih nauka i tendencije njenog razvoja u savremenom kontekstu.</p> <p>Vježbe: Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama</p>
3.	<p>Predavanje: Predmet, metode, ciljevi i odnos sociologije sa drugim znanostima.</p> <p>Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz obavezne literature. Grupna diskusija.</p>
4.	<p>Predavanje: Sociologija kao društvena aplikativna disciplina. Metode i tehnike empirijskih istraživanja. Prednosti i nedostaci specifičnih metoda i tehnika.</p> <p>Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz obavezne literature.</p>
5.	<p>Predavanje: Pozitivizam, postpozitivizam, fenomenologija, kritička teorija, konstruktivizam.</p> <p>Vježbe: Praktična vježba - Izrada nacrtu znanstveno-istraživačkog projekta na teme odabrane prema interesu studenata. Grupna diskusija.</p>
6.	<p>Predavanje: Kvalitativne i kvantitativne metode i pristupi izučavanju društvenih fenomena. Prednosti i nedostaci. Mješovita metodologija.</p> <p>Vježbe: Grupna vježba na izradi nacrtu znanstveno-istraživačkog projekta.</p>
7.	Predavanje: Etnografski pristup u sociologiji –pregled razvoja i savremeni

	izazovi. Prezentacija i odbrana seminarskih radnji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Faze istraživačkog procesa – od identifikacije istraživačkog problema do rezultata istraživanja. Vježbe: Prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanje: Istraživački postupak : Životne historije, prednosti i nedostaci. Vježbe: Analiza odabranih poglavlja ispitne literature.
11.	Predavanje: Dokumentarno istraživanje - prednosti i nedostaci Vježbe: Prezentacija seminarskih radnji.
12.	Predavanje: Anketno istraživanje – planiranje i provedba. Vježbe: Rad na odabranim poglavljima. Diskusija.
13.	Predavanje: Intervju - prednosti i nedostaci. Vježbe: Grupna diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature – preporuka.
14.	Predavanje: Fokus grupe - prednosti i nedostaci. Vježbe: Praktična demonstracija provedbe istraživačke tehnike. Diskusija.
15.	Dopunska predavanja po izboru studenata. Završne konsultacije. Vježbe: Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe.
---	----------------------

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad	20	20%
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
4.	Polusemestralni ispit	25	25%
5.	Završni ispit	25	25 %
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).

5. Uslov za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave).

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Giddens, Sociologija (poglavlje o metodama i tehnikama istraživanja) 2. A. Halmi: Kvalitativna metodologija u društvenim znanostima. 3. I. Kuvačić: ‘O prednostima i nedostacima kvalitativnog pristupa u sociologiji’. Revija za sociologiju. 3(3-4): 72-88, 1973. 4. A. Leburić: Case study istraživanje - kompleksan metodološki pristup u sociologiji. 5. O. Čaldarović: ‘Kvalitativna metodologija čikaške sociološke škole’. Revija za sociologiju. 14(3-4):215-224, 1984. 6. Supek, R.: Ispitivanje javnog mnijenja. Zagreb: Naprijed, 1968. 7. Bo, S., Veber, F. Vodič kroz terensku anketu. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2005. 8. Mozer, C.A, Metodi Anketiranja u istraživanju društvenih pojava. Beograd: Kultura, 1962.
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marvasti, A. B. Qualitative Research in Sociology. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications, 2004. 2. Babbie, E.: The Practice of Social Research. USA: Wadsworth, 2010.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	PRIMIENJENA SOCIOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 314	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Jelena Gaković, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: tatjana.zarkovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Identitet, prostor i vrijeme; sociološka vizija i spoznaja čovjeka kao društvenog aktera; pluralizacija svakodnevnog života i utjecaj kultura na oblikovanje raznih oblika društvenih identiteta. Subkultura, alternativna kultura i životni stilovi; individualni koncept življenja; društvena dinamika kretanja i pokretljivosti aktera u savremenom dobu globalizma i transnacionalnih procesa. Istraživanje društvenih fenomena, društvenih identiteta i relacija, životnih stilova, društvenih grupa u okviru kojih se realiziraju konsenzualne, konfliktne, predvidive i nepredvidive forme društvenog djelovanja.</p> <p>Smisao sociologije kao aplikativne znanosti u izučavanju društvenih grupa i relacija. Sociološka imaginacija. Odnos sociologije i drugih društvenih znanosti. Debata konvencionalna vs. primjenjena sociologija. Primjena socioloških teorija, koncepata i metoda na aktualne društvene probleme. Specijalizirana područja sociologije. Interdisciplinarnost i multidisciplinarnost. Relevantnost profesije sociologa u savremenom društvu. Zanat sociologa. Interakcija znanja i akcije. Primijenjena istraživanja društvenih fenomena, društvenih identiteta i relacija, životnih stilova, društvenih grupa.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa aktualnim teorijskim i metodološkim koncepcijama koje se koriste u oblasti aplikativne sociologije i ukazivanje na značaj sociologije kao praktične znanosti u razumijevanju i analizi svakodnevnih društvenih relacija, fenomena i procesa. Upoznavanje studenata sa osnovnim teorijskim i istraživačkim konceptima u kvantitativnoj i kvalitativnoj metodologiji u sociologiji.				

Ishodi učenja	<p>Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Znanja: Upoznavanje i usvojeno znanje o najaktualnijim teorijskim i metodološkim koncepcijama koje se koriste u oblasti aplikativne sociologije sociologije kao praktične znanosti. Razumijevanje i analiza svakodnevnih društvenih relacija, fenomena i procesa i primjena adekvatnog istraživačkog instrumentarija.</p> <p>Vještine: Sposobnost provođenja terenskog istraživačkog rada. Komparacija i stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Kompetencije: Primjena socioloških teorija, koncepata i metoda na aktuelne društvene probleme. Dizajnirati istraživački projekat, definirati i prepoznati problem i metodološke postavke primjerene istraživanom fenomenu. Voditi primijenjena istraživanja društvenih fenomena, društvenih identiteta i relacija, životnih stilova, društvenih grupa.</p>
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama.
2.	<p>Predavanje: Uvod u metodologiju društvenih nauka – metodološko utemeljenje sociologije. Status sociologije u okviru društvenih nauka i tendencije njenog razvoja u savremenom kontekstu.</p> <p>Vježbe: Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama</p>
3.	<p>Predavanje: Predmet, metode, ciljevi i odnos sociologije sa drugim znanostima.</p> <p>Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz obavezne literature. Grupna diskusija.</p>
4.	<p>Predavanje: Sociologija kao društvena aplikativna disciplina. Metode i tehnike empirijskih istraživanja. Prednosti i nedostaci specifičnih metoda i tehnika.</p> <p>Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz obavezne literature.</p>
5.	<p>Predavanje: Pozitivizam, postpozitivizam, fenomenologija, kritička teorija, konstruktivizam.</p> <p>Vježbe: Praktična vježba - Izrada nacrtu znanstveno-istraživačkog projekta na teme odabrane prema interesu studenata. Grupna diskusija.</p>
6.	Predavanje: Kvalitativne i kvantitativne metode i pristupi izučavanju društvenih

	fenomena. Prednosti i nedostaci. Mješovita metodologija. Vježbe: Grupna vježba na izradi nacrtu znanstveno-istraživačkog projekta.
7.	Predavanje: Etnografski pristup u sociologiji –pregled razvoja i savremeni izazovi. Prezentacija i odbrana seminarskih radnji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Faze istraživačkog procesa – od identifikacije istraživačkog problema do rezultata istraživanja. Vježbe: Prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanje: Istraživački postupak : Životne historije, prednosti i nedostaci. Vježbe: Analiza odabranih poglavlja ispitne literature.
11.	Predavanje: Dokumentarno istraživanje - prednosti i nedostaci Vježbe: Prezentacija seminarskih radnji.
12.	Predavanje: Anketno istraživanje – planiranje i provedba. Vježbe: Rad na odabranim poglavljima. Diskusija.
13.	Predavanje: Intervju - prednosti i nedostaci. Vježbe: Grupna diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature – preporuka.
14.	Predavanje: Fokus grupe - prednosti i nedostaci. Vježbe: Praktična demonstracija provedbe istraživačke tehnike. Diskusija.
15.	Dopunska predavanja po izboru studenata. Završne konsultacije. Vježbe: Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe.
---	----------------------

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad	20	20%
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
4.	Polusemestralni ispit	25	25%
5.	Završni ispit	25	25 %
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).

5. Uslov za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave).

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. R. Supek: Zanat sociologa 2. V. Milić: Sociološki metod 3. A. Giddens: New Rules of Sociological Method 4. V. Jupp (ed.): The Sage Dictionary of Social Research Methods
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marvasti, A. B. Qualitative Research in Sociology. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications, 2004. 2. Babbie, E.: The Practice of Social Research. USA: Wadsworth, 2010.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP SOCIOLOGIJA MARGINALIZOVANIH GRUPA I INKLUZIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 415	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Jelena Gaković, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: tatjana.zarkovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Razmatranje pojma, uzroka, tipova i karakteristika marginalizovanih grupa iz različitih teorijskih perspektiva; analiza postojećih strategija inkluzije: osmišljavanje samostalnih istraživačkih projekata.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa osnovama sociologije marginalizovanih grupa, razmatranje različitih teorijskih perspektiva o uzrocima i posljedicama marginalizacije, senzibilizacija za preispitivanje postojećih strategija uključivanja i rad na planiranju i izvođenju istraživačkih zadataka u ovoj oblasti.				
Ishodi učenja	<p>Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Znanja: Upoznavanje i usvojeno znanje o najaktualnijim teorijskim i metodološkim koncepcijama koje se koriste u oblasti sociologije marginalizovanih grupa. Razumijevanje i analiza svakodnevnih društvenih relacija, fenomena i procesa i primjena adekvatnog istraživačkog instrumentarija.</p> <p>Vještine: Sposobnost provođenja terenskog istraživačkog rada. Komparacija i</p>				

	<p>stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Kompetencije: Primjena socioloških teorija, koncepata i metoda na aktuelne društvene probleme. Dizajnirati istraživački projekat, definirati i prepoznati problem i metodološke postavke primjerene istraživanom fenomenu.</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarским obavezama.
2.	Predavanje: Osnovni koncepti teorija nejednakosti: Socijalno isključivanje Vježbe: Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarским obavezama
3.	Predavanje: Osnovni koncepti teorija nejednakosti: Marginalnost i marginalizacija Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz obavezne literature. Grupna diskusija.
4.	Predavanje: Osnovni koncepti teorija nejednakosti: Periferizacija Vježbe: Analiza odabranih poglavlja iz obavezne literature.
5.	Predavanje: Osnovni koncepti teorija nejednakosti: Prekarizacija Vježbe: Praktična vježba - Izrada nacrt a znanstveno-istraživačkog projekta na teme odabrane prema interesu studenata/ica. Grupna diskusija.
6.	Predavanje: Predrasude i stereotipi Vježbe: Grupna vježba na izradi nacrt a znanstveno-istraživačkog projekta.
7.	Predavanje: Rasizam i Ksenofobija Prezentacija i odbrana seminarских radnji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Neoliberalizam i asimetrični odnosi moći, refeudalizacija društvenih odnosa Vježbe: Prezentacija seminarских radova.
10.	Predavanje: Rod i rodni odnosi, LGBT+ Vježbe: Rad na odabranim poglavljima. Diskusija.

11.	Predavanje: Specifičan položaj osoba sa invaliditetom Vježbe: Prezentacija seminarских radnji.
12.	Predavanje: Oni, drugi i „ostali“ i metodološki nacionalizam Vježbe: Analiza odabranih poglavlja ispitne literature.
13.	Predavanje: Migracije i granice Vježbe: Grupna diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature – preporuka.
14.	Predavanje: Ranjivost kod mladih. Vježbe: Praktična demonstracija provedbe istraživačke tehnike. Diskusija.
15.	Predavanje: Osobe treće životne dobi Vježbe: Odbrana i prezentacija seminarских radova.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prezentacija /domaći rad</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>25</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	20%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusemestralni ispit	25	25%	5.	Završni ispit	25	25 %									Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Seminarski rad	20	20%																																		
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																																		
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%																																		
4.	Polusemestralni ispit	25	25%																																		
5.	Završni ispit	25	25 %																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. 2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. 3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10). 5. Uslov za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusestrialne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). <p>Napomena: Neophodno je izvršiti sve navedene obaveze kako bi se ostvarili uslovi za konačnu ocjenu</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<p>Gofman E. (2011): Azili, Mediteran Pablišing, Novi Sad Fuko M. (2012): Rađanje klinike, Mediteran Pablišing, Novi Sad Mišel Fuko (1980): Istorija ludila u doba klasicizma, Nolit, Beograd Gofman E (2011): Stigma, Mediteran Pablišing, Novi Sad Pitts M., Smith A. (ed.) (2007): Researching the Margins, Palgrave Macmillan, Great Britain</p> <p>Aktuelna istraživanja o položaju “marginalizovanih” grupa u BiH</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA EMOCIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 419/421	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Konceptualizacija emocija u klasičnom sociološkom kanonu i razmatranje socijalnih odnosa i emocija u okviru savremenih teorija mikro i makro sociologije. Sociološki doprinosi interdisciplinarnim istraživanjima emocija kao značajki različitih društvenih procesa, akcije i interakcije. Sociološka definicija emocija. Emocije, afekti (“afektivna neutralnost”), osjećaji. Odnos socijalnih struktura, poredaka, društvenih i kulturnih normi vezanih za socijalizaciju emocija. Društvena konstrukcija emocija. Klasifikacijske šeme emocija. Rod i emocije. Kulturalna teorije i emocije. Komercijalizacija emocija. Emocije i identitet. Teorije sopstva i emocije. Interakcionističke studije o emocijama. Emocije, ideologija i socijalne nejednakosti. Sociološke teorije ponosa i srama. Emocije i moralna osjećanja. Emocionalni rad. Analiza odabranih socioloških interpretacija emocija (npr. fenomen fluidnog straha/fluidne ljubavi -Bauman, Giddensov koncept “konvergirajuće ljubavi”, Luhmanovo “kodiranje intimnosti”, proizvođenje emocija u uslužnom sektoru i pitanje “emocionalnog rada” itd)				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa glavnim teorijskim pristupima izučavanja emocija u sociologiji, dodirnim tačkama sa drugim disciplinama i specifičnostima konceptualizacije emocija iz				

	sociološke perspektive.
Ishodi učenja	<p>Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p> <p>Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja emocija u sociologiji. Zna različite struje mišljenja, škole i teorijska usmjerenja i diferencira socijalnu dimenziju emocija prema kontekstima i prema nivoima. Kritički reflektira o specifičnom društvenom i psihosocijalnom kontekstu socijalizacije emocija.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području sociologije emocija.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Konceptualizacija emocija u klasičnom sociološkom kanonu i razmatranje socijalnih odnosa i emocija u okviru savremenih teorija mikro i makro sociologije. Diskusija.
3.	Predavanja i vježbe: Sociološka definicija emocija. Emocije, afekti ("afektivna neutralnost"), osjećaji. Odnos socijalnih struktura, poredaka, društvenih i kulturnih normi vezanih za socijalizaciju emocija.
4.	Predavanja i vježbe: Društvena konstrukcija emocija. Klasifikacijske šeme emocija. Rod i emocije. Socijalizacija emocija. Grupna vježba i diskusija.
5.	Predavanja i vježbe: Kulturalna teorije i emocije. Komercijalizacija emocija. Emocije i identitet.
6.	Predavanja i vježbe: . Teorije sopstva i emocije. Interakcionističke studije o

	emocijama. Emocije, ideologija i socijalne nejednakosti.
7.	Predavanja i vježbe: Sociološke teorije ponosa i srama. Emocije i moralna osjećanja. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Analiza odabranih savremenih socioloških interpretacija emocija. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Giddensov koncept “konvergirajuće ljubavi” - analiza odabranih socioloških interpretacija emocija. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: proizvođenje emocija u uslužnom sektoru i pitanje “emocionalnog rada”) Analiza odabranih socioloških interpretacija emocija. Rad na odabranim poglavljima iz preporučene literature.
12.	Predavanja i vježbe: Luhmanovo “kodiranje intimnosti” - analiza odabranih socioloških interpretacija emocija. Rad na odabranim poglavljima djela Sociologija emocija.
13.	Predavanja i vježbe: Fenomen fluidnog straha/fluidne ljubavi -Bauman - analiza odabranih socioloških interpretacija emocija. Rad na odabranim poglavljima Sociologija emocija. Diskusija.
14.	Predavanja i vježbe: Sociološki doprinosi interdisciplinarnim istraživanjima emocija kao značajki različitih društvenih procesa, akcije i interakcije. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status oblasti i kontaktna područja sa ovom sociološkom disciplinom. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 291 1435 716"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prezentacija /domaći rad</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>25</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: ___100___bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10). Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	10%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusemestralni ispit	25	25%	5.	Završni ispit	25	25 %									Ukupno: ___100___bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Seminarski rad	20	10%																																		
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																																		
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%																																		
4.	Polusemestralni ispit	25	25%																																		
5.	Završni ispit	25	25 %																																		
Ukupno: ___100___bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova. 																																				

Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Turner, Johnatan i Jan Stets, (2011) Sociologija emocija, Jesenski i Turk, Zagreb. (Tekstovi iz tekuće znanstvene periodike)</p> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>Norbert, Elias (1996) O procesu civilizacije, Antibarbarus, Zagreb. Bauman, Zygmunt, (2010). Fluidni strah, Mediterran Publishing, Novi Sad. Salecl, Renata (2012). Tiranija izbora, Fraktura, Zagreb. Giddens, Anthony, (2000), Preobrazba prisnosti , Split, Laus. Luhmann, Niklas (1996) Ljubav kao pasija: o kodiranju intimnosti, Zagreb, Naklada MD. Hochschild, A. R. (2003b). The managed heart: Commercialization of human feeling. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press. Barbalet, J. (1998.) Emotion, Social Theory, and Social Structure. Cambridge: Cambridge University Press. Barbalet J. (ur.), (2002) Emotions and Sociology. Oxford: Blackwell Turner, Jonathan H. 2000. On the Origins of Human Emotions: A Sociological Inquiry into the Evolution of Human Affect. Stanford, CA: Stanford University Press. Hochschild, A. R. (2003). Commercialization of Intimate Life. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press. Beck U., Beck-Gernsheim E., (1995.) The Normal Chaos of Love, Polity Press, Oxford. Nussbaum, Martha, “Suosjećanje – temeljna socijalna emocija”, Treći program Hrvatskog radija, 57, 2000, 215-225</p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP Društvena konstrukcija tehnologije				
Šifra/kod	FIL SOC 416	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 3 seminar___3___; vježbe				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tehnologija/tehnika – definicija pojmova. Krićka teorija tehnologije. Znanost i tehnika kao ideologija. Tehnološki determinizam. Pitanje tehnologije kroz prizmu socijalnog konstruktivizma. Techno-fix. Humanizacija tehnologije. Društvene transformacije posredovane tehnologijom na makro i mikro planu. Etićke implikacije tehnološkog razvoja. Rizici i tehnološka kultura. Tehnologija, priroda i odgovornost.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je upoznati studente sa sociološkim istraživanjima tehnologije i socijalnim aspektima tehnološkog razvoja u savremenom društvu. Studenti dobijaju uvide o osnovnim teorijskim pristupima izučavanju fenomena, srodnim tematskim područjima i tematima.				
Ishodi ućenja	Studenti znanjem pokazuju sistematićno razumijevanje područja studija te vladanje vještinama i metodama istraživaćkog rada u vezi sa zadatim područjem. Ishodi ućenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinaćno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između razlićitih teorija i pravaca kao i krićkićno promišljanje i korišćenje naućenog u postavkama istraživaćkog rada i u nastavnim aktivnostima.				

--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Predavanja: Definiranje temeljnih pojmova. Tehnologija - tehnika. Vježbe: Analiza dijelova iz djela Stoljeće rearanžiranja
3.	Predavanja: Kriička teorija tehnologije. Vježbe: Analiza teksta iz djela Stoljeće rearanžiranja
4.	Predavanja: Socio-konstruktivizam kao teorijska perspektiva. Vježbe: Analiza teksta Socijalni konstruktivizam.
5.	Predavanja: Pitanje tehnologije kroz prizmu sociokonstruktivizma. Vježbe: : Analiza teksta The Social Shaping of Technology
6.	Predavanja: Tehnološki determinizam. Vježbe: : Analiza teksta The Social Shaping of Technology
7.	Predavanja: Znanost i tehnika kao ideologija. Vježbe: : Analiza teksta Rizično društvo – u susret novoj moderni
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Predavanja: Humanizacija tehnologije. Vježbe:) Questioning technology
10.	Predavanja Društvene transformacije posredovane tehnologijom na makro i mikro planu. Vježbe : Presentacija seminarskih radnji
11.	Predavanja: Etičke implikacije tehnološkog razvoja. Rizici i tehnološka kultura. Vježbe: : Analiza teksta Questioning technology
12.	Predavanja: Tehnologija, priroda i odgovornost Vježbe: : Analiza teksta Rizično društvo – u susret novoj moderni
13.	Predavanja: Kompjuteri i etika u sajber dobu. Vježbe: Presentacija seminarskih radnji
14.	Predavanja: protivrječnosti razvoja novih tehnologija Vježbe: Presentacija seminarskih radnji
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Druga pismena provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi.. • Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<ul style="list-style-type: none"> • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Ibrulj, N. (2005) Stoljeće Rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu. Theoria, Sarajevo (odabrana poglavlja)</p> <p>Feenberg A., (2001) Questioning technology, Routledge.</p> <p>Mackenzie, D., Wajcman, J. (1999) The Social Shaping of Technology, Open University Press.</p> <p>Latur B., (1996) Aramis or the Love for Technology, Harvard University Press.</p> <p>Hester, D.M., (2009) Kompjuteri i etika u sajber dobu, Beograd, Društvena misao.</p>

	Beck, U.,(2001) Rizično društvo – u susret novoj moderni, Filip Višnjić, Beograd. Walker, C.R. (1968) Moderna tehnologija i civilizacija: uvod u ljudske probleme u doba strojeva, Naprijed, Zagreb.
	<i>Dodatna</i> (Tekstovi iz aktuelne znanstvene periodike)
Napomene	_____

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA /SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA KOMUNIKACIJE I				
Šifra/kod	FIL SOC 111	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Sadržaj nastavnog predmeta izučava se kroz različite aspekte socijalne ontologije i u nekoliko problemskih sklopova:</p> <p>Kroz sklop 1 (Metodologija komunikoloških istraživanja) ukazuje se na spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije. Izlažu se aktualni problemi relevantni za kvantitativna i kvalitativna empirijska istraživanja kao i problemi subjektivnosti u društvenim istraživanjima na ontološkoj i epistemološkoj ravni.</p> <p>Kroz sklop 2 (Teorije komuniciranja) student se upoznaju sa razlikovanjem komunikacije prema kontekstima i prema nivoima, te podjelom komunikoloških tradicija i komunikoloških teorija: retoričke, semiotičke, fenomenološke, kibernetičke, sociopsihološke, kritičke i sociokulturne.</p> <p>Kroz sklop 3 (Psihologija komuniciranja) pokazuje se komuniciranje kao cjelovita simbolsko /informacijska aktivnost koje obuhvata analizu verbal-</p>				

	<p>nih i neverbalnih oblika komuniciranja i analizi psihosocijalnog konteksta komuniciranja.</p> <p>Kroz sklop 4 (Osnove vizualne komunikacije) student se upoznaju sa konceptima morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualnih komunikacija. Ukazuje se na funkcionalni odnos među dizajnerskim disciplinama, na tzv. kreativni koncept i tržišnu reprezentaciju.</p>
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Osnovni cilj kolegija je da studente upozna sa glavnim topikama istraživanja u oblasti ove posebne sociologije te posebno sa metodama i spoznajnim oblicima (teorijskim i iskustvenim) koji nastaju u procesu ili kao ishodište društvenog komuniciranja.</p> <p>Budući da je predmet hibridnog karaktera i sadrži niz povezanih specijalističkih znanja o društvenoj komunikaciji, o različitim sredstvima komuniciranja i o različitim ciljevima komuniciranja, njegovo poučavanje se odvija i uz znanja s područja različitih znanstvenih disciplina (sociologija, logika, metodologija, semiotika i lingvistika simbolička logika, kognitivna znanost, informatika, teorija sociomedija).</p>
Ishodi učenja	<p>Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije. Zna različite struje mišljenja, škole i teorijska usmjerenja i diferencira komunikaciju prema kontekstima i prema nivoima. Kritički reflektira o specifičnom društvenom i psihosocijalnom kontekstu komunikacije kao simbolsko/infomacijske aktivnosti. Eksplicira koncepte morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualnih komunikacija.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području društvene komunikacije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje

	studenta sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: (Metodologija komunikoloških istraživanja) spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije.
3.	Predavanja i vježbe: (Teorije komuniciranja) razlikovanje komunikacije prema kontekstima i prema nivoima. Podjela komunikoloških tradicija i komunikoloških teorija: retoričke, semiotičke, fenomenološke, kibernetičke, sociopsihološke, kritičke i sociokulturne.
4.	Predavanja i vježbe: (Psihologija komuniciranja) pokazuje se komuniciranje kao cjelovita simbolsko / informacijska aktivnost koje obuhvata analizu verbalnih i neverbalnih oblika komuniciranja i analizi psihosocijalnog konteksta komuniciranja.
5.	Predavanja i vježbe: Osnove vizualne komunikacije - student se upoznaju sa konceptima morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualnih komunikacija. Ukazuje se na funkcionalni odnos među dizajnerskim disciplinama, na tzv. kreativni koncept i tržišnu reprezentaciju.
6.	Predavanja i vježbe: Estetika komunikacije. Opažajna dimenzija komunikacije. Estetsko iskustvo. Teorije komunikacije i opažajni uticaj. Nelingvistički sistem komunikacije.
7.	Predavanja i vježbe: Semiologija značenja i semiologija komunikacije. Pragmatička estetika. Umjetnost kao komunikacija između pojedinca i grupe.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Komunikacija i identitet. Jaka i slaba teorija identiteta. Transnacionalni identiteti, mreže i komuniciranje. Informacijske tehnologije, komunikacija i ambijent inteligentnog prostora. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Komunikacijski činovi i ekonomske transakcije. Komunikacija i kultura. Procesi i oblici interkulturalnog sporazumijevanja. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Vizuelna komunikacija. Znakovi i simboli. <i>Iconic turn</i> . Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
12.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela autora Eko, Umberto. Kultura, Informacija, Komunikacija.
13.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela autora Eko, Umberto. Kultura, Informacija, Komunikacija. Diskusija.
14.	Predavanja i vježbe: M. McLuhanovo razumijevanje medija kao čovjekovih produžetaka. („medij je poruka“, podjela na vruće i hladne medije, globalno selo, vituelna stvarnost) Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe:

	Osvrt na suvremeni status sociologije komunikacije kao posebne grane sociologije i tendencije njenog razvoja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prezentacija /domaći rad</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>25</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u> 100 </u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	10%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusestrialni ispit	25	25%	5.	Završni ispit	25	25 %									Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Seminarski rad	20	10%																																		
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																																		
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%																																		
4.	Polusestrialni ispit	25	25%																																		
5.	Završni ispit	25	25 %																																		
Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%																																		

	<p>(minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).</p> <p>5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eko, Umberto. Kultura, Informacija, Komunikacija. 2. McLuhan, Marshall. Razumijevanje medija. 3. Vreg, Franc. Društveno komuniciranje. 4. Caune, Jean. Estetika komunikacije. 5. Leach, Edmund. Kultura i komunikacija : logika povezivanja simbola 6. Ibrulj, Nijaz. Stoljeće rearanžiranja : eseji o identitetu, znanju i društvu. <p><i>Dodatna:</i></p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA /SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA KOMUNIKACIJE II				
Šifra/kod	FIL SOC 114	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: tatjana zarkovi at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __3__ ; seminar _____ ; vježbe __3__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Sadržaj nastavnog predmeta izučava se kroz različite aspekte socijalne ontologije i u nekoliko problemskih sklopova:</p> <p>Kroz sklop 5 (Komuniciranje i nove tehnologije) daje se povijesni pregled razvoja komunikacijskih tehnologija i upoznaje studente sa teorijama računarskog posredovanja komuniciranja. Kroz sklop 6 (Teorije informacijskog društva) student se upoznaju bliže sa ulogom informacijske i komunikacijske tehnologije u tzv. "informacijskom društvu" u kojem nove tehnologije stvaraju ambijent inteligentnog prostora, ispunjavaju sve sektore društvene ontologije ("sve sfere društvenog života") od političkog i ekonomskog do kulturnog i socijalnog. Aspekti: (a) informacijsko djelovanje u informacijskom društvu (hommo informaticus, kritike tehnološkog determinizma, konvergencija masovnih medija i digitalnih tehnologija); (b) politički, ekonomski i kulturni dometi elektronskih mreža (elektronska demokracija, elektronska tehnokracija, "tehnofix" i "kulturni kapital"); (c)</p>				

	<p>društvene posljedice kompjuterskog posredovanja komuniciranja (nacionalni i internacionalna socijalizacija, komparativno iskustvo i komparativna svijest, programibilna supstancija, konstrukcija virtualnog identiteta).Kroz Sklop 7 (Političko komuniciranje) dovodi se društvena komunikacija u vezu sa političkom ontologijom, individualnom i javnom. Posmatraju se načini i sredstva komuniciranja na intersubjektivnoj ravni, u skupinama i agregatima.</p>
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Osnovni cilj kolegija je da studente upozna sa glavnim topikama istraživanja u oblasti ove posebne sociologije te posebno sa metodama i spoznajnim oblicima (teorijskim i iskustvenim) koji nastaju u procesu ili kao ishodište društvenog komuniciranja.</p> <p>Budući da je predmet hibridnog karaktera i sadrži niz povezanih specijalističkih znanja o društvenoj komunikaciji, o različitim sredstvima komuniciranja i o različitim ciljevima komuniciranja, njegovo poučavanje se odvija i uz znanja s područja različitih znanstvenih disciplina (sociologija, logika, metodologija, semiotika i lingvistika simbolička logika, kognitivna znanost, informatika, teorija sociomedija).</p>
Ishodi učenja	<p>Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije. Zna različite struje mišljenja, škole i teorijska usmjerenja i diferencira komunikaciju prema kontekstima i prema nivoima. Kritički reflektira o specifičnom društvenom i psihosocijalnom kontekstu komunikacije kao simbolsko/infomacijske aktivnosti. Eksplicira koncepte morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualnih komunikacija.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području društvene komunikacije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	
	Predavanja i vježbe:

	Spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja društvene komunikacije.
3.	Predavanja i vježbe: (Komuniciranje i nove tehnologije): povijesni pregled razvoja komunikacijskih tehnologija i upoznaje studente sa teorijama računarskog posredovanja komuniciranja.
4.	Predavanja i vježbe: Teorije informacijskog društva: uloga informacijske i komunikacijske tehnologije u tzv. "informacijskom društvu" u kojem nove tehnologije stvaraju ambijent inteligentnog prostora, ispunjavaju sve sektore društvene ontologije ("sve sfere društvenog života") od političkog i ekonomskog do kulturnog i socijalnog.
5.	Predavanja i vježbe: Osnove vizualne komunikacije - student se upoznaju sa konceptima morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualnih komunikacija. Ukazuje se na funkcionalni odnos među dizajnerskim disciplinama, na tzv. kreativni koncept i tržišnu reprezentaciju.
6.	Predavanja i vježbe: informacijsko djelovanje u informacijskom društvu (hommo informaticus, kritike tehnološkog determinizma, konvergencija masovnih medija i digitalnih tehnologija
7.	Predavanja i vježbe: politički, ekonomski i kulturni dometi elektronskih mreža (elektronska demokracija, elektronska tehnokracija, "tehnofix" i "kulturni kapital");
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: društvene posljedice kompjuterskog posredovanja komuniciranja (nacionalni i internacionalna socijalizacija, komparativno iskustvo i komparativna svijest, programibilna supstancija, konstrukcija virtualnog identiteta). Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Komunikacijski činovi i ekonomske transakcije. Komunikacija i kultura. Procesi i oblici interkulturalnog sporazumijevanja. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Nove tehnologije i vizuelna kultura. Znakovi i simboli. <i>Iconic turn</i> . Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
12.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Studije digitalnog: organologija znanja kognitivne tehnologije. Analiza i diskusija.
13.	Predavanja i vježbe: Reprezentacija, kodiranje i dekodiranje. Rad na odabranim poglavljima: Representations: Cultural representations and signifying practices, Sage publications, London. Diskusija.
14.	Predavanja i vježbe: Društveni odnosi u doba digitalne kulture. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status oblasti i područja posebnih grana sociologije i tendencije razvoja istraživanja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature.

	Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Prezentacija /domaći rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td style="text-align: center;">25</td> <td style="text-align: center;">25%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">25</td> <td style="text-align: center;">25 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: __100__ bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. 2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. 3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	10%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusestrialni ispit	25	25%	5.	Završni ispit	25	25 %	Ukupno: __100__ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Seminarski rad	20	10%																										
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																										
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%																										
4.	Polusestrialni ispit	25	25%																										
5.	Završni ispit	25	25 %																										
Ukupno: __100__ bodova			100%																										

	<p>20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).</p> <p>5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Terranova T., (2004), Network Culture, Politics for the Information Age, Pluto Press. Allison C. (2007) Sociology in the Age of the Internet, McGraw-Hill Education. Virilio, P. (2000). Informatička bomba. Novi Sad: Svetovi. Stigler, B. (2016), Studije digitalnog: organologija znanja kognitivne tehnologije, Beograd, FMK. Hall Stuart, (2003) Representations: Cultural representations and signifying practices, Sage publications, London. Postman, N. (1993). Technopoly: The Surrender of Culture to Technology. New York: Vintage Books</p> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>Dreyfus, H.L.,(2009) On the internet, New York, Routledge. Latour, Bruno, (1991) “Technology is Society Made Durable”, u J. Law (ur.), <i>A Sociology of Monsters</i>, London: Routledge Latour, B.,(2007), Nikada nismo bili moderni - ogled iz simetrične antropologije,Zagreb, Arkzin Deacon, D., Pickering, M.,Golding, P., Murdock, G. Researching Communications: A Practical Guide to Methods in Media and Cultural Analysis. London, Arnold, 1999. Miller, K. Communication Theories. Perspectives, Processes and Context. Boston, McGraw Hill, 2002. Trenholm S., Jensen A. Interpersonal Communication. Belmont, London, Wadsworth Pbl.Co., 2000. Frutiger, A. Signs and Symbols: Their Design and Meaning. Studio Editions, London, 1989. Kress, G. and T. Vanleeuwen. Reading Images: The Grammar of Visual Design. Routledge, London, 1996.</p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>

Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA /SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	URBANA SOCIOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 215	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: tatjana.zarkovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar____; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Društvo i teritorij. Društveni tipovi i modeli teritorizacije. Građansko društvo i teritorij. Urbani svijet. Geneza i tipovi urbanih struktura u europskoj tradiciji. Urbanizacija i gradska modernizacija. Sociološke škole u istraživanju grada. Društvena osnovica suvremene urbanizacije. Akteri, institucije, procesi. Strukturni konflikt. Polarizacija centar-periferija. Urbanizacija i društveni razvitak. Sociološka obilježja urbanizacije u Bosni i Hercegovini. Modeli i granice urbanizacije u razdoblju socijalističke modernizacije. Sociološki aspekti prostornog i urbanističkog planiranja. Suvremene tendencije u istraživanjima odnosa društvo – okoliš. Ruralni prostor Bosne i Hercegovine – standardni razvojni problemi. Kriteriji i tipologije. Seoska socijalna zajednica: odnosi međusobnog poznavanja. Socijalne uloge i pravila ponašanja. Kulturna homogenost. Autarkija i autonomnost u odnosu na globalno društvo. Lokalna specifičnost. Preklapanje rezidencijalnog i radnog prostora. Seosko stanovništvo. Razvoj i društvene promjene u ruralnim sredinama. Ruralna okolica velikih gradova. Uslužni sektor. Migracija stanovništva unutar područja utjecaja grada.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ishodi učenja su usmjereni na ostvarivanje navedenih ciljeva, a sve radi ovladavanja tematskim jedinicama pojedinačno kao i stvaranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu, a što će omogućiti stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u nastavnim aktivnostima.				

Ishodi učenja	<p>Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja urbane sociologije. Zna različite struje mišljenja, škole i teorijska usmjerenja i diferencira istraživanje fenomena urbanog kroz kontaktne discipline. Kritički reflektira o specifičnom društvenom kontekstu urbanog.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području društvene komunikacije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Uvod u osnovne pojmove discipline, nove tendencije i pravci razvoja urbane sociologije, struje mišljenja, škole i tematska usmjerenja u istraživanjima fenomena urbanog kroz kontaktne discipline.
3.	Predavanja i vježbe: Društvo i teritorij. Društveni tipovi i modeli teritorizacije. Građansko društvo i teritorij. Urbani svijet. Geneza i tipovi urbanih struktura u europskoj tradiciji.
4.	Predavanja i vježbe: Urbanizacija i gradska modernizacija. Sociološke škole u istraživanju grada. Društvena osnovica suvremene urbanizacije. Akteri, institucije, procesi. Strukturni konflikt.
5.	Predavanja i vježbe: Polarizacija centar-periferija. Urbanizacija i društveni razvitak. Sociološka obilježja urbanizacije u Bosni i Hercegovini i šire.
6.	Predavanja i vježbe: Modeli i granice urbanizacije u razdoblju socijalističke modernizacije. Sociološki aspekti prostornog i urbanističkog planiranja. Suvremene tendencije u istraživanjima odnosa društvo – okoliš.
7.	Predavanja i vježbe: Socijalne uloge i pravila ponašanja. Kulturna homogenost. Autarkija i autonomnost u odnosu na globalno društvo. Lokalne specifičnosti, procesi globalizacije, globalizacije.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Socijalno isključivanje kroz društveno-prostornu segregaciju. Sociološko razmatranje prostornosti društvenih nejednakosti. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.

10.	Predavanja i vježbe: Socijalna stratifikacija i rezidencijalna segregacija: «dualni grad»; «grad-tvrđava»; «gated communities», „gradski miljei“, „kreativni miljei“, „new lifestyles“)
	Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Socijalna važnost prirode u urbanom kontekstu. Ekonomski rast vs. odrast (degrowth). Održivi razvoj u zemljama u razvoju.
	Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
12.	Predavanja i vježbe: Globalni svjetski gradovi, megalopolisi, konurbacija.
	Rad na odabranim poglavljima djela iz obavezne literature. Analiza i diskusija.
13.	Predavanja i vježbe: Grad u umreženom društvu, prostor-vrijeme, prostori tokova.
14.	Predavanja i vježbe: Kritika klasične urbane sociologije i suvremene perspektive.
	Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status discipline u globalnom kontekstu, aktuelne probleme i topike za dalje istraživanje.
	Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Seminarski rad	20	10%
	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
	4.	Polusemestralni ispit	25	25%

5.	Završni ispit	25	25 %
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).

5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusestrialne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

Čaldarović O.: Urbana sociologija. Zagreb: Globus, 1985.
 Supek, R.(1987) Grad po mjeri čovjeka : s gledišta kulturne antropologije, Naprijed, Zagreb.
 Doksijadis, K., (1982) Čovek i grad,Nolit., Beograd.
 Šarinić,J. Čaldarović O., (2015) Suvremena sociologija grada : od "nove urbane sociologije" prema "sociologiji urbanog" Zagreb, Jesenski i Turk.
 Harvi, Dejvid, Pobunjeni gradovi, Mediterran Publishing, Novi Sad, 2013
 Davis, M., Planet of Slums, London, Verso, 2006. (u prevodu Planet slumova, V.B.Z., Zagreb, 2011)
 Marinović-Uzelac: Socijalni prostor grada. Zagreb: Liber, 1978.
 Rogić I.: Stanovati i biti. Zagreb: Sociološko društvo Hrvatske, 1990.

	<p><i>Dodatna:</i></p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	EKONOMSKA SOCIOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 413	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Sadržaj nastavnog predmeta izučava se kroz klasične i savremene pravce ekonomske sociologije i u nekoliko problemskih sklopova: Ekonomska sociologija kao znanstvena disciplina. Politička ekonomija. Rad i radna snaga. Organizacije. Proizvodnja, potrošnja, raspodjela i razmjena. Pojam i nastanak robne proizvodnje. Roba i njena osnovna svojstva. Način izražavanja vrijednosti robe. Novac. Vrijednost. Tržište. Postvarenje odnosa proizvodnje. Ekonomska globalizacija svijeta. Rod i ekonomija. Kulturna dimenzija ekonomskih pojava. Kultura, religija i ekonomska etika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa glavnim pojmovima i topikama ekonomske sociologije i istraživanjima socijalnih implikacija ekonomskih dimenzija globalizacije. Studenti dobijaju uvid u spoznaje klasika i savremenih autora i razumijevaju značaj analize društvenih odnosa i ekonomskih interesa.				

Ishodi učenja	<p>Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja ekonomske sociologije. Zna različite savremene struje mišljenja, klasične škole i savremena teorijska usmjerenja i diferencira ekonomske dimenzije društvenih procesa i odnosa . Kritički reflektira o specifičnom društvenom kontekstu unutar debata o globalizaciji i globalizma.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području ekonomske sociologije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Daje se povijesni pregled razvoja ekonomske sociologije kao zasebne discipline i upoznaje studente sa ključnim autorima i pravcima istraživanja ekonomske organizacije društva u okvirima klasične sociologije.
3.	Predavanja i vježbe: Studenti se bolje upoznaju sa osnovnim glosarijem u izučavanju ekonomskog sektora društvene ontologije. Pojam interesa i njegova uloga u ekonomskoj sociologiji.
4.	Predavanja i vježbe: Kapitalizam kao način organiziranja ekonomije. Moderni kapitalizam. Odnos demokracije i tržišnog kapitalizma. Neoliberalni kapitalizam.
5.	Predavanja i vježbe: Ekonomski i sociološki pristupi tržištima. Rad na odabranim poglavljima djela: Načela ekonomske sociologije.
6.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela O porijeklu bogatstva naroda (Smith)
7.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Kapital (Marx)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Nacionalne ekonomije i transnacionalni protok kapitala u doba globalizacije. Ekonomski suverenitet i transnacionalne kompanije. Institucije globalnog upravljanja.

	Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Informacijska ekonomija - mrežna logika društvene strukture. Uspon informacionalizma. "Informatizirani kapitalizam". Rad na odabranim poglavljima iz literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Kulturne dimenzije ekonomskih pojava. Pitanje vrijednosti i kulturni relativizam. Forme razmjene i dijeljenja koji predstavljaju alternativu ekonomskim razmjenama konkurentnih robnih sistema. Rad na odabranim poglavljima iz literature.
12.	Predavanja i vježbe: Rod i ekonomija. Domaćinstvo i tradicionalna podjela poslova. Ženski rad, posao i plata. Profesionalna segregacija. "Stakleni plafon", vertikalna i horizontalna diskriminacija. Feminizacija siromaštva. Timski rad i diskusija.
13.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Što je globalizacija? Zablude globalizma – odgovori na globalizaciju, autora Urlicha Becka. Diskusija.
14.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela "Proturječja globalizacije" iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status sociologije ekonomije kao posebne grane sociologije i tendencije njenog razvoja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.
---	---

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad	20	10%
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
4.	Polusemestralni ispit	25	25%
5.	Završni ispit	25	25 %
Ukupno: _____100_____ bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).

5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Swedberg Richard, Načela ekonomske sociologije, Mate: Zagreb & CID Podgorica, 2008. Smith Adam: O porijeklu bogatstva naroda. Beograd: Kultura, 1970. Marx Karl : Kapital. Beograd: Prosveta, 1978. Beck,Urlich, Što je globalizacija? Zablude globalizma – odgovori na globalizaciju, Zagreb.Vizura, 2003. Stiglitz, Joseph, E. : Proturječja globalizacije. Beograd, SBM, 2004</p> <hr/> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>Harvey, David: A Companion to Marx's Capital, London-NY, Verso, 2010. Harvey, David. Kratka istorija neoliberalizma, Mediteran publishing, Novi Sad, 2012. (Harvey, David, Kratka povijest neoliberalizma, V.B.Z., Zagreb, 2013.) Polany Karl, Velika preobrazba: politički i ekonomski izvori našeg vremena, Jesenski i Turk, Zagreb, 1999. Zimel Georg, Filozofija novca, IK Zorana Stojanovića, Sremski karlovci, 2004. Weber Max, Privreda i društvo, Prosveta, Beograd, 1976.</p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA RADA				
Šifra/kod	FIL SOC 418	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Nastanak sociologije rada. Metode istraživanja u sociologiji rada. Pojam (post) industrijskog, informacijskog i umreženog društva. Industrija i osnovne etape njenog razvoja. Osnovni faktori koji uređuju i modeliraju ritam i moduse razvoja (post)industrijskih struktura. Podjela rada – vrste podjele i uticaj na formiranje (post) industrijskih struktura i odnosa. (post)industrijski odnosi, njihovi oblici i karakteristike. Tehnika kao „ideologija“. Tehnički napredak i socijalni životni svijet. Pojam programiranog društva. Uloga novih tehnologija u rastvaranju klasičnih društvenih struktura. Nove tehnologije i nove društvene klase i sukobi. Nove tehnologije i totalitarna društva. Informatičke tehnologije i društvena moć. Automatizacija i automatizirano društvo. Automatizacija i alijenacija. Automatizacija i osoba. Automatizacija i novi oblici civilizacije. Budućnost rada</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Proučiti osnovna i specijalna znanja o nastanku sociologije rada kao moderne znanosti društva i utvrditi društvene posljedice industrijske i postindustrijske civilizacije.</p> <p>Osnovni cilj kolegija je da studente upozna sa glavnim topikama istraživanja u</p>				

	oblasti ove posebne sociologije te posebno sa metodama i spoznajnim oblicima (teorijskim i iskustvenim) koji nastaju u procesu rada.
Ishodi učenja	<p>Znanje: Razumijeva spoznajnoteorijska i metodološka ishodišta istraživanja rada. Zna različite struje mišljenja, škole i teorijska usmjerenja i diferencira rad prema kontekstima i prema nivoima. Kritički reflektira o specifičnom društvenom i psihosocijalnom kontekstu rada kao centralne socio-ekonomske aktivnosti.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području društvene komunikacije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Nastanak sociologije rada. Metode istraživanja u sociologiji rada. Pojam (post) industrijskog, informacijskog i umreženog društva.
3.	Predavanja i vježbe: Industrija i osnovne etape njenog razvoja. Osnovni faktori koji uređuju i modeliraju ritam i moduse razvoja (post)industrijskih struktura. Podjela rada – vrste podjele i uticaj na formiranje (post) industrijskih struktura i odnosa.
4.	Predavanja i vježbe: (post)industrijski odnosi, njihovi oblici i karakteristike. Tehnika kao „ideologija“. Tehnički napredak i socijalni životni svijet. Pojam programiranog društva.
5.	Predavanja i vježbe: Uloga novih tehnologija u rastvaranju klasičnih društvenih struktura. Nove tehnologije i nove društvene klase i sukobi.
6.	Predavanja i vježbe: Nove tehnologije i totalitarna društva. Informatičke tehnologije i društvena moć.
7.	Predavanja i vježbe: Automatizacija i automatizirano društvo. Automatizacija i alijenacija. Automatizacija i osoba.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Automatizacija i novi oblici civilizacije. Gubitak radnih mjesta i

	novi poslovi. Budućnost rada. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarских radova.
10.	Predavanja i vježbe: Kultura novog kapitalizma, procesi i odnosi. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarских radova.
11.	Predavanja i vježbe: Uspon umreženog društva. Informacionalizam. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
12.	Predavanja i vježbe: Rod i rad. Vertikalna i horizontalna segregacija. Pitanje neplaćenog kućnog rada. Rad na odabranim poglavljima. Analiza i diskusija.
13.	Predavanja i vježbe: Fleksibilizacija rada, rad od kuće i free lance rad. Rad na odabranim poglavljima. Diskusija.
14.	Predavanja i vježbe: Organizacijska korporativna kultura. Radna motivacija i etika. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarских radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status oblasti i područja posebne grane sociologije (rada) i tendencije razvoja istraživanja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prezentacija /domaći rad</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusestremalni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	10%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusestremalni ispit	25	25%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Seminarski rad	20	10%																		
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																		
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%																		
4.	Polusestremalni ispit	25	25%																		

5.	Završni ispit	25	25 %
Ukupno: _____100_____ bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).

5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

Castells, M: Uspion umreženog društva
 Sennet, R.: Kultura novog kapitalizma
 Beck, U., The Brave New World of Work
 Ritzer,G., Mcdonaldizacija društva
 Navil P: U susret automatiziranom društvu
 Turen: Postindustrijsko društvo

	<p><i>Dodatna:</i></p> <p>E. Dirkem: O podjeli društvenog rada J. Habermas: Tehnika i znanost kao „ideologija” (Tekstovi iz tekuće znanstvene periodike) Komšić, I: Automatizacija i humanizacija Dž. K. Galbrajt: Nova industrijska država Weber, M: Sociologija Maxa Webera, (ur. M. Đurić)</p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	METODE I TEHNIKE ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA				
Šifra/kod	FIL SOC 501	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	9
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	–				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic@ff.unsa.ba Telefon: 25 31 00	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 3 seminar___3___; vježbe				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se bavi analizom i deskripcijom najznačajnijih metoda i tehnika koje se koriste u savremenim znanstvenoistraživačkih djelatnostima s posebnim fokusom na istraživanja u oblasti društvenih znanosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata trećeg semestra drugog ciklusa studija sociologije za samostalno kritičko reflektiranje u sferi znanstvenoistraživačkog rada, teorijsko-empirijskih saznanja i razumijevanja principa na kojima se temelji znanstveni rad.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da da apsolviranju metodologijske i tehničke aspekte znanstvenoistraživačkog rada kako bi samostalno u okviru istraživačkih projekata, kako individualno tako i grupno, sprovodili istraživanja recentnih i izazovnih društvenih fenomena i time doprinijeli boljem razumijevanju društvene ontologije i društvene fenomenologije i njenih varijabli.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Predavanja: Definiranje znanosti, metodologije i znanstvene prakseologije Vježbe: Analiza eksperpata iz djela Sociološka imaginacija
3.	Predavanja: Metoda kao put do <i>istine</i> i objektivnosti? Vježbe: A. Giddens: New Rules of Sociological Method – dio o socijalnoj fenomenologiji
4.	Predavanja: Priroda znanstvenog metoda Vježbe: Analiza teksta Socijalni konstruktivizam (ekscerpti) (V. Ber)
5.	Predavanja: Klasične faze (od istraživačkih pitanja ka interpretaciji i znanstvenoj verifikaciji) Vježbe: A. Giddens: New Rules of Sociological Method – dio o pozitivističke dileme
6.	Predavanja: Hipoteze i njene varijable Vježbe: Vojin Milić: Sociološki metod - ekscepti
7.	Predavanja: Znanost kao teorija i kao praksa, kao metodologija i kao imaginacija Vježbe: Wright C. Mills: Sociological imagination
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja: Metodološki pristup društvenoj stvarnosti Vježbe: Andre Ule: Znanost i Realizam – karakteristike znanstvenog znanja
10.	Predavanja: Znanstveno istraživanje sa elementima falsifikacionizma kao kontrast ortodoksnim i rigidno etabliranim plauzibilitetima klasičnih metodologija Vježbe : Presentacija seminarskih radnji
11.	Predavanja: Kvantitativna metodologija I Vježbe: Znanstveni metod, opravdanje i problem demarkacije (Hume - Russel)
12.	Predavanja: Kvantitativna metodologija II Vježbe: Dancyeva kritike koherentizma
13.	Predavanja: Kvalitativna metodologija (hermeneutičke analize u društvenim znanostima) Vježbe: Presentacija seminarskih radnji
14.	Predavanja: Znanje i propagadna Vježbe: Presentacija seminarskih radnji
15.	Druga pismena provjera znanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td>5 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad / prezentacija</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Druga pismena provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. • Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanoj formi. Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. • Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %	2.	Seminarski rad	5	5 %	3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %	4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %	5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %	6.	Završni ispit	40	40 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost u nastavi	5	5 %																														
2.	Seminarski rad	5	5 %																														
3.	Domaći rad / prezentacija	10	10 %																														
4.	Prva polusemestralna provjera znanja	20	20 %																														
5.	Druga pismena provjera znanja	20	20 %																														
6.	Završni ispit	40	40 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

	<ul style="list-style-type: none"> • Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja). • Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. • U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>A. Vujević (2006): Uvođenje u znanstveni rad. Zagreb: Školska knjiga B. M. Cohen, E. Nagel (2006): Uvod u logiku i naučni metod. Beograd: Jasen. T. Khun (2002): Struktura znanstvenih revolucija. Zagreb: Jesenski i Turk. L. Wittgenstein (2007): O izvjesnosti. Zagreb: Globus. K. Popper (1973): Logika naučnog otkrića. Beograd. Nolit. H. Poincare (1989): Znanost i hipoteza. Zagreb: Globus. A. Ule (1996): Znanost i realizam. Zagreb. Hrvatsko filozofsko društvo.</p>

	<p><i>Dodatna</i></p> <p>A. Giddens (1993): New Rules of Sociological Method. Cambridge-Malden Polity Press</p> <p>Pojman. P. L. (2003): The Theory of Knowledge. Thomson Learning – Wadsworth.</p> <p>Kaplan. D (2004): The SAGE Handbook of Quantitative Methodology for the Social Sciences. University of Wisconsin.</p>
Napomene	_____

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP Sociologija digitalne kulture				
Šifra/kod	FIL SOC 316	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	5
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta					
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati osnovne pojmove digitalne kulture (subkultura i kontrakultura). Odnos između sociologije (digitalne) kulture i kontaktnih disciplina. Razumjeti veze kulture i tehnološkog razvoja. Razumjeti avangardne umjetničke prakse, kontrakturni utopizam, kritičku teoriju i filozofiju u digitalnom dobu.				
Ishodi učenja	Znanje: Razumijeva teoretske probleme digitalne kulture, subkulture i kontrakture. Zna mjesto i značaj procesa digitalizacije, virtualizacija, medijatzacije kulture u socioloskim i srodnim istraživanjima. Vještine: Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području digitalne kulture. Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Pregled literature i dosadasnjih istrazivanja u oblasti izucavanja.
3.	Predavanja i vježbe: Metodološki i teoretski problemi, osnovni pojmovi i procesi. Odnos između sociologije (digitalne) kulture i kontaktnih disciplina.
4.	Predavanja i vježbe: Analiza suvremenih tokova u oblasti sociologije kulture u kontekstu procesa digitalizacije, virtualizacije i medijatzacije. Tehnologija i kultura.
5.	Predavanja i vježbe: Digitalna humanistika. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
6.	Predavanja i vježbe: Analiza topika u okviru djela: Kulture interneta – virtualni prostori, stvarne povijesti i živuća tijela
7.	Predavanja i vježbe: Analiza topika u okviru djela: Kulture interneta – virtualni prostori, stvarne povijesti i živuća tijela
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Avangardne umjetničke prakse, kontrakturni utopizam, kritička teorija i filozofija u digitalnom dobu. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature
12.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature
13.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature
14.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr style="background-color: #e1eef6;"> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prezentacija /domaći rad</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>25</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: __100__ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. 2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. 3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena (9); 25 bodova = ocjena (10). 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	10%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusemestralni ispit	25	25%	5.	Završni ispit	25	25 %	Ukupno: __100__ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Seminarski rad	20	10%																										
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																										
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%																										
4.	Polusemestralni ispit	25	25%																										
5.	Završni ispit	25	25 %																										
Ukupno: __100__ bodova			100%																										

	<p>5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Gir C., Digitalna kultura, Clio, Beograd, 2011.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Shields, R., Kulture interneta – virtualni prostori, stvarne povijesti i živuća tijela, Zagreb, Jesenski i Turk, 2001.</p> <p>Featherstone M. i Burrows R.(ur.), Kiberprostor, kibertijela, cyberpunk : kulture tehnološke tjelesnosti, Jesenski i Turk, Zagreb, 2001.</p> <p>McChesney R. W. Digitalna isključenost: Kako kapitalizam okreće internet protiv demokracije, Zagreb, Multimedijalni institut, 2013.</p> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarских radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA /SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA POLITIKE I				
Šifra/kod	FIL SOC 202	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime	Doc dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon :033 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __3__ ; seminar____; vježbe__3__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Stara nauka o politici (politička filozofija). Antički „polis“ i rimska „res publica“ kao paradigma predmeta stare nauke o politici. Nova nauka o politici – politička sociologija kao nauka o uzročno-funkcionalnim odnosima između društvenih pojava : nauka o uspostavljanju, funkcioniranju i mijenjanju (političkih) odnosa u društvu. Osnovni pojmovi sociologije politike, načela ustrojstva zajednice i etičko/politički ideali.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Steći osnovna znanja iz politike kao praktične filozofije i moderne teorije moći i političkih odnosa i ostvariti ishode učenja usmjerene na ovladavanje tematskim jedinicama pojedinačno, kao i kreiranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu.				
Ishodi učenja	Znanje: Razumijeva politiku i korijene političkog djelovanja u zajednici kroz klasične i suvremene teorije. Zna dijapazon pozicija i različita teorijska usmjerenja i diferencira značenje „političkog“ prema kontekstima i prema nivoima, što omogućuje stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u				

	<p>nastavnim aktivnostima.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja referentnu istraživačku građu (u okviru izučavanog područja), na osnovu koje donosi sud o relevantnim društvenim tendencijama i etičkim dimenzijama života u zajednici. Kritički misli i koristi naučeno za samostalne analize i formulaciju jasne i precizne argumentacije.</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanje: Antičko poimanje politike. Odnos politike i morala kod antičkih mislilaca. Vježbe: Analiza izvornih tekstova (Platon i Aristotel) i kritičkih interpretacija iz sekundarne literature.
3.	Predavanje: Novovjekovno poimanje politike. Odnos politike i morala u novovjekovnoj političkoj teoriji Vježbe: Analiza i komparacija izvornih tekstova antičkih i novovjekovnih mislilaca.Seminari.
4.	Predavanje: Teorije društvenog ugovora i odnos individua-društvo-država. Vježbe: Analiza izabranih tekstova (Thomas Hobbes, John Locke i Jean-Jacques Rousseau)
5.	Predavanje: Razvoj teorije prirodnog prava i društvenog ugovora. Uspostavljanje i odnos društva i države. Vježbe: Thomas Hobbes, Levijatan- analiza djela
6.	Predavanje: Hobsova teorija suverenosti države. Načini uspostavljanja suverene vlasti i načela suverenosti. Vježbe: Thomas Hobbes, Levijatan- analiza odabranih poglavlja
7.	Predavanje: Kantova načela uspostavljanja države:sloboda, jednakost, samostalnost. O odnosu teorije prema praksi u državnom pravu (protiv Hobbsa)Vježbe: Analiza II poglavlja iz Kantovog djela Pravno-politički spisi. Diskusija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata

9.	Predavanje: Temeljni problemi Kantove političke misli i etičkog sistema. Vježbe: I. Kant : Metafizika čudoređa (analiza I i II poglavlja: Prelaz od običnog etičkog umskog saznanja ka filozofskom etičkom umskom saznanju; Prelaz od popularne moralne mudrosti ka metafizici morala). Presentacija seminarских radova
10.	Predavanje: Kantov pojam slobode i autonomije volje. Kategorički imperativ i njegove forme. Odnos moralnog zakona i slobode. Prelaz sa metafizike morala ka kritici čistog praktičnog uma Vježbe: I. Kant : Metafizika čudoređa (analiza III poglavlja); I. Kant : Kritika praktičnog uma (izbor poglavlja) I dio. Teorija o elementima čistog praktičnog uma
11.	Predavanje: Hegel: filozofija prava, volje, slobode i prava. Apstraktno pravo. Vježbe: Hegelovo djelo, mišljenje i terminologija. Rad na I poglavlju <i>Osnovne crte filozofije prava</i>
12.	Predavanje: Odnos obitelji, građanskog društva i države kod Hegela. Običajnost. Država kao zbiljnost moralne ideje. Vježbe: Rad na II poglavlju <i>Osnovne crte filozofije prava</i> . (analiza teksta). Diskusija.
13.	Predavanje: Država kao samosvrha /Selbstzweck. Zakon i sloboda kao biti države. Vježbe: Rad na III poglavlju <i>Osnovne crte filozofije prava</i> . (analiza teksta). Diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature. Presentacija seminarских radova
14.	Predavanje: Marxova kritika Hegelovog poimanja prava i države. Marxističko shvaćanje društva i države. Vježbe: K. Marx: Kritika Hegelove filozofije prava, Ekonomsko-filozofski rukopisi iz 1844. (analiza teksta i ključne linije kritike)
15.	Dopunska predavanja po izboru studenata. Završne konsultacije. Vježbe: Odbrana i presentacija seminarских radova.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.
---	---

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad	20	10%
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
4.	Polusemestralni ispit	25	25%
5.	Završni ispit	25	25 %
Ukupno: ____100____ bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
- Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
- Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

- Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10).

- Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	<p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Platon: Država, BIGZ, Beograd, 1976. Aristotel: Politika. Globus. Zagreb: SNL, 1988. Aristotel: Nikomahova etika, Liber, Zagreb, 1982. N. Machiavelli: Vladar. Zagreb: Globus, 1998. T. More: Utopija. Zagreb: Globus, 2003 T. Hobbes: Levijatan. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, 2004. I. Kant, Pravno-politički spisi. Politička kultura, Zagreb. G.W. Hegel, Osnovne crte filozofije prava, Veselin masleša, Sarajevo K. Marx: Kritika Hegelove filozofije prava, Ekonomsko-filozofski rukopisi iz 1844 E. Vinsent, Teorije države, SG -Načela politike, Beograd, 2009.</p>
	<p><i>Dodatna</i></p> <p>A. Swift, Politička filozofija: Vodič za studente i političare, Clio, Beograd, 2006. (izbor tekstova) Moderno čitanje Kanta, Arete, Beograd, 2005. Vajl E. Problemi Kantove filozofije, Zoran Stojanović, Novi Sad. F. Šluk: Politička filozofija: Tukidid, Kant, Tocqueville, Zagreb: Naprijed, 1977. Prpić, Puhovski, Uzelac (ur.), Leksikon temeljnih pojmova politike, Školska knjiga, Zagreb 1990. Majer K., Nastanak političkog kod Grka, Albatros, Beograd, 2010.</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA /SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA POLITIKE II				
Šifra/kod	FIL SOC 202	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime	Doc dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon :033 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __3__ ; seminar____; vježbe __3__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Stara nauka o politici (politička filozofija). Antički „polis“ i rimska „res publica“ kao paradigma predmeta stare nauke o politici. Nova nauka o politici – politička sociologija kao nauka o uzročno-funkcionalnim odnosima između društvenih pojava : nauka o uspostavljanju, funkcioniranju i mijenjanju (političkih) odnosa u društvu. Osnovni pojmovi sociologije politike, načela ustrojstva zajednice i etičko/politički ideali.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Steći osnovna znanja iz politike kao praktične filozofije i moderne teorije moći i političkih odnosa i ostvariti ishode učenja usmjerene na ovladavanje tematskim jedinicama pojedinačno, kao i kreiranje sposobnosti za njihovu integraciju u smislenu i povezanu cjelinu.				
Ishodi učenja	Znanje: Razumijeva politiku i korijene političkog djelovanja u zajednici kroz klasične i suvremene teorije. Zna dijapazon pozicija i različita teorijska usmjerenja i diferencira značenje „političkog“ prema kontekstima i prema nivoima, što omogućuje stvaranje veza između različitih teorija i pravaca kao i kritičko promišljanje i korišćenje naučenog u postavkama istraživačkog rada i u				

	<p>nastavnim aktivnostima.</p> <p>Vještine: Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju. Samostalno definira probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja referentnu istraživačku građu (u okviru izučavanog područja), na osnovu koje donosi sud o relevantnim društvenim tendencijama i etičkim dimenzijama života u zajednici. Kritički misli i koristi naučeno za samostalne analize i formulaciju jasne i precizne argumentacije.</p>
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanje: Kantova načela uspostavljanja države: sloboda, jednakost, samostalnost. O odnosu teorije prema praksi u državnom pravu (protiv Hobbsa) Vježbe: Analiza II poglavlja iz Kantovog djela <i>Pravno-politički spisi</i> . Diskusija
3.	Predavanje: Temeljni problemi Kantove političke misli i etičkog sistema. Vježbe: I. Kant : <i>Metafizika ćudoređa</i> (analiza I i II poglavlja: Prelaz od običnog etičkog umskog saznanja ka filozofskom etičkom umskom saznanju; Prelaz od popularne moralne mudrosti ka metafizici morala).
4.	Predavanje: Kantov pojam slobode i autonomije volje. Kategorički imperativ i njegove forme. Odnos moralnog zakona i slobode. Prelaz sa metafizike morala ka kritici čistog praktičnog uma Vježbe: I. Kant : <i>Metafizika ćudoređa</i> (analiza III poglavlja); I. Kant : <i>Kritika praktičnog uma</i> (izbor poglavlja) I dio. Teorija o elementima čistog praktičnog uma
5.	Predavanje: Hegel: filozofija prava, volje, slobode i prava. Apstraktno pravo Vježbe: Hegelovo djelo, mišljenje i terminologija. Rad na I poglavlju <i>Osnovne crte filozofije prava</i>
6.	Predavanje: Odnos obitelji, građanskog društva i države kod Hegela. Običajnost. Država kao zbiljnost moralne ideje. Vježbe: Rad na II poglavlju <i>Osnovne crte filozofije prava</i> . (analiza teksta). Diskusija.
7.	Predavanje: Država kao samosvrha /Selbstzweck. Zakon i sloboda kao biti države. Vježbe: Rad na III poglavlju <i>Osnovne crte filozofije prava</i> . (analiza teksta). Diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature. Prezentacija seminarskih radova.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Marxova kritika Hegelovog poimanja prava i države. Marxističko

	shvaćanje društva i države. Vježbe: K. Marx: Kritika Hegelove filozofije prava, Ekonomsko-filozofski rukopisi iz 1844. (analiza teksta i ključne linije kritike)
10.	Predavanje: Liberalizam, klasični korijeni i suvremeni tokovi. Vježbe: Diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature
11.	Predavanje: Modeli demokracije. Institucije demokratskog poretka. Demokratsko građanstvo. Demokratija i populizam. Društveni pokreti. Vježbe: Diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature
12.	Predavanje: Političke ideologije. Vježbe: Diskusija. Odabrani izvori sekundarne literature. Presentacija seminarskih radova.
13.	Predavanje: Totalitarizam. Vježbe: Analiza teksta Izvori Totalitarizma, Hane Arent.
14.	Predavanje: Populizam. Vježbe: Presentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom.
15.	Dopunska predavanja po izboru studenata. Završne konsultacije. Vježbe: Odbrana i presentacija seminarskih radova.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prisustvo/aktivnost u nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Presentacija /domaći rad</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>25</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>25</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	20	10%	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%	3.	Presentacija /domaći rad	10	10%	4.	Polusestrialni ispit	25	25%	5.	Završni ispit	25	25 %								
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Seminarski rad	20	10%																														
2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%																														
3.	Presentacija /domaći rad	10	10%																														
4.	Polusestrialni ispit	25	25%																														
5.	Završni ispit	25	25 %																														

	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Ukupno: ____100____ bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. • Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. • Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10). • Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusestrialne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I <p>Napomena:</p>	Ukupno: ____100____ bodova	100%
Ukupno: ____100____ bodova	100%		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>		
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>I. Kant, Pravno-politički spisi. Politička kultura,Zagreb.</p> <p>G.W. Hegel, Osnovne crte filozofije prava, Veselin masleša, Sarajevo</p> <p>K. Marx: Kritika Hegelove filozofije prava, Ekonomsko-filozofski rukopisi iz 1844</p> <p>E. Vinsent,Teorije države, SG -Načela politike, Beograd, 2009.</p> <p>J.Grey, Liberalizam, Politička kultura, Zagreb.</p>		

	<p>H. Arendt, Politički eseji, Biblioteka Antibarbarus, Zagreb, 1996. (odabrana poglavlja)</p> <p>H. Arendt, Totalitarizam, Politička kultura, Zagreb, 1996. (odabrana poglavlja)</p> <p>Freeden, Michael, (2006) Političke ideologije, Algoritam, Zagreb. (odabrana poglavlja)</p> <p>Dahl, Robert, (2000) O demokraciji, Politička kultura, Zagreb (odabrana poglavlja)</p>
	<p><i>Dodatna</i></p> <p>A.Swift, Politička filozofija: Vodič za studente i političare, Clio, Beograd, 2006. (izbor tekstova) Moderno čitanje Kanta, Arete, Beograd, 2005.</p> <p>Vajl E. Problemi Kantove filozofije, Zoran Stojanović, Novi Sad.</p> <p>F.Šluk: Politička filozofija: Tukidid, Kant, Tocqueville, Zagreb: Naprijed, 1977.</p> <p>Prpić, Puhovski, Uzelac (ur.), Leksikon temeljnih pojmova politike, Školska knjiga, Zagreb 1990.</p> <p>Majer K., Nastanak političkog kod Grka, Albatros, Beograd, 2010.</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	VIZUELNA ANTROPOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL ETNO 105	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1__ ; seminar _____ ; vježbe __1__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Dokumentarni film kao preteča i utemeljenje etnografskog filma. Odnos etnografije i dokumentarnog filma. Kontekstualizacija i značenje vizuelne antropologije. Tehnologije dokumentiranja i kulturna praksa u svrhu kreiranja arhivske građe. Participatorni pristupi. Analiza socijalne interakcije, (auto) biografski pristup, subjektivni glasovi, reflektivni pristup poziciji autora i reprezentacija Drugog. Etička dimenzija u vizuelnoj antropologiji. Politička dimenzija i angažirani film. Estetika. Pitanje posmatrača. Analiza socijalne intervencije kroz film. Festivali etnografskog filma.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa metodološkim i teoretskim problemima vizuelne antropologije. Vizuelna kultura (materijalna kultura, rituali, vizuelni mediji i umjetnost). Fokus je na korištenju filma, videa i fotografije u antropološkim istraživanjima i prezentacijama rezultata etnografskih terenskih istraživanja				
Ishodi učenja	Znanje: Razumijeva teoretske probleme vizuelne antropologije, vizuelnu kulturu (materijalna kultura, rituali, vizuelni mediji i umjetnost). Zna mjesto i značaj filma, videa i fotografije u antropološkim istraživanjima i prezentacijama				

	<p>rezultata etnografskih terenskih istraživanja.</p> <p>Vještine: Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području vizuelne antropologije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Osnove vizualne kulture i komunikacije - studenti se upoznaju sa konceptima morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualne kulture. Znakovi i simboli. <i>Iconic turn</i> .
3.	Predavanja i vježbe: Metodološki i teoretski problemi vizuelne antropologije. Vizuelna kultura (materijalna kultura, rituali, vizuelni mediji i umjetnost). Korištenje filma, videa i fotografije u antropološkim istraživanjima.
4.	Predavanja i vježbe: Dokumentarni film kao preteča i utemeljenje etnografskog filma. Odnos etnografije i dokumentarnog filma.
5.	Predavanja i vježbe: Tehnologije dokumentiranja i kulturna praksa u svrhu kreiranja arhivske građe. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
6.	Predavanja i vježbe: Participatorni pristupi. Analiza socijalne interakcije, (auto) biografski pristup, subjektivni glasovi, reflektivni pristup poziciji autora i reprezentacija Drugog.
7.	Predavanja i vježbe: Etička dimenzija u vizuelnoj antropologiji. Politička dimenzija i angažirani film. Estetika. Pitanje posmatrača. Analiza socijalne intervencije kroz film. Festivali etnografskog filma.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Rekonstrukcija kulture i društvenosti na filmu, od prvobitnih formi društvene organizacije tzv. "nižih kultura" do suvremenih formi društvene organizacije, društvenih institucija, komunikacija, interakcija i konflikata. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
10.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature Načela vizuelne

	antropologije (ur. Pol Hokings). Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature Načela vizuelne antropologije (ur. Pol Hokings)
12.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Reframing Visual Social Science: Towards a More Visual Sociology and Anthropology.
13.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Reframing Visual Social Science: Towards a More Visual Sociology and Anthropology.
14.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature Anthropology. Photography as a Research Method. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status vizuelne antropologije kao posebne grane i tendencije njenog razvoja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Seminarski rad	20	10%
	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
	4.	Polusemestralni ispit	25	25%
	5.	Završni ispit	25	25 %

	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right; padding: 5px;">Ukupno: <u> 100 </u> bodova</td> <td style="text-align: right; padding: 5px;">100%</td> </tr> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom. 2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu. 3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom. <p>*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT): Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena(9); 25 bodova = ocjena (10). 5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusestrialne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I 	Ukupno: <u> 100 </u> bodova	100%
Ukupno: <u> 100 </u> bodova	100%		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova. 		
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>Paić Ž., Purgar K., (ur.) 2009, Vizualna konstrukcija kulture, Antibarbarus, Zagreb. Hawkins, P., (2014) Načela vizuelne antropologije, Clio, Beograd. Postill, J. (2011), Localizing the Internet: An Anthropological Account. Oxford and New York: Berghahn Luc Pauwels, 2015. Reframing Visual Social Science: Towards a More Visual Sociology and Anthropology, Cambridge University Press Grimshaw A., Ravetz A., 2009. Observational Cinema: Anthropology, Film, and the Exploration of Social Life, Indiana University Press</p> <p>Collier, 1986, Visual Anthropology. Photography as a Research Method</p> <hr/> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i</p>		

	<p>prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p> <p><i>Preporučena:</i></p> <p>Erkan A., 2018. Interpreting Visual Ethnography: Texts, Photos and the Construction of Sociological Meanings, Routledge; 1 edition</p> <p>Pink, S. (2011). Digital visual anthropology: Potentials and challenges. In M. Banks & J. Ruby (ur.), Made to be seen: Perspectives on the history of visual anthropology. Chicago: The University of Chicago Press.</p> <p>Banks, Marcus in Howard Morphy, 1999, Rethinking Visual Anthropology. New Haven, London: Yale University Press</p> <p>Collier, 1986, Visual Anthropology. Photography as a Research Method</p> <p>Banks, Marcus, 2001, Visual methods in Social Research. London, Thousand Oaks:Sage.</p> <p>Crawford, Peter Ian in David Turton, 1992, Film as Ethnography. Manchester, New York: Manchester University press</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA I ETNOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	VIZUELNA ANTROPOLOGIJA - IP				
Šifra/kod	FIL ETNO 410	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nastavnik	Ime i prezime:	Doc.dr. Jelena Gaković			
	Kontakt podaci:	Kabinet: 62 E-mail: jelena.gakovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Tatjana Žarković, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 62 E-mail: tatjana.zarkovic at ff.unsa.ba Telefon: 253 100	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar____; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Dokumentarni film kao preteča i utemeljenje etnografskog filma. Odnos etnografije i dokumentarnog filma. Kontekstualizacija i značenje vizuelne antropologije. Tehnologije dokumentiranja i kulturna praksa u svrhu kreiranja arhivske građe. Participatorni pristupi. Analiza socijalne interakcije, (auto) biografski pristup, subjektivni glasovi, reflektivni pristup poziciji autora i reprezentacija Drugog. Etička dimenzija u vizuelnoj antropologiji. Politička dimenzija i angažirani film. Estetika. Pitanje posmatrača. Analiza socijalne intervencije kroz film. Festivali etnografskog filma.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa metodološkim i teoretskim problemima vizuelne antropologije. Vizuelna kultura (materijalna kultura, rituali, vizuelni mediji i umjetnost). Fokus je na korištenju filma, videa i fotografije u antropološkim istraživanjima i prezentacijama rezultata etnografskih terenskih istraživanja				
Ishodi učenja	Znanje: Razumijeva teoretske probleme vizuelne antropologije, vizuelnu kulturu				

	<p>(materijalna kultura, rituali, vizuelni mediji i umjetnost). Zna mjesto i značaj filma, videa i fotografije u antropološkim istraživanjima i prezentacijama rezultata etnografskih terenskih istraživanja.</p> <p>Vještine: Samostalno definira/prepoznaje probleme i određuje primjenu adekvatnih metoda kod istraživanja u području vizuelne antropologije.</p> <p>Kompetencije: Uspješno prikuplja i tumači relevantne podatke (u okviru izučavanog područja), na osnovu kojih donosi sudove o relevantnim društvenim, naučnim ili etičkim dimenzijama. Kritički misli i koristi naučeno u postavkama istraživačkog rada u nastavnim aktivnostima.</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama. Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom. Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Predavanja i vježbe: Osnove vizualne kulture i komunikacije - studenti se upoznaju sa konceptima morfoloških, ikonografskih i strukturalnih analiza oblikovanja vizualne kulture. Znakovi i simboli. <i>Iconic turn</i> .
3.	Predavanja i vježbe: Metodološki i teoretski problemi vizuelne antropologije. Vizuelna kultura (materijalna kultura, rituali, vizuelni mediji i umjetnost). Korištenje filma, videa i fotografije u antropološkim istraživanjima.
4.	Predavanja i vježbe: Dokumentarni film kao preteča i utemeljenje etnografskog filma. Odnos etnografije i dokumentarnog filma.
5.	Predavanja i vježbe: Tehnologije dokumentiranja i kulturna praksa u svrhu kreiranja arhivske građe. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature.
6.	Predavanja i vježbe: Participatorni pristupi. Analiza socijalne interakcije, (auto) biografski pristup, subjektivni glasovi, refleksivni pristup poziciji autora i reprezentacija Drugog.
7.	Predavanja i vježbe: Etička dimenzija u vizuelnoj antropologiji. Politička dimenzija i angažirani film. Estetika. Pitanje posmatrača. Analiza socijalne intervencije kroz film. Festivali etnografskog filma.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Predavanja i vježbe: Rekonstrukcija kulture i društvenosti na filmu, od prvobitnih formi društvene organizacije tzv, "nižih kultura" do suvremenih formi društvene organizacije, društvenih institucija, komunikacija, interakcija i konflikata. Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.

10.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature Načela vizuelne antropologije (ur. Pol Hokings). Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
11.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature Načela vizuelne antropologije (ur. Pol Hokings)
12.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Reframing Visual Social Science: Towards a More Visual Sociology and Anthropology.
13.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima djela Reframing Visual Social Science: Towards a More Visual Sociology and Anthropology.
14.	Predavanja i vježbe: Rad na odabranim poglavljima iz obavezne literature Anthropology. Photography as a Research Method. Odbrana i prezentacija seminarskih radova.
15.	Predavanja i vježbe: Osvrt na suvremeni status vizuelne antropologije kao posebne grane i tendencije njenog razvoja u globalnom kontekstu. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih teza iz obavezne literature. Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju interakciju, aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Seminarski rad	20	10%
	2.	Prisustvo/aktivnost u nastavi	20	20%
	3.	Prezentacija /domaći rad	10	10%
	4.	Polusemestralni ispit	25	25%
	5.	Završni ispit	25	25 %

Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Izrada seminarskog rada na odabranu temu u dogovoru sa nastavnikom.
2. Prisustvo i aktivno praćenje i učešće u nastavnom procesu.
3. Domaći rad /prezentacija prema interesu studenta i potrebi nastavnog procesa u dogovoru sa nastavnikom.

*(student u toku nastavnog procesa može prikupiti maksimalno 50 bodova i to na osnovu u tabeli navedenih aktivnosti)

4. Provjera znanja studenata (PARCIJALNI ISPIT):

Test se sastoji od 10 ispitnih pitanja i svako se boduje sa maksimalna 2, 5 boda (minimalna jedinica bodovanja je 0, 5). Ukupan broj bodova po testu je 25. Da bi dobio prolaznu ocjenu student mora prikupiti najmanje 13 bodova. Klasifikacija bodova i ocjena je sljedeća: 13 bodova = ocjena šest (6); 15 bodova = ocjena (7); 20 bodova = ocjena (8); 23 boda = ocjena (9); 25 bodova = ocjena (10).

5. Uvjet za polaganje završnog ispita je položen test u okviru polusemestralne provjere znanja studenata (test u osmoj sedmici nastave). Bodovanje završnog ispita identično je bodovanju testa I

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

- Paić Ž., Purgar K., (ur.) 2009, Vizualna konstrukcija kulture, Antibarbarus, Zagreb.
Hawkins, P., (2014) Načela vizuelne antropologije, Clio, Beograd.
Postill, J. (2011), Localizing the Internet: An Anthropological Account. Oxford and New York: Berghahn
Luc Pauwels, 2015. Reframing Visual Social Science: Towards a More Visual Sociology and Anthropology, Cambridge University Press
Grimshaw A., Ravetz A., 2009. Observational Cinema: Anthropology, Film, and the Exploration of Social Life, Indiana University Press
Collier, 1986, Visual Anthropology. Photography as a Research Method

	<p><i>Dodatna:</i></p> <p>Prema obavezama/interesima studenata za teme seminarskih radova i prezentacija, i u skladu sa potrebama nastavnog procesa.</p> <p><i>Preporučena:</i></p> <p>Erkan A., 2018. Interpreting Visual Ethnography: Texts, Photos and the Construction of Sociological Meanings, Routledge; 1 edition</p> <p>Pink, S. (2011). Digital visual anthropology: Potentials and challenges. In M. Banks & J. Ruby (ur.), Made to be seen: Perspectives on the history of visual anthropology. Chicago: The University of Chicago Press.</p> <p>Banks, Marcus in Howard Morphy, 1999, Rethinking Visual Anthropology. New Haven, London: Yale University Press</p> <p>Collier, 1986, Visual Anthropology. Photography as a Research Method</p> <p>Banks, Marcus, 2001, Visual methods in Social Research. London, Thousand Oaks:Sage.</p> <p>Crawford, Peter Ian in David Turton, 1992, Film as Ethnography. Manchester, New York: Manchester University press</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Teorije društvene i državne strukture BiH				
Šifra/kod	FIL SOC 410	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			Prema rasporedu konultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja _2_; seminar____; vježbe _2_				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Analizirati i izučiti veoma kompliciranu društvenu i državnu strukturu Bosne i Hercegovine koja je rezultat, s jedne strane mirovnih sporazuma o Bosni i Hercegovini (Vašingtonskog i Dejtonskog sporazuma), s druge strane ubrzanih tranzicijskih procesa kroz koje se ove strukture formiraju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Značenje pojmova društvena i državna struktura. Raspad društvenih i državnih struktura Bosne i Hercegovine 1992. godine i formiranje ratnih struktura. Bosna i Hercegovina u mirovnim procesima. Washingtonski sporazum i njegova rješenja. Značaj federalizacije BiH za konstituiranje novih društvenih i državnih struktura. Kantonizacija Federacije BiH i odnosi različitih nivoa vlasti. Značenje vitalnog nacionalnog interesa i njegova zaštita u Federaciji BiH. Struktura Parlamenta Federacije BiH. Građanski i nacionalni princip funkcioniranja vlasti u Federaciji BiH. Ustavna struktura Republike Srpske. Princip jedinstva vlasti u RS. Institucije zaštite vitalnog nacionalnog interesa u RS. Značenje paralelnih specijalnih veza Federacije BiH i RS prema susjednim državama. Pretpostavke za Daytonski mirovni sporazum. Daytonaska ustavna struktura BiH. Razlika entitetskog i federalnog uređenja. Odnos entiteta i države BiH. Modaliteti i značaj konsenzusa u odlučivanju organa vlasti BiH. Politička struktura BiH – političke stranke i njihovi programi. Nacionalne i građanske stranke u BiH. Vjerske institucije u BiH i njihov značaj. Nevladine organizacije u BiH i njihov značaj. Uloga međunarodne zajednice u BiH. Institucija OHR-a i njen značaj u BiH.				
Ishodi učenja	Znanje i razumijevanje društvene i državne strukture Bosne i Hercegovine.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Izrada plana rada po sedmicama u skladu sa izvedbenim planom nastave i akademskim kalendarom ; Upoznavanje studenata sa kriterijima ocjenjivanja i elementima bodovanja aktivnosti.
2.	Pregled primarne i sekundarne literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i seminarskim obavezama.
3.	Predavanje: Uvodno predavanje. Značenje pojmova društvena i državna struktura. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata.
4.	Predavanja: Raspad društvene i državne strukture Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina u mirovnim procesima. Washingtonski sporazum i njegova rješenja. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata.
5.	Predavanje: Značaj Federalizacije BiH za konstituiranje novih društvenih i državnih struktura. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata. Diskusija.
6.	Predavanje: Značenje vitalnog nacionalnog interesa i njegova zaštita u Federaciji BiH. Vježbe: Prezentacija seminarskih radova.
7.	Predavanje: Struktura Parlamenta Federacije BiH. Građanski i nacionalni princip funkcioniranja vlasti u Federaciji BiH. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Ustavna struktura Republike Srpske. Princip jedinstva vlasti u RS. Institucije zaštite vitalnog nacionalnog interesa u RS. Vježbe: Rad na odabranim izvornim dokumentima.
10.	Predavanje: Značenje paralelnih specijalnih veza Federacije BiH i RS prema susjednim državama. Vježbe: Analiza odabranih izvornih dokumenata.
11.	Predavanje: Pretpostavke za Daytonski mirovni sporazum. Daytonaska ustavna struktura BiH. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata. Diskusija.
12.	Predavanje: Razlika entitetskog i federalnog uređenja. Odnos entiteta i države BiH. Modaliteti i značaj konsenzusa u odlučivanju organa vlasti BiH. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata.
13.	Predavanje: Politička struktura BiH – političke stranke i njihovi programi. Nacionalne i građanske stranke u BiH. Vježbe: Analiza izvornih dokumenata.
14.	Predavanje: Politička struktura BiH - Vjerske institucije u BiH i njihov značaj. Nevladine organizacije u BiH i njihov značaj. Uloga međunarodne zajednice u BiH. Institucija OHR-a i njen značaj u BiH. Vježbe: Diskusija i zaključna razmatranja ključnih izvora iz obavezne literature.
15.	Predavanje: Uloga međunarodne zajednice u BiH. Institucija OHR-a i njen značaj u BiH. Vježbe: Preporuke za dodatnu literaturu i istraživanje.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Kombinacija različitih nastavnih metoda koje omogućuju aktivno učešće i kontinuirano praćenje rada studenata.																								
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 527 1437 758"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>parcijalni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>aktivnost</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>završni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalni ispit <p>Parcijalni je ispit pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seminarski rad <p>Seminarski je rad oblik pismene provjere znanja. Može biti u obliku pripreme, obrade i predstavljanja nekog od programskih sadržaja iz šire literature, ili u obliku istraživanja zadane teme. Seminarski rad obavezno se izlaže i brani javno na časovima seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost <p>Aktivnost uključuje redovnost u pohađanju nastave, izradu domaćih zadaća, sudjelovanje u diskusiji i dr. Bodove za aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Završni ispit <p>U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.</p> <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	parcijalni ispit	30	30%	2.	seminarski rad	20	20%	3.	aktivnost	20	20%	4.	završni ispit	30	30%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	parcijalni ispit	30	30%																						
2.	seminarski rad	20	20%																						
3.	aktivnost	20	20%																						
4.	završni ispit	30	30%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																								
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Washingtonski sporazum (izvorni dokumenti) 2. Daytonski sporazum (izvorni dokumenti) 3. Ustav Federacije BiH (izvorni dokumenti) 4. Ustav Republike Srpske (izvorni dokumenti) 5. Ustav BiH (izvorni dokumenti) 																								

	<i>Dodatna</i> 1. I. Komšić: Socijalna moć uma. Uvod u teoriju socijalne pulsacije. Sarajevo: Svjetlost, 2012. 2. I. Komšić: Preživljena zemlja. Ko je, kada i gdje dijelio BiH. Zagreb: Prometej, 2006.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA MORALA				
Šifra/kod	FIL SOC 414	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	5
Ciklus studija	II. Ciklus	Semestar	I	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija: predavanja 2 ; vježbe 2				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa osnovnim moralnim učenjima, društvenim utjecajem na moral, kao i s asocijalnim ponašanjima i stvaranje društvenih uvjeta za njihovo prevazilaženje				
Ishodi učenja	Omogućiti studentima bolje razumijevanje suvremenih odnosa društvo-moral				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	UPOZNAVANJE S TEMAMA PREDAVANJA I STUDIJSKIM OBVEZAMA; UPOZNAVANJE S OBLICIMA RADA; EVIDENCIJA STUDENATA
2.	Sociološko određenje morala;
3.	Uvjeti za zasnivanje sociologije morala;
4.	Predmet i zadaci sociologije morala
5.	Predmet i zadaci sociologije morala

6.	Pojam morala; osnovni oblici ispoljavanja morala (moralni sud,kategorije dobra i zla, moralne vrijednosti, moralna norma, moralni prekršaj,moralna sankcija)
7.	Pojam morala; osnovni oblici ispoljavanja morala (moralni sud,kategorije dobra i zla, moralne vrijednosti, moralna norma, moralni prekršaj,moralna sankcija)
8.	Provjera znanja studenata
9.	Osnovni kategorijalni pojmovi u sociologiji morala;
10.	Asocijalna ponašanja;
11.	Asocijalna ponašanja;
12.	Tradicionalni društveni utjecaji na moral pojedinca;
13.	Tradicionalni društveni utjecaji na moral pojedinca;
14.	Društvene sankcije za prekršitelje moralnih normi-Metode i tehnike u sociologiji morala
15.	Društvene sankcije za prekršitelje moralnih normi-Metode i tehnike u sociologiji morala
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja,dijaloška metoda)			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	parcijalni ispit	30	30%
	2.	seminarski rad	20	20%
	3.	aktivnost	20	20%
	4.	završni ispit	30	30%

	<p style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</p> <p style="text-align: right;">100%</p> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalni ispit <p>Parcijalni je ispit pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru.</p> <p>Seminarski rad</p> <p>Seminarski je rad oblik pismene provjere znanja. Može biti u obliku pripreme, obrade i predstavljanja nekog od programskih sadržaja iz šire literature, ili u obliku istraživanja zadane teme. Seminarski rad obavezno se izlaže i brani javno na časovima seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost <p>Aktivnost uključuje redovnost u pohađanju nastave, izradu domaćih zadaća, sudjelovanje u diskusiji i dr. Bodove za aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Završni ispit <p>U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.</p> <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>	
Literatura	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dave Robinson i Chris Garratt (2006), ETIKA ZA POČETNIKE, Zagreb, 2. Pharo, P. (2006): SOCIOLOGIJA MORALA: Smisao i vrijednost između prirode i kulture, Zagreb, „Masmedia“. 3. Manhajmm, Karl (1968): IDEOLOGIJA I UTOPIJA, Beograd, „Nolit“ 4. Imanuel, Kant (1981), ZASNIVANJE METAFIZIKE MORALA, Beograd 5. Ernst Tugendhat (2003), PREDAVANJA O ETICI, Zagreb <p>1.</p> <p>Dopunska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Salih Fočo: Sociologija. Sarajevo: Svjetlost, 2011. 	
Napomene		

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave sociologije				
Šifra/kod	FIL SOC 502	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	9
Ciklus studija	II. Ciklus	Semestar	III	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija: predavanja 3 ; seminara 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Programski sadržaji se predlažu kako bi se ostvario cilj nastavnog predmeta Metodika nastave sociologije, utemeljen najprije u osobitosti filozofskog mišljenja i unutar fenomena modernog svijeta među kojima je samo obrazovanje osobit fenomen. Stoga se danas ova vrsta nastave treba orijentirati široko kako bi se sama metodika nastave fundirala unutar relevantnih obzora koji iznutra signiraju i određuju prirodu artikulacije nastavnih sadržaja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	studenti se upoznaju sa sadržajnim, programskim i organizacijskim zahtjevima nastavničke profesije u gimnazijama i srednjim školama. Kroz predavački, seminarski dio nastoji se postići cjelovita edukacija budućih nastavnika sociologije kako bi potpuno samostalno mogli postavljati i ostvarivati obrazovne i odgojne ciljeve nastave u gimnazijama i srednjim školama				
Ishodi učenja:	- studenti se upoznaju sa sadržajnim, programskim i organizacijskim zahtjevima nastavničke profesije u gimnazijama i srednjim školama. Kroz predavački, seminarski i vježbovni dio nastoji se postići cjelovita edukacija budućih nastavnika sociologije kako bi potpuno samostalno mogli postavljati i ostvarivati obrazovne i odgojne ciljeve nastave u gimnazijama i srednjim školama				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	UPOZNAVANJE S TEMAMA PREDAVANJA I STUDIJSKIM OBVEZAMA; UPOZNAVANJE S OBLICIMA RADA; EVIDENCIJA STUDENATA.
2.	UVOD U METODIKU KAO OPĆU I SPECIFIČNU DISCIPLINU; POSEBNOSTI SOCIOLOŠKE

	METODIKE; INTERAKTIVNI RAD NA NASTAVNIM OČEKIVANJIMA; RAD NA UVODNIM TEHNIKAMA.
3.	POJAM PLANIRANJA U NASTAVI; PROBLEM ETAPIRANJA; SADRŽAJNO, PROCESNO I VREMENSKO PLANIRANJE; KOMENTAR PLANIRANJA METODA I TEHNIKA; UPOZNAVANJE S TEMELJNIM ŠKOLSKIM PROGRAMIMA; INTERAKTIVNE VJEŽBE.
4.	POJAM CILJEVA U NASTAVI SOCIOLOGIJE; RAD NA VRSTAMA CILJEVA; VAŽNOST ODREĐIVANJA CILJEVA; INTERAKTIVNE VJEŽBE.
5.	RAZREDNA ATMOSFERA OSNOVNI ELEMENTI RAZREDNE ATMOSFERE; PROBLEM
6.	PROJEKTNIA I TEMATSKA NASTAVA U SOCIOLOGIJI; RAD NA SLUČAJU; VOĐENJE PROJEKTNE I TEMATSKE NASTAVE; INTERAKTIVNE VJEŽBE.
7.	KRITIČKO MIŠLJENJE U NASTAVI SOCIOLOGIJE; VAŽNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA; POTICANJE KRITIČKOG MIŠLJENJA; SUSTAV INFORMACIJA-ZNANJE U NASTAVI SOCIOLOGIJE; INTERAKTIVNE VJEŽBE
8.	Provjera znanja studenata
9.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
10.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
11.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
12.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
13.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
14.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
15.	HOSPITOVANJE U SREDNJOJ ŠKOLI
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Metode: Rad sa mentorom – hospitovanje u srednjim školama
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanja)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 243 1437 621"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1.</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2.</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3.</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4.</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Završni ispit se organizira u srednjoj školi iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. •U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja. <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.				2.				3.				4.				5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.																																					
2.																																					
3.																																					
4.																																					
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata sve verifikuje nakon pozitivnog mentorskog izvještaja i evidencije prisustva</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Marinković, J. Metodika nastave filozofije. Zagreb: Školska knjiga, 1983. 2. Bruner, J. Kultura obrazovanja. Zagreb: Educa, 2000. 3. Gvozdinović, S. Metodika nastave sociologije. Podgorica: Tzavod za udžbenika i nastavna sredstva, 2006.S <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grauerholz, L., Bouma-Holtrop, S. (2003), Exploring critical sociological Thinking. <i>Teaching sociology</i>, Vol.31 (October: 485-496). 1. Green, C. S., Klug, H. G. (1990), Teaching critical thinking and writing through debates: an experimental evaluation. <i>Teaching sociology</i>, Vol.18 (October: 462-471). 																																				
<p>Napomene</p>																																					

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA KONFLIKATA				
Šifra/kod	FIL SOC 319	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	5
Ciklus studija	I. Ciklus	Semestar	6	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			Prema rasporedu konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				Termin konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija: predavanja 2 ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Strukturalni princip konfliktnosti i vrste konflikata Teorija stratifikacije vs. Konfliktne teorije u sociologiji (Weber-Marx) Strukturalni funkcionalizam i konfliktna teorija u sociologiji (Parsons-Dahrendorf) Tipologija konflikata u teorijskoj sociologiji Industrijski konflikti Rat kao konflikt Križa društva u procesima tranzicije; individualni i grupni konflikti Formiranje konflikata Feministička teorija konflikta Postmodernizam i sociologija konflikata				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa osnovnim konceptima sociološkog proučavanja različitih oblika konfliktnosti.				
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none">- Studenti se upoznaju sa sadržajnim, programskim i organizacijskim zahtjevima predmeta- Studetni će prepoznati izazove, mogućnosti, kompleksnosti i odgovornosti društva				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodni čas, upoznavanje studenata sa obavezama i dinamikom realizacije nastave; upoznavanje sa literaturom i strukturom nastavnog predmeta.

2.	Predavanje: Povijesna ishodišta sociologije konflikata. Sociologija Karla Marxa. Vježbe: Teorija sistema T. Parsonsa.
3.	Predavanje: Vrste konflikata i njihova društvena manifestacija Vježbe: Analiza teksta Društveni sistem T. Parsonsa
4.	Predavanje: Konsenzualne i Konfliktne teorije društva. Polarizacija suvremene sociologije Vježbe: Reinterpretacija Parosnsove konsenzualističke teorije društva u sociologiji R. K. Mertona
5.	Predavanje: Konflikt kao izraz društvenosti Vježbe: analiza teksta R. Mertona O teorijskoj sociologiji
6.	Predavanje: Sociologija konflikata R. Dahrendorfa Vježbe: Smisao Dhrendorfove reinterpretacije marksističke doktrine
7.	Predavanje: Dahrendorfova recepcija konsenzualne teorije Vježbe: Problem anomije, disfunkcije i latencije unutar konsenzualne konfliktne tradicije.
8.	Provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Suvremeni odgovori na teoriju konflikata. Alternative sociologije konflikata Vježbe: <i>Društvo društva</i> N.Luhmanna i problem autoreferencijalnosti sistema.
10.	Predavanje: Društvo i zločin; biološke, psihološke i sociološke interpretacije Vježbe: Analiza teksta A. Giddensa (poglavlje prestupničko ponašanje i zločin)
11.	Predavanje: Religija i konflikti. Kako religije produciraju konflikte? Vježbe: analiza teksta: Manifest Komunističke partije (Marx-Engels)
12.	Predavanje: Institucionalizacija konflikata. Štrajk kao forma konflikta Vježbe: analiza teksta: Štrajk između iluzije i zbilje (S.Fočo)
13.	Predavanje: Nacija i Konflikti. Problem rata i ratnog stradanja. Genocid kao najgora vrsta konflikata. Vježbe: analiza teksta S. Maleševića Sociologije etniciteta
14.	Predavanje: Bosna i Hercegovina kao postkonfliktno društvo. Problemi tranzicijkih društava. Vježbe: Analiza odabranih poglavlja djela Ogledi o tranziciji (S. Fočo)
15.	Dopunska predavanja i vježbe
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)</p>																												
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 369 1435 743"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Domaći rad /prezentacija</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prisustvo nastavi</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema. •Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanojformi najkasnije do početka decembra 2017. godine. •Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala. •Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema ioblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara. •Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra. <p>Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja).</p> <ul style="list-style-type: none"> •Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra. •U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja. <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	10	10	2.	Aktivnost u nastavi	10	10	3.	Domaći rad /prezentacija	10	10	4.	Prisustvo nastavi	20	20	5.	Završni ispit	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Seminarski rad	10	10																										
2.	Aktivnost u nastavi	10	10																										
3.	Domaći rad /prezentacija	10	10																										
4.	Prisustvo nastavi	20	20																										
5.	Završni ispit	50	50																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. S. Fočo: Sociologija. Sarajevo: Svjetlost, 2011. 2. U. Beck: Moć protiv moći u doba globalizacije. Zagreb: Školska knjiga, 2004. 3. K. Marx/F. Engels: Manifest komunističke partije. Sarajevo: Svjetlost, 1975. 4. J. Stiglitz: Proturječja globalizacije. Beograd, SBM, 2004. 5. G. Simmel: Problem sociologije; Društvenost, u: Lukić, Radomir (ur.) Formalizam u sociologiji. Zagreb: Napredak, 1987. 6. S. Fočo: Štrajk između iluzije i zbilje. Beograd: Radnička štampa, 1991. 7. J. Galtung: Mirnim sredstvima do mira: mir i sukob, razvoj i civilizacija. Beograd: Službeni glasnik/Jugoistok XXI, 2009.
	<p><i>Dodatnan</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Giddens, D. Held: Class, Power and Conflict (Classical and Contemporary Debates). New York, Mac Millan, 1982. 2. S. Fočo: Ogledi o tranziciji. Zenica: Dom Štampe, 2005.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA ODGOJA I OBRAZOVANJA				
Šifra/kod	FIL SOC 411	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II. Ciklus	Semestar	I	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			Prema rasporedu konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				Termin konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija: predavanja 2 ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet proučavanja sociologije; Razvoj sociologije odgoja i obrazovanja; Inteligencija i društvo Proces socijalizacije; Adolescentnost Socijalne pretpostavke odgoja i obrazovanja; Devijantne društvene grupe Socijalizacija i životni put; Jednakost; Prave i slobode čovjeka; Identitet i etnicitet i etnički odnosi; Tolerancija, Civilno društvo i demokratizacija, Društvo kao polje legitimirajućih, projektnih identiteta i identiteta otpora (Castells) Obrazovanje i strukturalne društvene promjene Permanently obrazovanje Informatička i komunikacijska sredstva u procesu obrazovanja Društvena svijest – osnova odgojno obrazovnog procesa Religija u procesu odgoja i obrazovanja Demokratizacija društva i humanizacija odgoja i obrazovanja Autonomija Univerziteta				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog kolegija je da se studenti upoznaju sa osnovnim elementima sociologije odgoja i obrazovanja radi cjelovitijeg profiliranja nastavničkog usmjerenja studenata. Studenti će se upoznati sa povijesnim razvojem sociologije odgoja i obrazovanja, socijalnim pretpostavkama odgoja i obrazovanja i savremenim kretanjima u društvu u vezi sa odgojem i obrazovanjem preko pojmova demokratizacije, autonomije univerziteta, razvoja dijaloškog mišljenja i cjeloživotnog učenja u društvu zasnovanom na znanju.				
Ishodi učenja:	<ol style="list-style-type: none">1. prepoznati i definirati osnovne koncepte u sociologiji i razumjeti različite paradigme unutar sociologije;2. uočiti glavne razlike i komplementarnosti između različitih paradigmi i definirati osnovne pojmove iz područja sociologije odgoja i obrazovanja;				

	<p>3. analizirati društvenu stvarnost putem socioloških teorija i koncepata i pravilno definirati bitne osobine odgojnog i obrazovnog sustava te teorije o njemu;</p> <p>4. uspoređivati različite teorije o odgoju i obrazovanju unutar sociologije odgoja i obrazovanja.</p> <p>5. povezati teorijske koncepte sa svakodnevnim društvenim pojavama</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa obavezama i dinamikom izvođenja predavanja i vježbi u okviru izbornog predmeta Sociologije odgoja i obrazovanja Predmet proučavanja sociologije odgoja i obrazovanja
2.	Predavanje: Razvoj sociologije odgoja i obrazovanja (historijski i problematski uvidi u predmet sociologije odgoja i obrazovanja i njen metodološki korpus) Individualizacija i institucionalizacija obrazovanja Društveni značaj obrazovanja Vježbe: Giddens: Sociologija i socijalizacijski procesi
3.	Predavanje: Industrija i obrazovanje Inteligencija i društvo Vježbe: Goffman: Stigma (analiza fragilnog individualnog identiteta i problem stigmatizacija u odgojno-obrazovnom procesu društva)
4.	Predavanje: Proces socijalizacije <ul style="list-style-type: none"> - Etape u procesu socijalizacije - Primarna socijalizacija - Sekundarna socijalizacija Vježbe: Rod i spolnost u sociologiji odgoja i obrazovanja (performativnost roda i socijalna konstrukcija roda i spola)
5.	Predavanje: Socijalne pretpostavke odgoja i obrazovanja <ul style="list-style-type: none"> - Društvene grupe - Grupe vršnjaka Vježbe: Bourdieovo poimanje obrazovanja i kulturne reprodukcije (odabrani tekstovi i dijaloška rasprava)
6.	Predavanje: Devijantne društvene grupe Vježbe: Sociologija konflikata Ralfa Dahrendorfa
7.	Predavanje: Jednakost <ul style="list-style-type: none"> - Prave i slobode čovjeka - Identitet i etnicitet - Etnički odnosi - Tolerancija - Civilno društvo Vježbe: Etnicitet i obrazovanje (rad na odabranim tekstovima)
8.	Provjera znanja studenata
9.	Predavanje: Obrazovanje i strukturalne društvene promjene Dinamika društvenih promjena Karakter promjena Vježbe: Prezentiranje istraživačkih radova studenata u okviru topika i aktivnosti koje se odnose na najrecentnije teorijske i empirijske analize sociologije odgoja i

	obrazovanja (radionica I)
10.	Predavanje: Utjecaj industrije na društvene promjene - Postindustrijska društva - Permanentno obrazovanje Vježbe: Prezentiranje istraživačkih radova studenata u okviru topika i aktivnosti koje se odnose na najrecentije teorijske i empirijske analize sociologije odgoja i obrazovanja (radionica II)
11.	Predavanje: Šta je svijest i kako se društveno konstituira? Usvajanje morala Pravo kao izvor normi i ponašanja Vježbe: Prezentiranje istraživačkih radova studenata u okviru topika i aktivnosti koje se odnose na najrecentije teorijske i empirijske analize sociologije odgoja i obrazovanja (radionica III)
12.	Predavanje: Religija u procesu odgoja i obrazovanja Vježbe: Prezentiranje istraživačkih radova studenata u okviru topika i aktivnosti koje se odnose na najrecentije teorijske i empirijske analize sociologije odgoja i obrazovanja (radionica IV)
13.	Predavanje: Autonomija Univerziteta Vježbe: Primjeri sociološke analize odgoja, obrazovanja i cjeloživotnog učenja i veza sa društvenom ontologijom razvijenih zemalja EU i zemalja u tranziciji (historijsko-komparativni pristup)
14.	Smisao odgoja i obrazovanja kod J. Deweya Vježbe: Analiza odabranih tekstova J. Deweya
15.	Dopunska predavanja Vježbe: Analiza odobranih tekstova
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)
---	--

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Seminarski rad	10	10
2.	Aktivnost u nastavi	10	10
3.	Domaći rad /prezentacija	10	10
4.	Prisustvo nastavi	20	20
5.	Završni ispit	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost u nastavi evaluira se tokom cijelog semestra te student može na osnovu aktivnog učestvovanja u diskusijama i interpretacijama određenih tema.
 - Seminarski rad student izrađuje na osnovu formalnih, sadržajnih i metodoloških uvjeta iz određene topike u skladu sa individualnim interesovanjem i kapacitetima. Student određenu temu predlaže predmetnom nastavniku, te ga uz konzultacije izrađuje i predaje u printanojformi najkasnije do početka decembra 2017. godine.
 - Domaći rad predstavlja pripremu i izradu određene teme ili određenog poglavlja iz obavezne literature koju potom student prezentira u toku vježbi u formi usmenog izlaganja uz izbor korištenja power-point prezentacije, upotrebe grafoskopa i drugih dostupnih tehničkih pomagala.
 - Prva polusemestralna provjera znanja izvodi se u toku osme sedmice nastave i obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema ioblasti koje su do osme sedmice obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i seminara.
 - Druga pismena provjera znanja obuhvata test od 10 ispitnih pitanja iz tema i oblasti koje su obrađene kao nastavne jedinice u sklopu predavanja i vježbi u toku druge polovine semestra.
- Studentu koji iz prve polusemestralne provjere znanja ne prikupi minimalno 10 bodova omogućit će se integralno polaganje pismene provjere znanja koja obuhvata gradivo iz cijelog semestra (prva i druga provjera znanja).
- Završni ispit se može organizirati u formi pismene ili usmene provjere znanja iz nastavnih jedinica koje su se obrađivale tokom semestra.
 - U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.

Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. . Giddens: Sociologija. Zagreb: Globus, 2007. 2. S. Fočo: Sociologija. Sarajevo: Svjetlost, 2011. 3. S. Fočo: Sociologija odgoja i obrazovanja. Zenica: Dom Štampe, 2003. 4. J. Lesourne: Obrazovanje i društvo. Zagreb: Educa, 2003. 5. M. Vujević: 'Sociologija obrazovanja : teorijsko-metodološki pristup'. <i>Revija za sociologiju</i> : sociologijski tromjesečnik / 20(1989), br. 1-2 (70), Zagreb : Sociološko društvo Hrvatske, 1989. 6. I. Cifrić: Oglеди iz sociologije obrazovanja. Zagreb: Školske novine, 1990.
	<p><i>Dodatnan</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. R. Moore: Education and Society: Issues and Explanatins in the Sociology of Education. Polity UK, 2004. 2. H. Halsey et al.: Education: Culture, Economy and Society. Oxford University Press, 1997. 3. M. T. Hallinan: Handbook of the Sociology of Education. Springer, 2000.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	ODSJER ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA PORODICE				
Šifra/kod	FIL SOC 213	Status (obavezni ili <u>izborni</u>)	obavezni	ECTS	5/3
Ciklus studija	I. Ciklus	Semestar	3/5	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			Prema rasporedu konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/1 E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				Termin konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija: predavanja 2 ; vježbe 2 Studijska grupa: Sociologija i Druga studijska grupa: predavanja 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none">- Historijske kontekstualizacije oblikovanja porodičnih veza i tipova porodice- Sociološko definiranje porodice i braka- Sociologija spolnosti i sociologija porodice kao dva međusobno uvjetovana pravca sociološkog analiziranja bračnih odnosa, porodice, potomstva i seksualnosti- Predmoderni koncept porodice- Porodica u primitivnim tribalističkim zajednicama i protozajednicama- Žena i porodica; balansiranje između profesionalne karijere i njege potomstva- Problematiziranje maskulinističko-feminističkih polova i razni pravci u teorijskoj eksplikaciji i prektičnoj figuraciji porodičnih zajednica i brakova- Klasična distinkcija muško-žensko; distinkcija unutar pojmova muškosti i ženskosti- Sociološko analiziranje porodičnih i bračnih nasilja- Seksualno zlostavljanje djece- Razvod braka				

	<ul style="list-style-type: none"> - Ponovno sklapanje brakova - Gay i lezbejstvo kao pitanja sociologije zdravlja, seksualnosti i rodnih teorija <p>Teorijske analize porodice (funkcionalizam, feminizam, suvremeni pristupi porodičnim zajednicama)</p>
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studentima sa temeljnim sociološkim problematiziranjima fenomena porodice i strukturalnim postavkama ovog tipa društvenosti unutar kojih se ispreplići najrazličitiji odnosi i procesi koji ukazuju na neraskidivu uvjetovanost društvenih normi i vrijednosti na bračni i porodični odnos s jedne, te utjecaj porodičnih vrijednosti kao univerzalnih pretpostavki za svaku kompleksniju društvenu nadgradnju

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	1. Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave obavezama studenata
2.	1. Predavanja: Nastanak i razvoj sociologije porodice; 2. Vježbe: Z. Golubović: Porodica kao ljudska zajednica (analiza teksta)
3.	1. Predavanje: Historijski razvoj pojmovnog određenja porodice; 2. Vježbe: Z. Golubović: Porodica kao ljudska zajednica (analiza teksta) II
4.	1. Predavanje: Osnovne komponentne u proučavanju porodice; 2. Vježbe: A. Milić: Rađanje moderne porodice (analiza teksta)
5.	1. Predavanje: Socijalizacija i stabilizacija ličnosti; 2. Vježbe: A. Milić: Rađanje moderne porodice (analiza teksta) II
6.	1. Predavanje: Pojam roditeljstva; 2. Vježbe: S. Fočo: Sociologija odgoja i obrazovanja (analiza teksta)
7.	1. Predavanje: Pojam autoriteta i odnos roditelj-dijete; 2. Vježbe: S. Fočo: Sociologija odgoja i obrazovanja (analiza teksta) II E. Fromm: Autoritet i porodica
8.	Provjera znanja studenata
9.	1. Predavanja: Osnovne karakteristike srodstva; 2. Vježbe: M. Godelier: Načini proizvodnje, odnosi srodstva i demografske strukture C-L. Strauss: Elementarne strukture srodstva
10.	1. Predavanje: Brak; 2. Vježbe: E. Durkheim: Uvod u sociologiju porodice
11.	1. Predavanje: Brak II;

	2. Vježbe: I. Kon: Dijete i kultura
12.	1. Predavanje: Pol i rodna performativnost; 2. Vježbe: Prezentacija seminarskih radova
13.	1. Predavanje: Vrijednosti u porodičnoj zajednici; 2. Vježbe: M. Segalen: Sociologija porodice (analiza teksta)
14.	1. Predavanje: Tipovi porodice; savremena strujanja u rekonceptualizacija pojma braka i smisla porodice; 2. Vježbe: M. Segalen: Sociologija porodice (analiza teksta)
15.	Predavanje: Patrijarhalna i moderna porodica u Bosni i Hercegovini; Vježbe: prezentacija seminarskih radova
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)			
Ishodi učenja:	Studente/ice se potiče na primjenu sociološke imaginacije u razumijevanju isprepletenosti osobnog i društvenog života, kao i na propitivanje osobnog iskustva. Kolegij doprinosi povećanom razumijevanju fenomena braka, obitelji, kućanstva, porodice, srodstva, partnerskih odnosa i svih alternativnih oblika ljudskih intimnih te (pro)kreativnih zajednica, a kroz rad u seminarima pridonosi detekciji i izgrađivanju analitičkih spoznaja o obiteljskim i partnerskim odnosima, te omogućuje profesionalno osposobljavanje za kvalitetnije analiziranje takvih odnosa u profesionalnom radu			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	parcijalni ispit	30	30%
	2.	seminarski rad	20	20%
	3.	aktivnost	20	20%
	4.	završni ispit	30	30%

	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right; width: 70%;">Ukupno: 100 bodova</td> <td style="text-align: right; width: 30%;">100%</td> </tr> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalni ispit <p>Parcijalni je ispit pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru.</p> <p>Seminarski rad</p> <p>Seminarski je rad oblik pismene provjere znanja. Može biti u obliku pripreme, obrade i predstavljanja nekog od programskih sadržaja iz šire literature, ili u obliku istraživanja zadane teme. Seminarski rad obavezno se izlaže i brani javno na časovima seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost <p>Aktivnost uključuje redovnost u pohađanju nastave, izradu domaćih zadaća, sudjelovanje u diskusiji i dr. Bodove za aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Završni ispit <p>•U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.</p> <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	Ukupno: 100 bodova	100%
Ukupno: 100 bodova	100%		
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>		

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. S. Fočo: Sociologija (poglavlje Porodica, uloge i društvene funkcije). Sarajevo: Svjetlost, 2011. 2. A. Giddens: Sociologija (odabrana poglavlja o porodici, rodu i seksualnosti). Zagreb: Globus, 2007. 3. E. Durkheim: Uvod u sociologiju porodice (Emil Dirkem, ur. D. Marinković, Novi Sad, Mediteran Publishing, 2008. 4. A. Milić: Sociologija porodice. Beograd: Čigoja štampa, 2007. 5. D. Rihtman-Auguštin: Struktura tradicijskog mišljenja. Zagreb: Školska knjiga, 1984.. <p>Dopunska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. H. Wilkinson (ed.): Family Business. London: Demos, 2000. 2. J. Lewis: End of Marriage: Individualism and intimate Relations. Cheltenham: Edward Elgar, 2001. 3. Scott, Jacqueline, Treas, Judith & Richards, Martin (eds.): The Blackwell Companion to the Sociology of Families. MA: Blackwell Publishing, 2004.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA PRAVA				
Šifra/kod	FIL SOC 218	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	I ciklus	Semestar	4	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija	U skladu s rasporedom konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija Jednopedmetni studij: 2sata predavanja 2 sata vježbi				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Pregled najznačajnijih pitanja sociologije prava, te upoznavanje studenata sa predmetom Sociologija prava				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima, pristupima i teorijskim koncepcijama prava kao društvenog fenomena, odnosno društvene stvarnosti prava. Osnovna ambicija predmeta je osposobljavanje studenata za otkrivanje, analiziranje i kritičko proispitivanje pravnih pojava kao društvenih pojava, te kontekstualno razumijevanje pravnih koncepata, institucija, izvora i oblika prava u vezi sa nepravim društvenim pojavama i procesima. Razvijanje analitičkog i kritičkog načina mišljenja i poimanja fenomena pravo kao društvenog fenomena, skupa sa savladavanjem osnovnih ideja sociologije prava datih u obliku povijesnog razvoja ideja, pomoći će studentima u opserviranju, istraživanju i kritičkom rezoniranju teorijskih izraza o pravu kao i konkretnih pravnih diskursa te pozitivnog prava iz sociološke, odnosno sociološko-pravne perspektive				
Ishodi učenja	Osposobljenost studenata za shvatanje i istraživanje društvene stvarnosti prava, odnosno pravnih kao društvenih odnosa i društvene dimenzije pravnih pojava				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled literature, upoznavanje studenata sa režimom izvođenja nastave i obavezama studenata
2.	Opća pitanja sociologije prava
3.	Opća pitanja sociologije prava
4.	Nastanak i razvoj sociologije prava
5.	Osnovne teorijske koncepcije u pravu
6.	Metod i funkcije sociologije prava
7.	Metod i funkcije sociologije prava
8.	Provjera znanja studenata
9.	Struktura sociološko-pravnog pristupa
10.	Struktura sociološko-pravnog pristupa
11.	Problemi sociologije prava
12.	Problemi sociologije prava
13.	Primjena sociologije prava
14.	Primjena sociologije prava
15.	Ponavljanje gradiva
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usmeno izlaganje - interaktivno analiziranje, komentiranje i pojašnjavanje diskusija pomoću multimedijalnih sredstava 																								
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 495 1435 760"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>parcijalni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>aktivnost</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>završni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalni ispit <p>Parcijalni je ispit pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru.</p> <p>Seminarski rad</p> <p>Seminarski je rad oblik pismene provjere znanja. Može biti u obliku pripreme, obrade i predstavljanja nekog od programskih sadržaja iz šire literature, ili u obliku istraživanja zadane teme. Seminarski rad obavezno se izlaže i brani javno na časovima seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost <p>Aktivnost uključuje redovnost u pohađanju nastave, izradu domaćih zadaća, sudjelovanje u diskusiji i dr. Bodove za aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Završni ispit <p>•U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.</p> <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	parcijalni ispit	30	30%	2.	seminarski rad	20	20%	3.	aktivnost	20	20%	4.	završni ispit	30	30%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	parcijalni ispit	30	30%																						
2.	seminarski rad	20	20%																						
3.	aktivnost	20	20%																						
4.	završni ispit	30	30%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; 																								

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Žorž Gurvič, „SOCIOLOGIJA PRAVA“, CID: Podgorica, 1997. 2. Duško Vrban, „SOCIOLOGIJA PRAVA: UVOD I IZVORIŠNE OSNOVE“, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2006 <p>Dopunska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Platon „DRŽAVA“, BIGZ, Beograd, 1988. (Knjiga II, Knjiga IV). 2. Platon „ZAKONI“, BIGZ, Beograd, 1986. (Knjiga IV, Knjiga VI). 3. Ivan Šijaković i Dragana Vilić, „SOCIOLOGIJA ZA PRAVNIKE“, Udruženje sociologa, Banja Luka, 2013 4. Georg Vilhelm Fridrih Hegel „OSNOVNE CRTE FILOZOFIJE PRAVA“, Veselin Masleša, Sarajevo 1989. 5. Karl Rener, „SOCIJALNA FUNKCIJA PRAVNIH INSTITUTA“, Kultura, Beograd, 1960. <ol style="list-style-type: none"> 1. Franc Nojman, „VLADAVINA PRAVA“, Filip Višnjić, Beograd, 2002.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za sociologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIJALNA EKOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 313	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6/4
Ciklus studija	I. ciklus	Semestar	5	Ak. god.	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI JEZIK				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. ADNAN FOČO			
	Kontakt podaci	Kabinet: 51/I E-mail: adnan.foco@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 254	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime	TATJANA ŽARKOVIĆ, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Studijska grupa: Sociologija: predavanja 2 ; vježbe 2 Studijska grupa: Sociologija i etnologija: predavanja 2 ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U ovom kolegiju se polazi od krize znanstveno-tehničke civilizacije i od kritike društvenih, ekonomskih i znanstvenih konstelacija koje proizvode i omogućuju nesputanu ekspanziju ljudskih moći i agresivno eksploatiranje prirode i njezinih resursa. Na toj osnovi definira se nastanak i pojam ekologije kao kritičke svijesti i strateškog zahtjeva za očuvanje životne ravnoteže, kao i svijesti o potrebi temeljne promjene odnosa čovjeka i prirode. U tom okviru ispituju se vodeći pojmovi prirode, čovjeka i života, ekoloških sustava i ekoloških modela.				
Ishodi učenja:	Osposobljenost studenata za shvatanje i istraživanje socijalna ekologija				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je da - polazeći od kritike znanstveno-tehničke civilizacije čiji je napredak u svome naličju proizveo bazično i globalno ugrožavanje prirode, te time opstanka i života uopće, - definira društvene, znanstvene, kulturne, tehničke, ekonomske i političke determinante nastanka ekološke svijesti i ekološkog pitanja.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodni čas, upoznavanje studenata sa obavezama i dinamikom realizacije nastave; upoznavanje sa literaturom i strukturom nastavnog predmeta.
2.	Horizont ekološkog pitanja: lice i naličje znanstveno-tehničke civilizacije
3.	Ekološke strategije i etika odgovornosti, Čovjek-priroda-društvo, Bio i

	ekotehnologija Povijest pojma prirode (koncepti prirode), Ekološka politika i ekološki pokreti
4.	Kriza prirode i nastanak ekologije, Ekološki i kulturni determinizam
5.	Jedinstvo života i pitanje ravnoteže, Ekološke etike (antropocentrična, patocentrična, biocentrična, ekocentrična)
6.	Pojam i vrst ekoloških sistema
7.	Ekološka niša
8.	Provjera znanja studenata
9.	Kibernetički pristup Energija i informacija, Izazovi i rizici suvremenih znanstveno-tehničkih prodora u život
10.	Enviromentalistička, dubinska i holistička ekologija, »Odgovornost« ili »neutralnost« znanosti
11.	Humana ekologija (aspekti: prirodni, socijalni, ekonomski, znanstveno-tehnički, kulturno-vrijednosni, društveno-institucijski, globalni...)
12.	Aspekti i dimenzije ekološke krize: oblici destrukcije prirode i granice rasta), Problemi genetske manipulacije
13.	Ekološke strategije i etika odgovornosti, Bioetika i socijalni, pravni, politički, kulturni i religijski aspekti
14.	Teorije rizika, Globalizacija u ključu ekološke kritike
15.	Dopunska predavanja i vježbe
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja i vježbe (kombinacija demonstracijske i seminarske rasprave, interaktivni i individualni pristup, metode usmenog izlaganja, dijaloška metoda i izvođenje samostalnih vježbi, metoda rada na tekstu)</p>																								
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="461 457 1438 726"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>parcijalni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>aktivnost</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>završni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalni ispit <p>Parcijalni je ispit pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru.</p> <p>Seminarski rad</p> <p>Seminarski je rad oblik pismene provjere znanja. Može biti u obliku pripreme, obrade i predstavljanja nekog od programskih sadržaja iz šire literature, ili u obliku istraživanja zadane teme. Seminarski rad obavezno se izlaže i brani javno na časovima seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost <p>Aktivnost uključuje redovnost u pohađanju nastave, izradu domaćih zadaća, sudjelovanje u diskusiji i dr. Bodove za aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i seminara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Završni ispit <p>• U ovisnosti od broja prikupljenih bodova student dobija ocjenu koja je predviđena dole navedenom skalom ocjenjivanja.</p> <p>Napomena: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	parcijalni ispit	30	30%	2.	seminarski rad	20	20%	3.	aktivnost	20	20%	4.	završni ispit	30	30%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	parcijalni ispit	30	30%																						
2.	seminarski rad	20	20%																						
3.	aktivnost	20	20%																						
4.	završni ispit	30	30%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																								

Literatura	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. R. Supek: Ova jedina zemlja. Zagreb: Globus, 1989. 2. A. Giddens: Sociologija (poglavlja o okolišu i riziku). Zagreb: Globus, 2007. 3. R. Marx: Kapital: pledoaje za čovjeka. Zagreb: Naklada Zadro, 2009. 4. H. Jonas, Princip odgovornost. V. Masleša, Sarajevo, 1990 5. M. Horkheimer: Kritika instrumentalnog uma. Zagreb: Globus, 1988 6. C. F. von Weizsäcker: Jedinstvo prirode. Sarajevo: Veselin Masleša, 1988. 7. O. Čaldarević, J. Šarinić: ‘Suvremena komunikacijska tehnologija i urbana Prost or, mjesta, vrijeme’. U: <i>Socijalna ekologija</i>, 2008, 17/4. 8. Cifrić: Socijalna ekologija. Zagreb: Globus, 1989. 9. Cifrić: Leksikon socijalne ekologije. Zagreb: Školska knjiga, 2013.
	<p>Dopunska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Capra, F: Vrijeme preokreta. Zagreb: Globus, 1986. 2. Clark, J. Renewing the Earth. Lonon: Green Print, 1990. 3. C. Merchant: Radical Ecology. New York: Routledge, Cahapman & Hall Inc 4. M. Bookchin: Toward an Ecological Society. Black Rose Books, 1996. 5. Bookchin, M. The Philosophy of Social Ecology. Black Rose Books, 1995.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	TEORIJE SEKULARIZACIJE				
Šifra/kod	FIL SOC 422	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	5
Ciklus studija	DRUGI	Semestar	DRUGI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet:58 E-mail: tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta jeste da se studenti osposobe za kritičko razumijevanje procesa koji se "neodređeno" naziva procesom sekularizacije. Također, ukazat će se na neraskidivi odnos koji postoji između procesa modernizacije i procesa sekularizacije iz čega će se ukazati i pokazati na koji način su ova dva fenomena lice i naličje jedne te iste stvari.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>U predavanjima i vježbama će se tematski govoriti o: 1) Suvremenom značaju problema sekularizacije, njegovim determinantama i posljedicama. 2) Talal Asadova kritika "sekularizacije kao sekularizma" – sekularizacija kao komponenta političke ideologije 3) Sekularizacija i nasilje – Cavanaughova teza. 4) "pripadanje bez vjerovanja" u sociologiji religije Grace Davie 5) Javne religije i njihov značaj za savremeni svijet – model sociologije religije Josea Casanove 6) Habermas vs Ratzinger u debati o sekularizaciji. 7) Desekularizacija svijeta – presedan Bergerove teze. 8) Model "nevidljive religije" Thomasa Luckmanna. 9) Budućnost religije – između sekularizacije i religijskog pluralizma.</p>
Ishodi učenja	<p>Znanje: Studenti će steći osnovna i razvijena teorijska i empirijska znanja o glavnim tokovima i razvojem jednog od najznačajnijih fenomena suvremenog svijeta.</p> <p>Vještine: Studenti će biti osposobljeni za primjenjivanje modela koje su obrađivali u kolegiju na konkretne situacije i okolnosti koje obuhvataju savremeni svijet.</p> <p>Kompetencije: Samostalna istraživanja iz oblasti sociologije religije.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	UPOZNAVANJE STUDENATA SA PLANOM NASTAVE
2.	Sociologija sekularizacije kao antipod sociologije religije
3.	sekularnost i sekularizam kao pojmovni savremene političke sociologije

4.	sekularizacija i njeni počeci u modernoj političkoj filozofiji
5.	Savremeni pristupi sekularizaciji - mit ili stvarnost
6.	Religijski plurazlizam i sekularizacija
7.	Sekularizacija u eri nacionalnih država
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Političke religije i sekularizacija
10.	Sekularizacija i religijsko nasilje
11.	Nevidljiva religija kao model sekularizacije
12.	Tehnologija i sekularizacija
13.	Deprivatizacija religije u XXI st. - Casanovina teza
14.	Budućnost sekularizacije
15.	Rekapitulacija gradiva
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

Način izvođenja
nastave
(oblici i metode)

Predavanja ex cathedra

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Seminarski radovi koji se prezentiraju i interpretiraju na vježbama, parcijalni pismeni ispit i završni ispit na kraju semestra.</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p> <p>Završni ispit obavljat će se u formi usmenog ispita ili pisane provjere znanja. Završnom ispitu student može pristupiti po okončanju obaveza koje se od njega očekuju tokom semestra (prisustvo nastavi, izlaganje, pisani esej)</p> <p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>

Literatura	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1.Tala Asad – Formacije sekularnog.2.William T.Cavanaugh – The Myth of Religious Violence.3.Grace Davie – Religija u suvremenoj Europi – mutacija sjećanja.4.Berger. I. Piter – Desekularizacija sveta.5.Luckmann Thomas – The Invisible Religion.6.Casanova Jose – Public Religions in Modern World.
	<p>Dopunska:</p> <p>Hamilton Malcolm – Sociologija religije.</p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	KLASIČNE SOCIOLOŠKE TEORIJE				
Šifra/kod	FIL SOC 209	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	
Ciklus studija	PRVI	Semestar	TREĆI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR.SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet:64 E- mail:tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	Nakon nastave	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: Email: Telefon:	Termin konsultacija	Nakon nastave	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___3___; seminar_____; vježbe___3___				

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se sastoji tema vezanih za transformaciju klasične u suvremenu sociološku misao i problematizira klasična pitanja i probleme tradicionalne kritičke teorije društva.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente dodiplomskog studija sociologije sa savremenim teorijskim paradigmama u sociologiji te konstrukcijama teorije u sociološkom diskursu .
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da su u stanju raspoznati osnovne pravce i predstavnike u savremenoj teorijskoj sociologiji s akcentom na kritičku teoriju društva te da mogu vladati kompleksnim poznavanjem temeljnih teorijskih kategorija koje se koriste u suvremenoj sociologiji.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Odnos klasične i savremene sociologije. Tačke divergencije i konveregencije između navedenih oblasti. Uvodne napomene o karakteru kolegija.
2.	E. Durkheim i njegovi uticaji na konstituciji problema u savremenoj sociologiji. Od pravila sociološke metode ka <i>Novim pravilima sociološke metode</i> Anthony Giddensa.

3.	Etnometodologija i simbolički interakcionizam kao sociološki pravci orijentirani ka problemu konstrukcije sopstva u svremenoj sociologiji.
4.	Historijske pretpostavke za nastanak kritičke teorije društva i njeni izvori. Uticaji marksizma i hegelijanizma.
5.	Kontekst Dijalektike prosvjetiteljstva. Theodor W. Adorno i Max Horkheimer kao nosioci ideje «nove paradigme o društvu» nakon II svjetskog rata.
6.	Problem «negativnog» kretanja prosvjetiteljstva i instrumentalnog uma.
7.	Kulturna industrija kao faktor i odrednica novih formi društvene svijesti.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Sociološke implikacije genocida i holokausta u kritičkoj teoriji društva. Elementi antisemitizma Theodora W. Adorna i mogućnost «humanog» društva
10.	Hannah Arendt i recepcija Adornove teorije o društvu u američkoj sociološkoj školi. Agamben i koncept «zoe» kao posljedica socioloških uvida u kritičkoj teoriji društva.
11.	Herbert Marcuse kao temeljna ličnost kritičke teorije društva. Obrati koji su došli s «Čovjekom jedne dimenzije». Problem emancipacije pojedinca i emancipacije društva.
12.	Marcuseovo viđenje kulture kao temeljne odrednice suvremenog društva.
13.	Kriza i kritika industrijskog društva Jurgena Habermasa s akcentom na problem legitimacije kasnog kapitalizma. Korelacija između Habermasovog i Luhmannovog viđenje «legitimacije kroz proceduru».
14.	Dubiel i Habermas kao izraz «kasne» kritičke teorije društva s akcentom na translativnu koncepciju o prirodi «političkog». Dubielova teza o mišljenju kasne modernosti kao «fundamentalizma» modernosti
15.	Odnos kritičke teorije društva ka reflektivnoj sociologiji s akcentom na sociološke sisteme A. Giddensa, Z. Baumana, U. Becka, P. Bourdieu i dr.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
---	--

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">br.</th> <th style="text-align: left;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">R. Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivno učešće studenata u nastavi</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Zavrni ispit: pismeni i usmeni.</td> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: _____ bodova</td> <td colspan="2" style="text-align: right;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisustvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis. • Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada. • Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru. • Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitano literaturu za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu. • Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo postavljati podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita. 	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%	2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%	3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50	Ukupno: _____ bodova		100%	
br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%																										
2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%																										
3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%																										
4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%																										
5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50																										
Ukupno: _____ bodova		100%																											
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

	<p><i>Obavezna</i> S. Fočo. (2011) Sociologija. Svjetlost, Sarajevo. T.Adorno, M. Horkheimer. (1989). Dijalektika prosvjetiteljstva. Veselin Masleša. Sarajevo. H. Marcuse. (1989) Čovjek jedne dimenzije. Veselin Masleša. Srajevo. E. Durkheim. (1999) Pravila sociološkog metoda. Jesenski i Turk. Sarajevo.</p>
Literatura	<p><i>Dodatna</i> E. Dirkem (hrestomatija tekstova). D. Marinković (ur.). Mediterran Publishing. Novi Sad, 2008. G. Zimel (hrestomatija tekstova). D. Marinković (ur.). Mediterran Publishing. Novi Sad. 2008. K. Manhajm (hrestomatija tekstova).D. Marinković (ur.). Mediterran Publishing. Novi Sad, 2010. 8. T. Parsons: Društva. Zagreb: August Cesares, 1988. M. Weber: Protestantska etika i duh kapitalizma. Sarajevo: Logos, 1989. V. Vuletić: Globalizacija, mit ili stvarnost. Beograd: Zavod za udžbenika i nastavna sredstva, 2003.</p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SAVREMENE SOCIOLOŠKE TEORIJE				
Šifra/kod	FIL SOC 214	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	ODSLUŠAN KOLEGIJ <i>KLASIČNE SOCIOLOŠKE TEORIJE</i>				
Jezik izvođenja nastave					
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR.SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	PREMA RASPOREDU	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 3 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 3 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij problematizira centralna pitanja suvremene sociologije. U fokusu kolegija su sociologije Zygmunta Baumana, Anthony Giddensa, Ulricha Becka i Norberta Eliasa. U kolegiju će se konsultirati i drugi suvremeni sociolozi u kontekstu analize navedenih.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija jeste da studenti ovladaju centralnim problemima i pojmovima u okviru suvremene teorijske sociologije.
Ishodi učenja	Centralni ishod kolegija jeste dubinsko, suštinsko i kritičko sagledavanje okolnosti u kojima se nalazi suvremeni svijet s akcentom na pojam krize kao zajednički imenitelj većine socioloških sustava.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Sociologija Zygmunta Baumana. Biografska skica. Društva između «solidnosti i fluidnosti» Koncept refleksivnosti u suvremenoj sociologiji. Problem krize kao centralni problem suvremene sociologije.
2.	Fluidna modernost kao pitanje definicije suvremenih društava. Pitanje emancipacije i socijalne integracije pojedinca u turbulentnim promjenama kojima je obuhvaćen suvremeni svijet. Baumanov model umreženog društva i njegovo shvatanje. Lyotard vs Bauman o prirodi koncepta postmodernosti.
3.	Individualnost i strogo kontrolirani socijalni svijet u sociologiji Z. Baumana.
4.	Sociološki smisao vremena i prostora i mogućnost njihove rekonceptualizacije suvremenim društvenim okvirima.
5.	Kritika rada kao «linearne racionalnosti» u sociologiji Z. Baumana
6.	Od žrtve do zajednice u socio-antrpološkim koncepcijama Girarda i Baumana.

7.	Postmodernost kao «radikalizirana konsekvenca modernosti» u Giddensovoj teoriji društvene strukturacije.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Giddensova teorija društvene strukturacije: osnovna pitanja i problemi. Integracija K.T.D, interpretativne sociologije, socijalne fenomenologije i dr. Tendencija u klasičnoj sociologiji.
10.	Između aktera i strukture: rekonceptualizacija tradicionalnog sociološkog vokabulara u Giddensovoj sociologiji.
11.	Postoskudičnost i institucionalne dimenzije modernosti u sociologiji A. Giddensa.
12.	Ulrich Beck i pitanje «Društva rizika». Biografija i sociološka zaostavština Ulricha Becka
13.	Individualizacija i rekuriranje «konzervativne revolucije» u okvirima Beckove sociologije.
14.	Norbert Elias i «figuracijska sociologija». Biografija i problem tipologiziranja Eliasove sociologije. Izvorište historijske sociologije u okvirima Procesa civiliziranja.
15.	Opsezi, dosezi i sadržaji suvremene sociologije. Značaj Mouzelisovog pitanja: što je pošlo krivo?
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.		Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%
2.		Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%
3.		Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%
	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%
	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50

Ukupno: _____ bodova 100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

- Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisustvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis.
- Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada.
- Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru.
- Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literature za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu.
- Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/POSTAVLJENA pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita.

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Zygmunt Bauman: Tekuća modernost Anthony Giddens: Posledice Modernosti Norbert Elias: Što je sociologija Ulrich Beck: Pronalaženje političkog – prilog teoriji refleksivne modrnizacije. Ulrich Beck: Rizično društvo Herbert Marcus: Čovjek jedne dimenzije T.Adorno/M. Horkheimer: dijalektika prosvjetiteljstva</p> <hr/> <p><i>Dodatna</i></p>
Napomene	<p>Javni skupovi znanstvenog tipa (znanstvene konferencije, promocije knjiga i slično) mogu kompenzirati nastavu.</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	RELIGIJA U POSTKONFLIKTNIM DRUŠTVIMA				
Šifra/kod	FIL SOC 309	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija studenti se upoznaju sa osnovnim ideja iz suvremene sociologije religije a koje se odnose na promišljenje uloge religije u tzv. postkonfliktnim društvima. Kolegij polazi iz premise o tome da se suvremeni svijet nalazi u eri "povratka religija" unutar koga je njihova uloga bitno dezintegrativna i vezana za ojačavanje vlastitog uticaja u suvremenoj političkoj i globalnoj konstelaciji				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija jeste da studenti savladaju osnovne probleme vezane za društvenu ulogu religija u svijetu tzv. "zamrznutog konflikta".				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da kroz teorijske refleksije izgrade kritički odnos prema postojećim problemima unutar suvremene sociologije religije, blisko vezane za tretiranje njihove uloge u produkciji društvenih konflikata na lokalnom i globalnom nivou.
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija i obavezama koje se od njih očekuju.
2.	Religija i kultura kao oblici društvene dezintegracije?
3.	Prosvjetiteljska previranja i pitanje sekularnog ustava države.
4.	Religija kao ideološka forma u suvremenom svijetu.
5.	Priroda religijskog nasilja u njenim antropološkim granicama - Girardova teza
6.	Religija, disciplina i teratologija - Asadova teza
7.	Uloga religije u građanskom društvu

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	
10.	Helmut Dubiel i koncept fundamentalizma moderne i njegova relacija ka «Civilnim religijama»
11.	Civilne religije Emilia Gentillea i Erica Voegelina. Neortodoksno teoretizirati političke ideologije.
12.	J. Habermasova dijalektika sekularizacije i «problem legitimacije u kasnom kapitalizmu»
13.	Političke religije i njihova manifestacija u suvremenom svijetu.
14.	Opservacije o Jurgensmeyerovoj teoriji religijskog nasilja s akcentom na pitanje religijskog nacionalizma
15.	Berger-Luckmanova socio-konstruktivistička paradigma. Simbolički univerzumi i problem nastanka i konstrukisanja značenja. Socijalni konstruktivizam između simboličkog interakcionizma i socijalne fenomenologije A. Shutza. Religija u kontekstu sociokonstruktivizma.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>																									
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="470 567 1510 840"> <thead> <tr> <th>br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>R. Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarški rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivno učešće studenata u nastavi</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Zavrni ispit: pismeni i usmeni.</td> <td>50</td> <td>20</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Ukupno: _____bodova 100%</p> <p>Predvidene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisustvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis. • Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarški rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarском radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarški rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarškog rada. • Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru. • Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literaturu za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu. • Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita. 	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%	2.	Seminarški rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%	3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	20
br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%																						
2.	Seminarški rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%																						
3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%																						
4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%																						
5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	20																						

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Talal Asad: Formacija sekularnog P.Berger. T Luckmann: Socijalna konstrukcija zbilje J. Habermas-J.Ratzinger: Dijalektika sekularizacije M.Jurgensmeyer: Terror in the Mind Of God R. Girard: Nasilje I Sveto T. Tadić: Ecclesia Leviathana: sociogeneza konvergentnih političkih religija Ž. Paić: Totalitarizam? R.Fenn: Beyond Idols: The Shape of Secular Society C. Hayes: Nationalism: A Religion</p> <p><i>Dodatna</i></p>
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	TEORIJSKA SOCIOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 503	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	
Ciklus studija	drugi	Semestar	3.	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR.SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet:64 E-mail: tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija studenti se detaljnije uvode u najznačajnije teme u okviru suvremene teorijske sociologije.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija jeste da studenti savladaju osnovne pojmove suvremen teorijske sociologije.
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da kroz teorijske refleksije izgrade kritički odnos prema postojećim socijalnim ideologijama kako na lokalnom tako i na globalnom nivou.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija i obavezama koje se od njih očekuju.
2.	Što jeste teorijska sociologija. Teorijsko mišljenje u sociologiji i njegov odnos prema empirijskim sociološkim konstrukcijama. Pretpostavke za bavljenje teorijskom sociologijom i njen značaj za shvatanje suvremenih društvenih procesa. Koji fenomeni su fenomeni teorijske sociologije.
3.	Teorija društvene strukturacije Anthony Giddensa kao reakcija na hegemonizam strukturalnog funkcionalizma i marksizma.
4.	Rekonceptualizacija centralnih socioloških problema i kategorija u suvremenoj sociologiji. Osnovni imperativi Giddensove sociologije. Socijalna homeostaza i socijalna distorzija.
5.	Norbert Elias između klasične u suvremene sociologije. Figuracijski model socijalne stvarnosti. Rekuriranje mikrosociologizma. Višekatna društva i modeli igara u sociologiji.
6.	Implementacija Eliasovih teorijskih dostignuća na koncepciju «procesa civiliziranja».

7.	Neofunkcionalizam Jeffrey C. Alexandera i model kulturne sociologije i kulturne hermeneutike. Mogućnost integracije konfliktnih i konsenzualnih teorija o društvu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Rekomponiranje socijalne stvarnosti Ulricha Becka na primjeru nastanka svjetskog rizičnog društva. Ferarotijevo shvatanje sociologije kao znanosti o «Krizi»
10.	Helmut Dubiel i koncept fundamentalizma moderne i njegova relacija ka «Civilnim religijama»
11.	Civilne religije Emilia Gentillea i Erica Voegelina. Neortodoksno teoretizirati političke ideologije.
12.	J. Habermas i «problem legitimacije u kasnom kapitalizmu»
13.	Habermasovo shvatanje <i>komunikativne racionalnosti</i> i nedostatnosti Weberove sociologije kao paradigmatičke sociologije zasnovane na izgradnji «idealnih tipova»
14.	Generički strukturalizam Pierre Bourdieua. Sociologija, antropologija, filozofija kao nužno povezane discipline objedinjene oko cilja razumijevanja društvenog svijeta.
15.	Berger-Luckmanova socio-konstruktivistička paradigma. Simbolički univerzumi i problem nastanka i konstruiranja značenja. Socijalni konstruktivizam između simboličkog interakcionizma i socijalne fenomenologije A. Shutza.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <p>Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisustvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis.</p> <p>Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada.</p> <p>Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru.</p> <p>Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literature za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu.</p> <p>Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo studentu postaviti podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita.</p> <p>:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alexander C. Jeffrey, (2003): The Meanings of Social Life: A Cultural Sociology. Oxford University Press. 2. Bauman, Zygmunt, (2011): Tekuća modernost. Zagreb. Naklada Pelago. 3. Bourdieu, Pierre, (1992): The Logic of Practice. Polity Press. 4. Beck, Ulrich, (2001): Pronalaženje političkog: prilog teoriji refleksivne modernizacije. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb. 5. Dentile, Emilio, (2009): Religije politike: između demokratija i totalitarizma. XX.VEK. Beograd. 6. Elias, Norbert, (2007): Što je sociologija? Antibarbarus. Zagreb. 7. Luckman T – Berger P, (1992): Socijalna konstrukcija zbilje. Naprijed. Zagreb. 8. Dubeil, Helmut, (2006): Neizvjesnost i politika. Rabic. Sarajevo.
	<p><i>Dodatna</i></p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	TEORIJSKA SOCIOLOGIJA				
Šifra/kod	FIL SOC 309	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija studenti se detaljnije uvode u najznačajnije teme u okviru suvremene teorijske sociologije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija jeste da studenti savladaju osnovne pojmove suvremen teorijske sociologije.				

Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da kroz teorijske refleksije izgrade kritički odnos prema postojećim socijalnim ideologijama kako na lokalnom tako i na globalnom nivou.
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija i obavezama koje se od njih očekuju.
2.	Što jeste teorijska sociologija. Teorijsko mišljenje u sociologiji i njegov odnos prema empirijskim sociološkim konstrukcijama. Pretpostavke za bavljenje teorijskom sociologijom i njen značaj za shvatanje suvremenih društvenih procesa. Koji fenomeni su fenomeni teorijske sociologije.
3.	Teorija društvene strukturacije Anthony Giddensa kao reakcija na hegemonizam strukturalnog funkcionalizma i marksizma.
4.	Rekonceptualizacija centralnih socioloških problema i kategorija u suvremenoj sociologiji. Osnovni imperativi Giddensove sociologije. Socijalna homeostaza i socijalna distorzija.
5.	Norbert Elias između klasične u suvremene sociologije. Figuracijski model socijalne stvarnosti. Rekuriranje mikrosociologizma. Višekatna društva i modeli igara u sociologiji.
6.	Implementacija Eliasovih teorijskih dostignuća na koncepciju «procesa civiliziranja».
7.	Neofunkcionalizam Jeffrey C. Alexandera i model kulturne sociologije i kulturne hermeneutike. Mogućnost integracije konfliktnih i konsenzualnih teorija o društvu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata

9.	Rekomponiranje socijalne stvarnosti Ulricha Becka na primjeru nastanka svjetskog rizičnog društva. Ferarotijevo shvatanje sociologije kao znanosti o «Krizi»
10.	Helmut Dubiel i koncept fundamentalizma moderne i njegova relacija ka «Civilnim religijama»
11.	Civilne religije Emilia Gentillea i Erica Voegelina. Neortodoksno teoretizirati političke ideologije.
12.	J. Habermas i «problem legitimacije u kasnom kapitalizmu»
13.	Habermasovo shvatanje <i>komunikativne racionalnosti</i> i nedostatnosti Weberove sociologije kao paradigmatke sociologije zasnovane na izgradnji «idealnih tipova»
14.	Generički strukturalizam Pierre Bourdieua. Sociologija, antropologija, filozofija kao nužno povezane discipline objedinjene oko cilja razumijevanja društvenog svijeta.
15.	Berger-Luckmanova socio-konstruktivistička paradigma. Simbolički univerzumi i problem nastanka i kosntrukisanja značenja. Socijalni konstruktivizam između simboličkog interakcionizma i socijalne feneomenologije A. Shutza.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
---	--

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="462 231 1502 577"> <thead> <tr> <th>br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>R. Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivno učešće studenata u nastavi</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Zavrni ispit: pismeni i usmeni.</td> <td>50</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: _____ bodova</td> <td colspan="2" style="text-align: right;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisutvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis. • Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada. • Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru. • Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literaturu za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu. • Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita. 	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%	2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%	3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	20	Ukupno: _____ bodova		100%	
br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%																										
2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%																										
3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%																										
4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%																										
5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	20																										
Ukupno: _____ bodova		100%																											
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alexander C. Jeffrey, (2003): The Meanings of Social Life: A Cultural Sociology. Oxford University Press. 2. Bauman, Zygmunt, (2011): Tekuća modernost. Zagreb. Naklada Pelago. 3. Bourdieu, Pierre, (1992): The Logic of Practice. Polity Press. 4. Beck, Ulrich, (2001): Pronalaženje političkog: prilog teoriji refleksivne modernizacije. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb. 5. Dentile, Emilio, (2009): Religije politike: između demokratija i totalitarizma. XX.VEK. Beograd. 6. Elias, Norbert, (2007): Što je sociologija? Antibarbarus. Zagreb. 7. Luckman T – Berger P, (1992): Socijalna konstrukcija zbilje. Naprijed. Zagreb. 8. Dubeil, Helmut, (2006): Neizvjesnost i politika. Rabic. Sarajevo.
	<p><i>Dodatna</i></p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U SOCIOLOGIJU II				
Šifra/kod	FIL SOC 112	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	ODSLUŠAN KOLEGIJ <i>UVOD U SOCIOLOGIJU I</i>				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR.SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail:salih.foco@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	PREMA RASPOREDU	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet:51 E-mail:tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	PREMA RASPOREDU	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ____3____; seminar____; vježbe__3__				

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij otvara pitanja odnosa klasične i suvremene sociologije s akcentom na sociološki sustav Maxa Webera i Talcota Parsona. U okviru kolegija studenti se upoznaju sa osnovnim pitanjima i problemima mikrosociologije i makrosociologije te se u skladu s tim susreću i sa suvremenim tendencijama u sociologiji kao što su sociologija Norberta Elias i Jeffrey C. Alexandera. U okviru kolegijuma se tematski izlažu pitanja strukturalnog funkcionalizma, generičkog strukturalizma, nepozitivizma i historijske sociologije. Kolegij se bavi promišljanjem značaja i odnosa nekih tema iz klasične sociologije kao pitanjima relevantnim u suvremenom sociološkom kontekstu. Akcent je na teorijsku sociologiju.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je studente upoznati sa «razvijenijim» temama u klasičnoj sociologiji i njihovom značaju za suvremenu sociologiju. Cilj kolegija jeste u tendenciji da se shvati prelaz iz tradicionalnog «industrijskog» društva u suvremeno «fluidno» ili društvo «druge modernosti».
Ishodi učenja	Ishodi učenja se sastoje u nastojanju da studenti mogu ovladati pojmovima klasičnih socioloških pravaca i predstavnika.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Sociologija Maxa Webera. Biografska skica, Filozofski korijeni interpretativne sociologije u fenomenologiji i hermeneutici. Neokantovstvo i Weber. Socijalne promjene u Europi u Weberovo doba.
2.	Interpretativna sociologija kao mikrosociologija. Društveno djelovanje i djelovanje. Odnos subjektivizma i objektivizma u ranoj klasičnoj sociologiji. Višekatnost Weberove sociologije.
3.	Nesrazmjernost objektivnih vrijednosti iz subjektivnog djelovanja u Weberovoj sociologiji. Sociološki pogledi na odnos racionalnosti i iracionalnosti. Na putu ka «racionalizaciji».
4.	Racionalizacija, reformacija i nastanak kapitalizma. Metaforika «gvođenog kaveza» i pitanje birokratije.
5.	Kontekst nastanka <i>Protestantske etike i duha kapitalizma</i> . Weber i dvije tradicije sociologije religije.

6.	Metodologija društvenih znanosti kao pitanje idealnih tipova i stanovište o vrijednosnoj neutralnosti sociologije. Idealni tipovi društvenog djelovanja
7.	Zaključna razmatranja o principima Weberove sociologije. Kratko poređenje Weberove i Eliasove metodologije u sociologiji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Strukturalni funkcionalizam: osnovni predstavnici i centralne teme. Pitanje autentičnosti američke sociologije. Šta su makrosociologije?
10.	Biografska skica Talcota Parsonsa. Integracija Weberove i Durkheimove sociologije.
11.	Strukturalni funkcionalizam i pitanje socijalnih sistema. Odnos sistem i okolina kao pitanje «kompleksnosti» društvenog svijeta.
12.	AGIL shema kao centralno ishodište Parsosnsove sociologije.
13.	Izvorište strukturalnog funkcionalizma u teoriji socijalne stratifikacije
14.	Robert.K Merton i postulati funkcionalne analize društva.
15.	Robert N. Bellah i revitalizacija evolucionističkog diskurza u sociologiji strukturalnog funkcionalizma. Zaključna razmatranja o gradivu obrađivanom tokom semestra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i Vježbe																												
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="454 367 1502 724"> <thead> <tr> <th>br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>R. Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivno učešće studenata u nastavi</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Zavrni ispit: pismeni i usmeni.</td> <td>50</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: _____bodova</td> <td>100%</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisustvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis. • Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada. • Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru. • Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literature za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu. • Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo studentu postaviti podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita. 	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%	2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%	3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	20	Ukupno: _____bodova		100%	
br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%																										
2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%																										
3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%																										
4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%																										
5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	20																										
Ukupno: _____bodova		100%																											
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>Salih Fočo: <i>Sociologija</i></p> <p>Max Weber: Privreda i Društvo</p> <p>Max Weber: Protestantska etika i duh kapitalizma</p> <p>Max Weber: Metodologija društvenih nauka</p> <p>Talkot Parsons: Društveni sistem</p> <p>Emile Durkheim: O podeli društvenog rada</p> <p>Emile Durkheim: Pravila sociološkog metoda</p> <p>Auguste Comte: Kurs pozitivne filozofije</p> <p>Rober.K.Merton: O teorijskoj sociologiji</p>
	<p><i>Dodatna</i></p>
Napomene	<p>Javni skupovi znanstvenog tipa (znanstvene konferencije, promocije knjiga i slično) mogu kompenzirati nastavu.</p>

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA RELIGIJE I				
Šifra/kod	FIL SOC 312/302	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	5
Ciklus studija	PRVI	Semestar	PETI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR.SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet:64 E-mail: tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet:51 Email: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar____ ; vježbe__2__				

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata/ca s osnovama sociologije religije, odnosno sociološkim interpretacijama religije i problemima sociologije religije; studenti će se upoznati i s osnovnim tipologijama u sociologiji religije, te suvremenim sociološkim aspektima odnosa društvo-religija. Težište predmeta je na sociološkim interpretacijama fenomena religije i religioznosti.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilje kolegije je studente oposobiti za vladanje temeljnim kategorijama sociologije religije.
Ishodi učenja	Ishodi učenja: da se studenta osposobi za razumijevanje osnovnih teorijskih problema u sociologiji religije te da se osposobe za pripremanje raznih tipologija u sociološkom istraživanju religija.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvod: Religijska situacija u suvrmenom svijetu
	Sociološko određenje pojma „religija“ VJEŽBE: Priroda znanstvenog izučavanja religije. Supstantivne, funkcionalne i politetičke definicije religije. Fenomenologija religije R. Otta. Sveto kao stvarnost <i>sui generis</i> ; numinozno iskustvo svetog; korelacija razumskog i vanrazumskog u konstrukciji kategorije svetog kao <i>a prironog</i> egzistencijala. (Rad na tekstu: R. Otto: Sveto)

2.	<p>PREDAVANJA: - Kontroverze o korijenima religije Religija kao grupni fenomen</p> <p>VJEŽBE: Mircea Eliadeova fenomenologija religije; Šta znači istraživati “forme religijskog iskustva”? Sakralni prostor – Sakralno vrijeme. Sveto kao dio strukture ljudske svijesti – Sveto kao antropološki kontinuum; Geometrija sakralne arhitekture. (Rad na tekstu: Mircea Eliade; Sveto i Profano; Istorija verovanja i religijskih ideja – Tom I.)</p>
3.	<p>PREDAVANJA: Povratak religijama Predmet i zadaci sociologije religije</p> <p>VJEŽBE: Emil Durkheim i polazišta za klasičnu sociološku teoriju religije. Problem sociološkog određenja religije, sociologija religije i teorija spoznaje; Religija i kulturna integracija; Simetrija društvenih i religijskih vrijednosti u Durkheimovom učenju. Eksplikacija religije iz njenog elementarnog određenja: kritičko prevladavanje animizma, naturalizma i totemizma. Polazište za funkcionalističko shvatanje religije (Rad na tekstu: E. Durkheim: Elementarni oblici religijskog života)</p>
4.	<p>PREDAVANJA: Metode sociološkog istraživanja religije</p> <p>VJEŽBE: Max Weber i problemi sociologije religije. Korelacija između privrednih i religijskih sistema iz perspektive koncepta protestantske etike. Odnos poziva i religije; Idiografski karakter znanstvenog izučavanja religije. Podudarnosti između sociološkog interpretiranja države i crkve; Uloga harizmatskog proroka u povijesti religijskih ideja. (Max Weber: Protestantska etika i duh kapitalizma; Privreda i Društvo: Poglavlje o sociologiji religije; M. Hamilton: Sociologija religije-odabrana poglavlja)</p>
5.	<p>PREDAVANJA: Sociološke determinante religioznosti Utjecaj religija u društvu</p> <p>VJEŽBE: Kulturalno-antropološke dimenzije religije. (1) A – Radcliffe-Brown - komplementarizam u razvoju društvenih i religijskih institucija, Kritika Durkheimove i Robertson Smithove pozicije o religiji. Razumijevanje religije kroz “djelovanje”. Priroda religijskih pogrebnih obreda i refleksije o (2) B. Malinowskom. Sporna triangulacija i problem prvenstva: religija – magija – nauka. (3) E.B Tylor i J. Frazer o “minimalnoj definiciji religije”.</p> <p>(Rad na tekstu: 1. A. Radcliffe-Brown: Struktura i funkcija u primitivnom društvu 2. B. Malinowski: Magija, Nauka i Religija)</p>
6.	<p>PREDAVANJA: Religije i društveni konflikti Tipologija religija</p> <p>VJEŽBE: Clifford Gertz i “religija kao kulturalni sistem”. Gertzova definicija religije i njen povijesni značaj. Tendencija ka univerzalizaciji i njene posljedice za sociologiju religije. Analitičko – sociološki pristup u shvatanju religije.</p>

7.	<p>PREDAVANJA: Tipologija religijskih organizacija Tipologija religijskih vođa</p> <p>VJEŽBE: Psihoanalitičko određenje religije S. Freuda. Religija kao izraz nerveza i histerije. Problem “oćebistva” i “želje” te psihoanalitički problem “ambivalencije”. Koncept “zabrane” kao presudni koncept religijskog iskustva iz perspektive psihoanalize. Melanie Klein i koncept “demonskog” u religiji. Jaques Lacan i problem religije između imaginarnog, realnog i simboličkog. (Rad na tekstu: S. Freud: Totem i Tabu; Budućnost jedne iluzije: Mojsije i Monoteizam)</p>
8.	<p>Polusestestralna provjera znanja studenata</p>
9.	<p>PREDAVANJA: Tipologija vjernika Tipologija odnosa religijskih zajednica i države</p> <p>VJEŽBE: Talal Asad i koncept sekularnog kao političke i epistemske prakse. Problem sekularnog ustava i smisao njegovog uspostavljanja. Genealoški metod u izučavanju religije. Odnos sekularizacija i sekularizam. Kritika esencijalističkog i univerzalističkog shvatanja religije C. Gertza. (Rad na tekstu: Talal Asad: Formacije sekularnog: hrišćanstvo, islam, modernost.</p>
10.	<p>PREDAVANJA: Religija i politika Religije, demokracija i ljudska prava</p> <p>VJEŽBE: Koncept građanskih religija u sociologiji. Građanske religije i njihova povijesna osnova kod Machiavellija i Rousseaua. Sociološki pristup problemu građanskih religija Roberta Bellaha u tekstu “Građanska religija u Americi”. Odnos: nacija – religija – građanstvo. Evolucionistički pristup građanskim religijama iz vizure problema diferencijacije R. Bellaha. Građanske religije i religijski pluralizam. Podudarnosti i transformacije građanskih religija u političke religije u suvremenoj sociološkoj literaturi. Tipologija građanskih religija.</p>
11.	<p>PREDAVANJA: Religije i nacije Religije i globalizacija</p> <p>VJEŽBE: Političke teologije Carla Schmitta u kontekstu problema suvereniteta. Suverena iznimka, vanredno stanje i njihovo teološko opravdanje. Sociološki paradoks legitimacije vanreligijskih struktura religijskim struktuama.</p>
12.	

	<p>PREDAVANJA: Religije i gospodarstvo Religije i ekologija VJEŽBE: Thomas Luckmann i Peter Berger o problemu sekularizacije iz perspektive sociologije religije. Nomička i simbolička funkcija religije, problem alijenacije i legitimacije. Konstrukcija “simboličkih univerzuma značenja”. Kritika suvremene sociologije religije kao “crkveno orijentirane” sociologije. Smisao sintagme “nevidljiva religija”. Sociologija religije između sekularizacije i desekularizacije. (Rad na tekstu: T.Luckmann-P.Berger: Socijalna konstrukcija zbilje)</p>
13.	<p>PREDAVANJA: Religije i brak Religije i žene VJEŽBE: Religija i nasilje. Da li religije generiraju nasilje? Rene Girard i koncept neodvojivosti nasilja i religije; koncept zamjenske žrtve i paradoks (<i>homo</i>) <i>sacera-a</i>. Grčki “farmakhon” i problema “zoe-a”. Sveto žrtvovanje kao povijesni kontinuum izmještanja nasilja izvan zajednice. (R. Girard: Nasilje i Sveto)</p>
14.	<p>PREDAVANJA: Sekularizacija – mit ili stvarnost - Marksistička teorija religije VJEŽBE: Grace Davie i religija u suvremenoj Europi. Model “vjerovanja bez pripadanja”. Koncept “povratka religija” u suvremenom svijetu te model “višestruke modernosti” S.N Eisenstadt. (Rad na tekstu: Grace Davie: Religija u suvremenoj europi – mutacija sjećanja)</p>
15.	<p>PREDAVANJA: Ateizam kao pratilac religije Teorijske kontroverze o budućnosti religije VJEŽBE: Konsultacije i zaključna razmatranja tema koje su se obrađivale tokom semestra.. Podjela potpisa studentima koji su stekli uslove i ispunili semestralne obaveze.</p>
16.	<p>Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)</p>
17.	<p>Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu</p>
18.	

Način izvođenja
nastave
(oblici i metode)

Predavanja i vježbe

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <p>Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisutvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis.</p> <p>Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada. Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru.</p> <p>Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literaturu za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu.</p> <p>Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo studentu postaviti podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita.</p> <p>Napomena:</p>
---	--

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>1.Cvitković, Ivan (2007.). SOCIOLOGIJA RELIGIJE. Sarajevo: «DES». 2.Cvitković, Ivan (2005.) . RJEČNIK RELIGIJSKIH POJMOVA. Sarajevo: «DES» 3.Cvitković, Ivan (2010.). RELIGIJE SUVRMENOG SVIJETA. Sarajevo: «DES»</p> <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A.R. Redklif-Braun: (1982): Struktura i funkcija u primitivnom društvu. Prosveta, Beograd. 2. Bronislav, Malinovski: (1971): Magija, nauka i religija i druge studije. Prosveta, Beograd. 3. Emile, Durkheim: (2008): Elementarni oblici religijskog života, Naklada Jesenski i Turk. Zagreb. 4. Grace, Davie: (2005): Religija u suvremenoj Europi: mutacija sjećanja.Golden marketing – Tehnička knjiga. Zagreb 5. Kliford, Gerc: (1998): Tumačenje kultura I-II. XX-vek. Beograd. 6. Maks, Veber: (1976): Privreda i Društvo. Prosveta, Beograd. 7. Malkom, Hamilton (2003): Sociologija religije. Clio. Beograd. 8. Max, Weber: (1989): Protestantska etika i duh kapitalizma. Svjetlost, Sarajevo. 9. Mircea, Eliade: (2002): Sveto i Profano, AGM, Zagreb. 10. Mirča, Elijade: (1991): Istorija verovanja i religijskih ideja – Tom I. Prosveta, Beograd. 11. Peter L.Berger i Thomas Luckmann: (1992): Socijalna konstrukcija zbilje. Naprijed. Zagreb. 12. Rene Žirar: (1990): Nasilje i Sveto. Književna zajednica Novog Sada. Novi Sad. 13. Rudolf, Oto: (1983): Sveto. Svjetlost, Sarajevo. 14. Sigmund, Freud: (1986): Budućnost jedne iluzije. ITRO Naprijed, Zagreb. 15. Sigmund, Freud: (1988): Mojsije i Monotizam. Grafos, Beograd. 16. Sigmund, Freud: (2000): Totem i Tabu. Stari Grad. Zagreb. 17. Talal, Asad: (2008): Formacije sekularnog - hrišćanstvo, islam, modernost. Beogradski krug. Beograd

Napomene	
----------	--

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA GLOBALIZACIJE				
Šifra/kod	FIL SOC 417	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	5
Ciklus studija	DRUGI	Semestar	DRUGI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet:58 E-mail: tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2__ ; seminar _____ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je studente upoznati sa osnovnim problemima relevantnim za najzanacajniiji fenomen suvremenog svijeta: fenomen globalizacija. Kontekstualizacija ovog fenomena sa drugim relevantnim pitanjima karakteristicnim za drustva u 21. St.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<p>PREDAVANJA: 1. Globalizacija kao socioloska pojava: izazovi, dosezi, sadrzaj. 2. Teorije o globalizaciji. 3. Posljedice globalizacije 4. Transnacionalne korporacije i njihova uloga u globalizaciji svijeta. 5. Globalizacija: Mit ili Stvarnost. 6. Uloga nacija drzava u eri globalizacije 7 Koncept umrezenog svijeta.</p> <p>VJEŽBE: 1. Klasicne socioloske teorije kao deskripcije postojećih promijena u svijetu. 2. Suvremene karakteristike globalnog svijeta: trziste i konzumerizam. 3. Giddensova koncepcija prostorno-vremenske distancijacije 4. Baumannova koncepcija konzumerizma i kritika logike kapitala savremenog svijeta. 5. Druge teorije o globalizaciji i njihov znacaj - skeptici</p>
Ishodi učenja	<p>Znanje: Razumijevanje osnovnih problema relevantnih za sociologiju koja se bavi procesom globalizacija. Artikulisanje kroz teorijske i druge nedorečenosti relevantne za oblast.</p> <p>Vještine: Studenti će steci vjestinu boljeg razumijevanja suvremenog informacijskog društva i njegovih veza sa sirim procesima koji obuhvataju suvremeni svijet.</p> <p>Kompetencije: Studenti će biti kompetentni za samostalno kriticko reflektiranje o navedenim problemima</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	UPOZNAVANJE STUDENATA SA PLANOM NASTAVE
2.	Metode istraživanja usociologiji globalizacije

3.	TEORISJKE ORIJENTACIJE U SOCIOLOGIJI GLOBALIZACIJE
4.	GLOBALIZACIJA KAO MIT
5.	Šta dugujemo antropološkim istraživanjima u istraživanju globalizacije?
6.	KONSTRUKCIJA NACIJA DRŽAVA U MODERNOJ EUROPI
7.	NACIONALIZAM I GLOBALIZACIJA
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	RELIGIJA I PROCESI GLOBALIZACIJE
10.	KRIZA GLOBALIZACIJA I PITANJE VOJNE ORGANIZACIJE SVIJETA
11.	KRITIKA MODERNIH TEORIJA GLOBALIZACIJE
12.	TEHNOLOGIJA, ARTIFICIJELNA INTELIGENCIJA I GLOBALIZACIJA
13.	"FUZZY" SVIJET
14.	BUDUĆNOST GLOBALIZACIJE
15.	Rekapitulacija gradiva
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja ex cathedra
---	------------------------

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Seminarski radovi koji se prezentiraju i interpretiraju na vježbama, parcijalni pismeni ispit i završni ispit na kraju semestra.</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p> <p>Završni ispit obavljat će se u formi usmenog ispita ili pisane provjere znanja. Završnom ispitu student može pristupiti po okončanju obaveza koje se od njega očekuju tokom semestra (prisustvo nastavi, izlaganje, pisani esej)</p> <p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. E. Moren: Duh vremena2. H. Dubiel: Neizvjesnost i politika.3. E. Said: Orijentalizam4. Giddens Anthony: Odbjegli svijet - kako globalizacija oblikuje nase zivote5. Bauman Zygmunt: Fluidni zivot6. Beck Ulrich: Moc protiv moci u doba globalizacije7. Giddens Anthony: Sociologija - odabrana poglavlja8. David Held: Democracy and the Global Order
	<p><i>Dodatna</i></p>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA KULTURE II				
Šifra/kod	FIL SOC 207	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	7
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: 58 E- mail: tomlav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> 2 </u> ; vježbe <u> </u> (soc) predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 1 </u> (soc i etno)				

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija studenti će se upoznati sa najznačajnijim teorijama u okviru sociologije kulture sa akcentom na transformacije savremenog pojma kulture. U kolegiju studenti će analizirati teme relevantne za hermeneutičko i kritičko promišljanje relacije društvo – kultura. Akcenat će biti na i na egzegetskom pristupu suvremenoj umjetnosti, kao i sociološki relevantnim teorijama za interpretaciju iste. U okviru kolegijuma planirat će se obilazak javnim kulturnim institucijama; muzejima, teatru, bioskopu itd. U kolegiju će se razrađivati sljedeće teorije kulture: strukturalizam, pragmatizam, fenomenološka teorija kulture i umjetnosti, teorija igara, grupe teorija koje akcenat stavljaju na suvremenu popularnu/masovnu kulturu.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija jeste da studenti savladaju temeljne kategorije savremne sociologije kulture s ciljem jasnijeg kontekstualiziranja pozicije sociologije kulture u okviru opće sociologije.
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da kroz analizirane teorijske refleksije izgrade kritički odnos prema postojećim problemima u suvremenoj sociologiji kulture i umjetnosti.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija i obavezama koje se od njih očekuju.
2.	Kultura kao gramatika društva - jedan pogled na Zagorku Golubović
3.	Sociologija kulture Karla Manheima – hegelijansko naslijeđe sociologije kulture Ideologija i kultura

4.	Izvor umjetničkog djela Martina Heideggera – putevi ka fenomenologiji kulture prvi dio
5.	Doba slike svijeta – znanost, znanje, kultura – putevi ka fenomenologiji kulture drugi dio
6.	Igra kao kulturni oblik – sociologija kulture Johana Huizinge
7.	Nelagodnost u kulturi Sigmunda Freuda
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Claude Levi Strauss - tko misli primitivno?
10.	Claude Levi-Strauss – Strukturalna antropologija: podudarnosti lingvističke i antropološke analize društva i kulture
11.	Edgar Morin – Duh vremena (trivijalnost i pojednostavljenost kao suština suvremene kulture)
12.	Mase, moć i kultura – teorija kulture Eliasa Canettia
13.	Kultura, diskurs i nasilje – Foucault-Girardova ideja kulture
14.	Generički strukturalizam Pierre Bourdieua. Sociologija, antropologija, filozofija kao nužno povezane discipline objedinjene oko cilja razumijevanja društvenog svijeta.
15.	Suvremeni dosezi sociologije kulture – vizuelna kultura i konceptualna umjetnost
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Predavanja, Vježbe, Ex Cathedra, Seminarska izlaganja studenata na odabrane teme.</p>																								
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">br.</th> <th style="text-align: left;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: left;">R. Broj bodova</th> <th style="text-align: left;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivno učešće studenata u nastavi</td> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Zavrni ispit: pismeni i usmeni.</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Ukupno: _____bodova 100%</p> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisutvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis. • Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada. • Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru. • Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literature za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu. • Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo postavljati podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita. 	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%	2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%	3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50%
br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%																						
2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%																						
3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%																						
4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%																						
5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50%																						

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.HEIDEGGER MARTIN, IZVOR UMJETNIČKOG DJELA 2.HEIDEGGER MARTIN, DOBA SLIKE SVIJETA 3.LEVI-STRAUSS CLAUDE, DIVLJA MISAO 4.FREUD SIGMUND, NELAGODNOST U KULTURI 5.CANETTI ELIAS, MASA I MOĆ 6.HUIZINGA JOHAN, HOMO LUDENS 7.MORIN EDGAR, DUH VREMENA 8.BAUDRILLARD JEAN, SIMULACIJA I ZBILJA 9.FOUCAULT MICHEL, POREDAK DISKURSA 10.GOLUBOVIĆ ZAGORKA, ANTROPOLOGIJA (odabrana poglavlja) 11.GOLUBOVIĆ ZAGORKA, DOPRINOS PJERA BURDIJEJA HUMANIZACIJI DRUŠTVENIH NAUKA 12.BURDIJE PIJER, DISTINKCIJA: DRUŠTVENA KRITIKA SUDA UKUSA 13.LUKACS GEORG, TEORIJA ROMANA 14.HEGEL.G.W.F, FENOMENOLOGIJA DUHA (SAMO PREDGOVOR) 15.NIETZSCHE FRIDRICH, O KORISTI I ŠTETI HISTORIJE ZA ŽIVOT 16.WALTER BENJAMIN, UMJETNIČKO DJELO U DOBA SVOJE TEHNIČKE REPRODUKCIJE 17.GASTON BACHELARD, POETIKA PROSTORA <p>Napomena: studenti mogu koristiti bilo koja dostupna izdanja</p> <hr/> <p><i>Dodatna</i></p> <p><i>NEMA</i></p>
Napomene	<p>Javni skupovi znanstvenog tipa (znanstvene konferencije, promocije knjiga i slično) mogu kompenzirati nastavu.</p>

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SOCIOLOGIJA RELIGIJE II				
Šifra/kod	FIL SOC 318	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	7
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC. DR. SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet: 64 E- mail: tomlav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	NAKON NASTAVE	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> 2 </u> ; vježbe <u> </u> (soc) predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 1 </u> (soc i etno)				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru kolegija studenti se upoznaju sa najznačajnijim savremenim teorijama u sociologiji religije kao i sa pregledom osnovnih naučavanja svjetskih religija.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija jeste da studenti savladaju temeljne kategorije savremne sociologije religije s ciljem jasnijeg kontekstualiziranja pozicije sociologije religije u okviru opće sociologije.
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da kroz analizirane teorijske refleksije izgrade kritički odnos prema postojećim problemima u suvremenoj sociologiji religije i srodnim temama.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija i obavezama koje se od njih očekuju.
2.	Religija kao simbolički sistem u teoriji Clifforda Geertza
3.	Građanske religije Roberta Bellaha
4.	Političke teologije Carla Schmitta i problem suverenosti
5.	Sociologija religije Grace Davie
6.	Religija kao lanac sjećanja - Danielle Hervieu-Leger
7.	Psihoanaliza i religija - Sigmund Freud
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata

9.	Religija i nasilje - Rene Girardova teza
10.	Britanski teoretičari sekularizacije - Martin, Bruce, Wylson
11.	Talal Asadova teorija sekularnosti
12.	Pregled osnovnih ideja svjetskih religija (I-DIO)
13.	Pregled osnovnih ideja svjetskih religija (II-DIO)
14.	Pregled osnovnih ideja svjetskih religija (III-DIO)
15.	Pregled osnovnih ideja svjetskih religija (IV-DIO)
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, Vježbe, Ex Cathedra, Seminarska izlaganja studenata na odabrane teme.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">R. Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Aktivno učešće studenata u nastavi</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">5%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Zavrni ispit: pismeni i usmeni.</td> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Ukupno: _____ bodova</td> <td colspan="2" style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisutvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis. • Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada. • Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru. • Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu. • Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo postavljati podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita. 	br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%	2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%	3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%	4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%	5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50	Ukupno: _____ bodova		100%	
br.	Elementi praćenja	R. Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo nastavi (uvjet za dobivanje potpisa na kraju semestra)	5	5%																										
2.	Seminarski rad : u pisanom obliku (7 do 10 stranica) te usmeno izložen i odbranjen. (uvjet za dobivanje potpisa)	20	20%																										
3.	Dva testa u pisanom/esejskom obliku u osmoj i posljednjoj sedmici nastave	20	20%																										
4.	Aktivno učešće studenata u nastavi	5	5%																										
5.	Zavrni ispit: pismeni i usmeni.	50	50																										
Ukupno: _____ bodova		100%																											
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CLIFFORD GEERTZ: RELIGIJA KAO SIMBOLIČKI SISTEM I SRODNI SPISI 2. ROBERT BELLAH: POGAŽEN ZAVET 3. RENE GIRARD: NASILJE I SVETO 4. GRACE DAVIE: RELIGIJA U SUVREMENOJ EUROPI: MUTACIJA SJEĆANJA 5. TALAL ASAD: FORMACIJE SEKULARNOG 6. SIGMUND FREUD: TEOTEM I TABU 7. SIGMUND FREUD: BUDUĆNOST JEDNE ILUZIJE 8. CARL SCHMITT: POLITIČKE TEOLOGIJE 9. EMILIO GENTILE: RELIGIJE POLITIKE 10. ODABRANI TEKSTOVI IZ OBLASTI BRITANSKE TEORIJE SEKULARIZACIJE 11. IVAN CVITKOVIĆ: RELIGIJE SUVREMENOG SVIJETA <p>Napomena: studenti mogu koristiti bilo koja dostupna izdanja</p>
	<p><i>Dodatna</i></p> <p><i>NEMA</i></p>
Napomene	<p>Javni skupovi znanstvenog tipa (znanstvene konferencije, promocije knjiga i slično) mogu kompenzirati nastavu.</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	SOCIOLOGIJA				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u sociologiju I				
Šifra/kod	FIL SOC 101	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	prvi	Semestar	prvi	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	DOC.DR.SCI TOMISLAV TADIĆ			
	Kontakt podaci	Kabinet:64 E-mail: tomislav.tadic@yahoo.com Telefon:	Termin konsultacija	Nakon nastave	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: Telefon:	Termin konsultacija	Nakon nastave	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___3___; seminar_____; vježbe___3___				

<p>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Kolegij ima za cilj studente upoznati s osnovnim teorijskim i metodološkim problemima sociologije te u temeljnom smislu odrediti način konstituisanja i razvoja sociologije kao fundamentalne znanosti o društvu. U okviru kolegijuma radit će se na klasičnim tekstovima utemeljitelja sociologije s posebnim akcentom na sociološke sisteme A. Comtea i E. Durkheima. Pored rada na tekstovima studenti će u formi klasičnih predavanja biti upoznati s osnovnim temama i perspektivama razvijenim u okviru suvremene sociologije. Studentima će biti prezentovano na koji način je sociologija povezana s drugim društvenim i humanističkim znanostima.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Cilj kolegijuma je studente pripremiti za studij sociologije kroz posebne sociološke discipline te osposobiti ih za razumijevanje temeljnih problema nastalih u okviru klasične sociologije.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Od studenata se očekuje da su u stanju raspoznati osnovne pravce i predstavnike u klasičnoj teorijskoj sociologiji, da mogu vladati elementarnim poznavanjem temeljnih tehnika i metoda koje se koriste u primjenjenoj sociologiji, te da su pripremljeni za studij posebnih socioloških disciplina.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata s režimom izvođenja nastave, obavezama i zadacima koje imaju u toku semsetra.

2.	<p>Predavanja: Osnovna pitanja o tome šta konstituira sociologiju kao autonomnu znanost u smislu njenih temeljnih pojmova (društvo, društvena pojava, društvena grupa, društvena pokretljivost.</p> <p>Vježbe: Sociologija A. Comtea. Uvodne napomene, historijski kontekst: filozofski korijeni u francuskom provjetiteljstvu, britanskom empirizmu i njemačkom klasičnom idealizmu.</p>
3.	<p>Predavanja: Antička misao o društvu.</p> <p>Vježbe: Sociologija A. Comtea i problem enciklopedijske hijerehizacije znanosti. Šta je relativna autnomija socijalnih fenomena.</p>
4.	<p>Predavanja: Srednji vijek i problemi razvoja socijalne misli u njemu.</p> <p>Vježbe: Sociologija A. Comtea i problemi socijalne statike.</p>
5.	<p>Predavanja: Novovjekovna teorija društva</p> <p>Vježbe: Sociologija A. Comtea: temeljni probemi društvenog razvitka objektivirani u formu socijalne dinamike.</p>
6.	<p>Predavanja: Teorijski problemi u suvremenoj sociologiji.</p> <p>Vježbe: Progressivna teorija razvoja povijesti A. Comtea i njene faze.</p>
7.	<p>Predavanja: Metode istraživanja u sociologiji.</p> <p>Vježbe: Sociologija E. Durkheima.</p>
8.	<p>Polusemestralna provjera znanja studenata</p>
9.	<p>Predavanja: Tehnike istraživanja u sociologiji</p> <p>Vježbe: Problem produkcije društvene solidarnosti u sociologiji E. Durkheima i pojam socijalne funkcije.</p>
10.	<p>Predavanja: Sociologija i druge prirodne i humanističke znanosti.</p> <p>Vježbe: Problem diobe rada u sociologiji E. Durkheima kritika radne teorije vrijednosti Adama Smitha.</p>

11.	Predavanja: Društvena pokretljivost u američkoj sociološkoj školi.
	Vježbe: Organska solidarnost i koncepcija socijalne diferencije.
12.	Predavanja: Religija kao forma društvene svijesti.
	Vježbe: Problem konstitucije socijalnih činjenica u okviru sociologije E. Durkheima.
13.	Predavanja: Kultura kao forma društvene svijesti.
	Vježbe: Značaj «totemskih» društava u sociologiji E. Durkheima.
14.	Predavanja: Konstitucija i značaj posebnih sociologija.
	Vježbe: Sličnosti i razlike u Comteovom i Durkheimovom shvatanju društva i njihov uticaj na dalji razvoj sociologije.
15.	Predavanja: Sistematizacija gradiva.
	Vježbe: Sistematizacija gradiva.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i vježbe. Analiza teksta i klasična predavanja.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <p>Redovni i redovni samofinansirajući studenti su dužni prisutvovati nastavi, ukoliko odsustvuje više od dvije sedmice za redom student neće dobiti potpis.</p> <p>Redovni, Vanredni, Redovni samofinansirajući studenti dužni su tokom semestra dostaviti kraći pisani seminarski rad (7-10 stranica), te ga izložiti pred kolegama. Nakon izlaganja student mora odgovoriti na pitanja koje mu postave drugi studenti ili nastavnik/suradnik. Pitanja u seminarskom radu, tiču se striktno teme o kojoj je student pisao. Pisani rad mora zadovoljavati metodološke standarde APA. Student koji ne izvrši navedene obaveze neće dobiti potpis. Odbranjen seminarski rad upisat će se u indeks. Bez indeksa student ne može pristupiti odbrani seminarskog rada.</p> <p>Tokom semestra izvršit će se dvije provjere znanja (osma i šesnaesta sedmica). Provjere znanja činit će pisanje eseja na tri teme. Ukoliko student ne dobije pozitivnu ocjenu iz prve provjere znanja, neće moći pristupiti drugoj provjeri znanja u semestru.</p> <p>Aktivno učešće studenata u nastavi podrazumijeva: pročitane literature za svaku sedmicu nastave, kritičko komentiranje pročitane literature i pravljenje vlastitih i vlastoručnih bilješki o istoj te postavljanje dodatnih tema za raspravu i razradu.</p> <p>Završni pismeni ispit sastojat će se od dva pitanja esejskog tipa. Ispit se smatra položenim ako su tačno odgovorena oba pitanja. Nakon položenog pismenog ispita, student može pristupiti usmenom ispitu. Usmeni ispit sačinjen je iz tri nasumično izvučena/postavljena pitanja koja obuhvataju svu obaveznu literaturu i šire teme obrađene na predavanjima i vježbama. Nastavnik ima pravo studentu postaviti podpitanja. Studentu se u indeks upisuju i pismeni i usmeni ispit, a u ISSS upisuje se viša ocjena. Položen pismeni ispit važi dva roka, ukoliko student u međuvremenu ne položi usmeni ispit, automatski se poništava i pisani dio ispita.</p> <p>Napomena:</p>
---	---

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <p>1. S. Fočo. (2011) Sociologija, Svjetlost. Sarajevo. 2. A. Comte. (1989) Kurs pozitivne filozofije, Univerzitetska riječ. Nikšić 3.E. Durkheim. (1972) O podeli društvenog rada, PROSVETA. Beograd.</p>
	<p><i>Dodatna</i></p> <p>1. A. Fiamengo: Osnovi opće sociologije. Sarajevo: Veselin Masleša, 1962. 2. G. Gurvitch: Savremeni poziv sociologije. Sarajevo: Veselin Masleša, 1965.</p> <p>3. G. Simmel: 'Kako je moguće društvo?'. U: Georg Zimmel 1858-2008 (Hrestomatija) Novi Sad: Mediterran Publishing I Vojvođanska sociološka asocijacija, 2008. 6. R. Kalanj: Suvremenost klasične sociologije. Zagreb: Politička kultura, 2005.</p> <p>4.. Abercrombie, N., Hill, S., Turner, B. S.: Rječnik sociologije. Zagreb: Jesenski i Turk, 2008.</p>

Napomene	
----------	--